

PILONUL VI. POLITICI PENTRU NOUA GENERAȚIE

Componenta C15. Educație

Descrierea componentei

Domeniu: Educație

Obiectiv general: Creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale și a dotării aferente, în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și incluziv.

Reforme și investiții:

R1. Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru implementarea proiectului "România Educată"

R2. Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate

I1. Construirea, echiparea și operaționalizarea a 110 creșe .

I2. Înființarea, echiparea și operaționalizarea a 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate

I3. Dezvoltarea programului-cadru pentru formarea continuă a profesioniștilor care lucrează în servicii de educație timpurie

R3. Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru prevenirea și reducerea părăsirii timpurii a școlii

I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar.

I5. Cursuri de formare a utilizatorilor Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) și ai instrumentului informatic al mecanismului de avertizare timpurie (MATE) și intervenții sistematice pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii

R4. Crearea unei rute profesionale complete pentru învățământul tehnic superior

I6. Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale integrate

I13. Echiparea laboratoarelor de informatică din unitățile de învățământ profesional și tehnic (ÎPT)

I14. Echiparea atelierelor de practică din unitățile de învățământ profesional și tehnic (ÎPT)

I7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare

R5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației

I8. Program de formare la locul de muncă pentru personalul didactic

I9. Asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ

I15. Școala online: Dezvoltarea platformei de evaluare și realizarea de conținut

I16. Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului

R6. Actualizarea cadrului legislativ pentru a asigura standarde ecologice de proiectare, construcție și dotare în sistemul de învățământ preuniversitar

I17. Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere)

I10. Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi

I11. Asigurarea dotărilor pentru sălile de clasă preuniversitare și laboratoarele/atelierele școlare

I12. Schema de granturi pentru consorții școlare rurale

R7. Reforma guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului

I18. Programul de formare și îndrumare pentru managerii și inspectorii școlari

Buget: 3.605,97 mil. euro, din care solicitat în cadrul PNRR: 3.605,97 mil. euro. Valorile din prezenta componentă nu includ TVA.

Principalele provocări și obiective:

Provocări principale:

Sistemul de educație din România se confruntă cu numeroase dificultăți legate de calitate, echitate și infrastructură. Acestea limitează capacitatea României de a construi o economie modernă, bazată pe cunoaștere, precum și capacitatea de a facilita mobilitatea socială.

În mod notabil, România și-a ratat ambele ținte asumate în cadrul strategiei Europa 2020, atât pentru părăsire timpurie a școlii (15,3% în 2019 vs. 11,3% țintă asumată), cât și pentru accesul la învățământul terțiar (25,8% în 2019 vs. 26,7% ținta asumată)¹. Testele PISA, care măsoară abilitățile în matematică, citire și științe ale copiilor de 15 ani plasează România pe ultimele poziții din Uniunea Europeană, alături

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators/europe-2020-strategy/headline-indicators-scoreboard>

de Bulgaria și Cipru². Peste 40% din copiii de 15 ani suferă de pe urma analfabetismului funcțional, conform acestor rezultate, aspect care pune probleme sociale și economice pe termen lung.

O problemă specifică României ultimilor ani este accesul limitat la educație înainte sau după învățământul obligatoriu. Un bun exemplu este insuficientul acces la educația timpurie. Conform sondajului EU-SILC, sub 1/6 din copii de 0-3 ani au acces la programe organizate de educație timpurie, procent care plasează România pe una din ultimele poziții la nivelul Uniunii Europene. Simultan, programele de formare deschise adulților rămân limitate, doar 1,3% având acces curent la programe de formare în 2019³.

Problemele din sistemul de educație reflectă un nivel ridicat de inechitate în cadrul sistemului educațional. Școlile din mediul rural și din regiunile dezavantajate economic suferă de pe urma unei precarități a ofertei educaționale dar și a infrastructurii.

Consiliul Uniunii Europene, prin recomandările specifice de țară (RST) privind Programul național de reformă al României pentru 2019, a subliniat că:

- Deși bugetul pentru 2019 a fost majorat, cheltuielile cu educația rămân printre cele mai scăzute din Uniune, în special în ceea ce privește anii de școlarizare care au un rol decisiv în a preveni părăsirea timpurie a școlii (care rămâne la un nivel ridicat), a asigura egalitatea de șanse și a reduce inegalitățile mai târziu în viață. Participarea copiilor preșcolari la o educație și îngrijire de calitate rămâne sub media Uniunii, parțial din cauza absenței structurilor. Acest lucru are implicații asupra participării femeilor pe piața forței de muncă, precum și asupra dobândirii timpurii de competențe. Se înregistrează întâzieri în modernizarea rețelei de școli și în optimizarea lor astfel încât să se țină cont de tendințele demografice, 10% din școli fiind supraaglomerate, în timp ce 58% dispun de capacități excedentare. Disparitățile dintre mediul rural și cel urban persistă, iar grupurile vulnerabile, inclusiv romii, continuă să aibă un acces limitat la un învățământ de calitate și favorabil incluziunii.

Totodată, prin Recomandările Specifice de Țară 2020, Consiliul Uniunii Europene a menționat:

- Subfinanțarea și întârzierea punerii în aplicare a reformelor, care continuă să afecteze echitatea, caracterul incluziv și calitatea educației (ratele de înscriere la toate nivelurile de învățământ rămân semnificativ sub media UE);
- Întârzierile în ceea ce privește raționalizarea și modernizarea infrastructurii școlare, care pot afecta calitatea educației (nu sunt abordate în mod eficace provocările legate de echitate: distanțe lungi de mers pe jos între școli și grădinițe din mediul rural);
- Participarea redusă la educația și îngrijirea timpurie, care accentuează inegalitatea de șanse dintre elevi (15,7% dintre antepreșcolari sunt înscriși în servicii formale de îngrijire, iar participarea copiilor cu vârsta de la 4 ani la vârsta de școlarizare obligatorie a crescut la 86,3% în 2018, rămânând totuși sub media UE de 95,4%; această rată este mai mică în zonele rurale – 85%, precum și în cazul copiilor romi – 37%);
- Rata părăsirii timpurii a școlii rămâne foarte ridicată;

² <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm>

³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Adult_learning_statistics

- Provocări semnificative în ceea ce privește calitatea și caracterul incluziv al serviciilor de educație.

EDUCAȚIE TIMPURIE

În ultimii ani s-a pus un accent tot mai mare pe creșterea accesului la educația preșcolară, inclusiv prin extinderea educației obligatorii și creșterea capacității (parțial ca urmare a apariției clasei pregătitoare, începând cu anul școlar 2012-2013, prin care grupa mare pregătitoare pentru școală din învățământul preșcolar a devenit prima clasă a învățământului primar). La nivelul învățământului preșcolar se înregistrează, în ultimii ani, o tendință generală de creștere a cuprinderii copiilor în învățământul preșcolar din România. În anul 2019-2020, rata brută de participare la învățământul preșcolar a copiilor de 3-6 ani a fost de 88,6%. În 2019, decalajul rural-urban privind accesul la învățământul preșcolar a fost în favoarea mediului urban, unde participarea a fost de 97,4% față de 85% în mediul rural⁴. Diferențele pe genuri s-au diminuat mult în ultimii ani, până la valori ne semnificative din punct de vedere statistic.

În contrast cu educația preșcolară, educația antepreșcolară are o dezvoltare limitată și o rată de cuprindere scăzută. Serviciile de educație timpurie antepreșcolară din România au fost organizate o lungă perioadă ca și sisteme divizate, în care autoritatea responsabilă era împărțită între mai multe ministere. Astfel, creșa – ca serviciu destinat copiilor sub 3 ani, dezvoltat în anii 1970 – 1980, era considerată unitate sanitară și a funcționat pe baza unor reglementări ale Ministerului Sănătății și a unui model de îngrijire centrat pe sănătate și nutriție. Acest model s-a menținut și după 2001, când creșele au trecut în subordinea administrației publice locale, fără a modifica însă și organizarea și funcționarea acestora ca servicii de îngrijire și educație destinate copiilor mici. În tot acest timp, serviciile destinate copiilor cu vârste între 3 și 6/7 ani, respectiv învățământul preșcolar, au înregistrat o dezvoltare benefică, în contextul în care s-au aflat în responsabilitatea Ministerului Educației.

Odată cu promovarea Legii educației naționale nr.1/2011, se vorbește pentru prima dată în legislația românească de educație timpurie și se recunoaște apartenența serviciilor de educație timpurie antepreșcolară la sistemul de educație. În schimb, dezvoltarea acestora rămâne limitată în continuare. Există o multitudine de provocări, inclusiv reglementări legislative care nu sunt aplicate, modalități deficitare de colaborare a autorităților responsabile de organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie antepreșcolară, deficiențe și inconsistențe în formarea inițială și continuă a personalului, o abordare diferențiată (discriminatorie) a copiilor din creșe, față de cei care sunt cuprinși în grupele de antepreșcolari organizate în grădinițe, respectiv în învățământul preșcolar etc.

O problemă notabilă este însăși insuficiența locurilor oferite pentru copiii de la naștere la 3 ani în creșe, mai ales în marile orașe. Conform sondajului EU-SILC, doar 14,1% din copiii sub 3 ani aveau acces la servicii de educație și îngrijire formală în anul 2019 și doar 1% la astfel de servicii cu o durată de 30 de ore sau mai mult. România se afla astfel pe locul 25 din cele 27 de state ale UE din punct de vedere al accesului la educație timpurie antepreșcolară. În contextul în care compatibilizarea vieții de familie și a celei profesionale este prioritizată la nivel european, lipsa infrastructurii și a resursei umane din educația timpurie pune numeroase probleme de ordin economic și social.

⁴ Monitorul Educației și Formării 2019 - România

ECHITATEA – PROVOCAREA TRANSVERSALĂ A SISTEMULUI DE EDUCAȚIE

Provocarea transversală principală a sistemului de educație din România este lipsa de echitate, argumentată de diferențele mari de calitate și de ratele ridicate de părăsire timpurie a școlii. Lipsa de echitate a contribuit la ratarea obiectivelor Europa 2020, atât pentru părăsirea timpurie a școlii cât și pentru accesul la învățământul terțiar. Decalajul rural-urban, desegregarea și incluziunea romilor reprezintă și în prezent provocări-cheie cu impact asupra creșterii incluzive și a inegalităților sociale în general. (Re)integrarea copiilor și tinerilor din afara școlii rămâne una dintre principalele provocări, alături de îmbunătățirea calității educației și de consolidarea măsurilor de prevenire care se adresează elevilor. Impactul pandemiei Covid19 multiplică efectele negative pe care educația trebuie să le contrabalanseze.

România este o țară în care numeroși tineri părăsesc timpuriu școala pentru a găsi un loc de muncă. Rapoartele Comisiei Europene arată că acești tineri provin din familii cu venituri reduse în care sunt încurajați să se angajeze devreme pentru a asigura supraviețuirea familiei. Mai mult de 1 elev din 10 dintr-o cohortă care intră în clasa a V-a abandonează studiile până la finalul clasei a VIII-a (cu precădere în clasele a VII-a și a VIII-a), iar până la finalul clasei a X-a valoarea este de aproximativ 2 elevi din 10.

Între anii școlari 2010-2011 și 2015-2016, procentul de copii în afara școlii de nivel primar (cu vârsta cuprinsă între 6-10 ani) a crescut constant și aproape s-a dublat. În rândul populației de vârstă școlară care corespunde nivelului gimnazial (între 11-14 ani) procentul copiilor aflați în afara școlii a crescut și mai mult.

Participarea redusă la educație accentuează inegalitatea de șanse între elevi. România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care au părăsit timpuriu școala (15,3 % în 2019) și a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (14,7 %, în creștere ușoară față de 2018). În timp ce rata PTȘ în marile orașe este sub media UE și se încadrează în obiectivul național pentru 2020 de 11,3%, rata PTȘ în zonele rurale este considerabil mai mare - 26%, înregistrând o tendință de creștere.

Toți acești indicatori reflectă o serie de probleme sociale generalizate. Între altele, România are o rată ridicată de sărăcie în rândul copiilor (35,8%⁵) și un număr deosebit de mare de nașteri în rândul mamelor adolescente (circa 20.000 pe an). Acest ultim indicator se reflectă și în rata mai mare de părăsire timpurie din rândul fetelor, o singură altă țară din UE aflându-se în această situație.

Părăsirea timpurie a școlii, precum și abandonul școlar, reprezintă un proces de distanțare graduală față de școală, asociat cu absențe nemotivate, scăderea rezultatelor școlare și comportament școlar nepotrivit frecvent. Toate aceste semnale de avertizare ale procesului de distanțare față de școală apar în timp și tocmai de aceea este deosebit de importantă sesizarea lor și remedierea situației într-o fază incipientă. Cu cât situația se cronicizează, iar semnalele se multiplică și se diversifică, cu atât o intervenție eficientă devine mai dificilă. Așadar, identificarea semnalelor de avertizare timpurie este esențială pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii. Totuși, există și cazuri în care părăsirea prematură sau abandonul școlii sunt cauzate de un eveniment neașteptat, precum un accident, o criză în familie, plecarea copilului

⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Children_at_risk_of_poverty_or_social_exclusion

în străinătate etc. În aceste cazuri, avertizarea timpurie și intervenția preventivă nu sunt posibile, fiind necesare măsuri compensatorii.

Având în vedere că în majoritatea cazurilor, părăsirea timpurie a școlii este determinată de un cumul de cauze asociat unei serii complexe de factori de risc, intervențiile integrate sunt instrumentul preferat de intervenție, cumulând abordarea problemelor din școală și a celor de fond din afara instituției.

Factorii de risc asociați abandonului școlar sunt:

Factori individuali sau de familie - sărăcia și lipsa resurselor financiare pentru a acoperi costurile educației, nivelul de educație al adulților din gospodărie sau valorizarea educației de către familie. Factori la nivelul școlii - referitori la mediul școlar, cultura organizațională, relația dintre cadrele didactice și elevi, calitatea predării și învățării, relația școală - comunitate - părinți, resursele școlii sau serviciile disponibile în școală. De altfel, studii anterioare au demonstrat deja că există o legătură directă între calitatea scăzută a educației și abandonul școlar și absenteism. Factori la nivelul comunității - precum tradițiile și cultura locală, rolurile de gen, practicile de creștere și îngrijire ale copiilor, condițiile de trai, resursele disponibile, valorile și credințele dominante etc. Factori instituționali ce țin de întregul sistem de educație.

Efectul pandemiei Covid - 19 a multiplicat efectele negative pe care educația trebuie să le contrabalanseze. Părinții vor avea dificultăți în găsirea unui loc de muncă, acest lucru va duce la acordarea unui suport minim copilului și chiar la încercarea de a-l atrage în câmpul muncii pentru supraviețuire. Programul Național pentru reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii este esențial pentru punerea în aplicare a unui plan de acțiune cu obiective clare, fundamentat pe dovezi și rentabil, adecvat și fiabil pentru a permite o abordare integrată și sistemică la nivel local, regional și național, implicarea activă a unităților de învățământ pentru îmbunătățirea rezultatelor.

INFRASTRUCTURĂ

Infrastructura precară și dotările inadecvate reprezintă un prim factor în perpetuarea inechității, reducerea atractivității școlilor rurale pentru cadrele didactice bine pregătite și a reputației instituțiilor de educație în cadrul comunităților. Actul educațional se desfășoară în unități din învățământul primar și gimnazial dintre care peste 90% necesită reabilitare, mai mult de 70% fiind localizate în mediul rural.

Grădinițele și unitățile școlare (în special școlile primare), mai ales din mediul rural, frecventate de copii din medii sociale vulnerabile (de regulă, populația de etnie roma), au dotări edilitare precare, neîndeplinind standardele de calitate corespunzătoare unei funcționări normale. Transformarea grupei pregătitoare din învățământul preșcolar în clasa pregătitoare și includerea acesteia în ciclul învățământului primar a crescut cererea și concomitent suprasolicitarea infrastructurii învățământului primar.

În același timp, oferta școlară nu este adaptată schimbărilor demografice din ultimii ani. Există școli rurale cu un număr mic de elevi în timp ce suburbiile din jurul marilor orașe nu beneficiază de servicii adecvate. De exemplu, comuna Florești din jud. Cluj are cohorte de nou-născuți de peste 500 de copii în ultimii ani⁶, dar are o singură școală gimnazială, generând o presiune asupra traficului și școlilor din municipiul Cluj-Napoca. Această situație se repetă și la nivelul altor comune și orașe suburbane din jurul marilor poli de

⁶ Conform datelor ISN Tempo

dezvoltare economică. Efectul este că, deși numărul de copii a scăzut cu peste 40% în ultimii 30 de ani, încă există școli supra-aglomerate.

Aproximativ 15% dintre școlile din România funcționează în două schimburi, iar un procent mic chiar în trei schimburi. Funcționarea în două schimburi forțează autoritățile să reducă activitățile extracurriculare, deoarece ziua de școală se reduce prea mult, iar facilitățile din școală pot deveni supraaglomerate pentru activitatea simultană a elevilor din mai multe schimburi. Din totalul școlilor din mediul urban, 14,5% dispun de o capacitate insuficientă în comparație cu 8,8% dintre școlile din mediul rural. Pe de altă parte, un procent ridicat al școlilor din mediul urban (46%) dispune de spațiu excedentar în raport cu numărul elevilor înscriși. Aceste date reflectă inclusiv o polarizare între școli „bune” cu facilități și resurse adecvate și școli cu o reputație mai degrabă scăzută, reflectând încă odată impactul negativ al inechității la nivel de sistem. În schimb, școlile cu capacitate excedentară se regăsesc cu precădere în zonele rurale unde 62,6% dintre școli (aproximativ două din trei) dispun de spații mult prea mari. În același timp, fenomenul supraaglomerării este mai larg răspândit în unitățile de învățământ secundar și secundar superior: 14% dintre unitățile de învățământ secundar și 2,4% dintre școlile primare dispun de o capacitate insuficientă.

În unele cazuri, pentru a asigura școlarizarea tuturor copiilor din circumscripția școlară, școlile au fost obligate să renunțe la laboratoare, săli de informatică, săli de bibliotecă sau spații în care se desfășurau activități extrașcolare, ceea ce conduce în mod natural la scăderea calității educației oferite. În aceste cazuri, există o nevoie acută de investiții care să se concentreze atât spre extinderea spațiilor, astfel încât să poată fi asigurată cuprinderea tuturor copiilor de vârstă școlară, cât și pe creșterea calității actului educațional, prin asigurarea spațiilor și dotărilor necesare, inclusiv a laboratoarelor de specialitate. Starea, locația și tipul infrastructurii educaționale au impact nu numai asupra accesului la educație, ci și asupra calității acesteia, moralului și sănătății mentale a copiilor și cadrelor didactice și a capacității școlii de a utiliza metode pedagogice moderne⁷.

Pentru școlile din zonele rurale aflate în curs de depopulare, nevoia de dotare mai eficientă a spațiilor este completată de nevoia de raționalizare a structurii claselor și programelor. Programele de educație în regim simultan (cu probleme de asigurare a calității și sprijinului pentru copii cu nevoi educaționale speciale) pot fi reduse sau eliminate și resursele mai bine utilizate prin facilitarea mobilității elevilor spre școlile din cele mai apropiate orașe sau comune mai mari. Această mobilitate este condiționată de oferirea de servicii de transport calitative și sigure în regiunile cu densitate scăzută a populației sau profil demografic îmbătrânit.

În zona universitară, deși a existat o scădere substanțială a numărului de studenți după anul 2009, există încă zone de adaptare limitată a infrastructurii la exigențele unei educații moderne. Pandemia a reliefat, de exemplu, problema densității ridicate a studenților în cămine, existând probleme cu asigurarea unei distanțări sociale minime. Infrastructura educațională este de asemenea învechită, existând o adaptare insuficientă la nevoile de formare asociate meseriilor emergente.

În concluzie, se poate considera că infrastructura educațională din România nu este adaptată exigențelor organizării unui proces educațional modern și incluziv. Problemele de calitate a infrastructurii afectează

⁷ Un centralizator de studii existente pe domeniu poate fi identificat la <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED604388.pdf>

în mod deosebit școlile din mediul rural și școlile aglomerate din mediul urban. În același timp există nevoia creșterii siguranței copiilor și a cadrelor didactice, dar și asigurării de servicii de transport de calitate, pentru a permite raționalizarea rețelei școlare din regiunile cu densitate scăzută a populației.

ÎNVĂȚĂMÂNT PROFESIONAL ȘI TEHNIC

Există o problemă de imparitate de prestigiu între școlile din filiera teoretică și cele profesionale. Restructurarea sistemului de IPT, din cauza ratelor de înscriere scăzute și a infrastructurii precare, a generat închiderea progresivă a școlilor de arte și meserii începând din 2009. Chiar și după reînființarea școlilor profesionale și apariția unor programe de burse, calitatea clădirilor, a dotărilor și pregătirea precară a personalului și-au pus amprenta asupra atractivității sistemului de formare profesională. Totuși, în ultimii zece ani, mai ales în județele intracarpătice, a început să se dezvolte învățământul dual, sprijinit mai ales de către companii multinaționale. Aceste evoluții denotă existența unei cereri reale pe piața muncii pentru programe de formare profesională calitative, dar ponderea elevilor din educația duală în cadrul sistemului educațional rămâne limitată.

În linii mari, sistemul de educație teoretic a rămas cel preferat de către majoritatea elevilor. Acest aspect duce la o contraselecție în cadrul sistemului de IPT. O analiză UEFISCDI din 2017, analizând rezultatele sesiunilor de bacalaureat din acel an, reliefa proporția relativ mică a elevilor din liceele tehnologice care ajungeau să promoveze examenul. Primul filtru era chiar înscrierea în examen, doar 50% din elevii de an terminal din filiera tehnologică depășind această etapă (32,5% la profil tehnic, 49% la resurse naturale și protecția mediului și 75% la servicii), față de 88% la filiera teoretică și 95% la filiera vocațională⁸. Ulterior, cei înscriși aveau o rată chiar mai mică de promovare. Notele mici la bacalaureat par să fie corelate cu preferințele elevilor cu rezultate bune la evaluarea națională pentru filiera teoretică. Astfel, pentru filiera teoretică, proporția notelor peste 8 era de 76,33% la admiterea în liceu și scăzuse până la 56,99% la examenul de bacalaureat. În schimb, pentru filiera tehnologică, proporția notelor peste 8 era de 16,71% la admitere în liceu și scăzuse la doar 13,28% la examenul de bacalaureat. Elevii din școlile profesionale nu au deloc acces la programe de formare pentru calificări avansate, neavând posibilitatea de înscriere directă la examenul de bacalaureat. Aceștia pot participa la examen doar după urmarea unor programe-punte, a căror atractivitate este redusă.

Toate aceste diferențe sunt influențate de un puternic clivaj urban-rural. Numai 37% dintre tinerii între 19 și 21 ani care provin din gospodăriile rurale sunt absolvenți de învățământ secundar, comparativ cu 68% dintre cei care provin din mediul urban. Elevii din mediul rural care doresc să continue și să se înscrie în învățământul liceal sunt adesea forțați să se mute de acasă pentru a urma cursuri într-o zonă urbană și se confruntă cu un cost prohibitiv al traiului, cu implicații asupra participării la învățământul terțiar. Rețeaua de cămine și infrastructura socială existentă din perioada comunistă, în bună măsură orientată spre zona de IPT și sprijinită de mari întreprinderi industriale, s-a degradat și a fost parțial abandonată.

Legăturile dintre școlile profesionale, universități, institute de cercetare și sectorul economic nu sunt suficient dezvoltate, indicând relevanța scăzută a programei din învățământul secundar profesional sau terțiar pentru nevoile pieței muncii. Până recent, România nu a avut un sistem funcțional de monitorizare

⁸ <https://uefiscdi.gov.ro/resource-824104-policy-brief-no2-1-.pdf> pp 2

a absorbției profesionale a absolvenților din educația secundară sau terțiară, iar relevanța calificărilor pentru piața muncii nu este testată într-un mod adecvat. Calificările nu sunt actualizate în mod regulat, prevenind adaptarea formării la nevoile emergente ale pieței muncii.

Există o serie de obstacole importante în calea ameliorării educației profesionale și a construirii de punți cu mediul economic. Existența de regiuni monoindustriale sau cu rată mică de ocupare limitează diversitatea opțiunilor de formare pe plan local. Astfel, elevii din mediul rural sau din orașele mici au o diversitate redusă de posibilități de formare în proximitatea geografică. Conform INS⁹ există județe cu o activitate economică deosebit de redusă și cu o rată mică de angajare (mai puțin de 1 angajat la 5 locuitori). În 2019, 23 de județe nu reveniseră încă la numărul mediu de angajați anterior crizei economice din 2009. Pentru a permite copiilor din aceste județe accesul la o gamă largă de oportunități de formare, inclusiv în sectoarele economice aflate în creștere, este necesară facilitarea mobilității spre marile orașe cu economii diversificate. Aceste centre oferă de regulă și programe de studii de nivel terțiar, care permit continuarea studiilor și obținerea de calificări avansate.

DIGITALIZARE

În afara curențelor de infrastructură și a inegalităților dintre mediul urban și rural, școlile din România se confruntă și cu un nivel redus de adaptare digitală. Pandemia SARS CoV 2 a scos în evidență impactul digitalizării limitate asupra procesului educațional. Conform unui studiu al Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație, pe durata primului val al pandemiei, s-au observat probleme în utilizarea de instrumente educaționale online. Doar 50% dintre profesori au utilizat o platformă de educație online propriu-zisă (de tipul Google Classroom, Moodle, Edmodo, Kinderpedia). 62% au utilizat astfel de platforme în mediul urban și doar 39% în mediul rural. 44% din școli au avut o platformă agreată la nivel de școală, iar peste 60% din școli au lăsat decizia finală asupra platformei utilizate profesorilor. Analiza răspunsurilor elevilor în funcție de mediul de rezidență al școlii arată că utilizarea platformelor educaționale și a aplicațiilor pentru activități sincron cu cadrele didactice a fost semnificativ mai redusă în mediul rural, comparativ cu cel urban, diferențele fiind între 7 puncte procentuale (aplicații pentru videoconferințe online) și 20 de puncte procentuale (platforme educaționale). În acest sens, inechitatea existentă la nivelul sistemului s-a transpus și în educația digitală. În același timp, aproximativ 25% dintre profesori declară că nu dețin suficientă experiență în lucrul cu diferite instrumente și aplicații online, o pondere similară având și profesorii care au declarat că nu dețin competențele necesare pentru predarea în mediul virtual.

În ultimii ani, au fost luate totuși măsuri pentru a crește nivelul de digitalizare al actului educațional. Astfel, disciplina Informatică este nouă în trunchiul comun, introdusă la clasa a V-a, începând cu anul școlar 2017-2018. Aceasta identifică un set relevant de competențe generale și specifice pentru societatea actuală, oferind activități de învățare, conținuturi și sugestii metodologice utile pentru realizarea profilului de formare al absolventului de gimnaziu, conform descriptivului competenței digitale. Dezvoltarea efectivă a acestor competențe este condiționată de resursele existente și presupune formarea adecvată a

⁹ INS TEMPO tab FOM104D - Numărul mediu al salariaților pe județe și localități

cadrelor didactice în sprijinul modelului curricular actual, dar și o dotare adecvată la nivelul unităților școlare.

În anul 2020, în contextul unor modificări legislative din cadrul Legii educației naționale, privind nr. ore/ciclul de învățământ, a fost reluat procesul de realizare al planurilor-cadru pentru liceu, avându-se în vedere, inclusiv, cerința referitoare la obiectivele disciplinelor TIC din planurile-cadru de învățământ pentru a asigura un nivel de competență digitală adecvat la finalizarea ciclului secundar superior.

Digitalizarea este o preocupare și la nivelul educației terțiare. Chiar dacă universitățile s-au adaptat mai bine procesului de digitalizare forțată din ultimul an, se confruntă în continuare cu nevoia de schimbare a pedagogiei, care să valorizeze implicarea mai activă și autonomă a studenților în propria formare, utilizarea tehnologiei și a resurselor de tip open access, astfel încât să dezvolte o relație nouă cu societatea, dincolo de rolul lor tradițional în generarea, diseminarea și transferul de cunoaștere, accentuând și legătura bidirecțională cu societatea, în logica open science. Este semnalată în acest sens nevoia de investiții în echipamente de tehnologie avansată, pentru facilitarea învățării și inovării.

Indiferent de ciclul educațional abordat, o creștere a gradului de digitalizare a educației trebuie să rezolve simultan nevoia de a avea suficient personal pregătit, de a avea acces la resurse educaționale online și de a beneficia de resurse și infrastructură adecvată în instituțiile de învățământ.

Obiective:

Componenta răspunde prin toate reformele și investițiile avute în vedere atât **Recomandării Specifice de Țară pentru anul 2019** privind ameliorarea calității și caracterului incluziv al educației, în special pentru romii și alte grupuri defavorizate, asigurarea îmbunătățirii competențelor, inclusiv a competențelor digitale, în special prin sporirea relevanței pe piața forței de muncă a educației și formării profesionale și a învățământului superior, cât și **Recomandării Specifice de Țară pentru anul 2020** privind consolidarea competențelor și învățării digitale și asigurarea accesului egal la educație.

În ceea ce privește contribuția la îndeplinirea principiilor **Pilonului European al Drepturilor Sociale**, componenta răspunde la 10 dintre cele 20 principii, după cum urmează:

Principiul relevant	Incidența pe reforme și investiții	Justificare
1. Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții	Toate	Reformele și investițiile aferente acestei componente transpun la nivel intern o parte dintre obiectivele stabilite în Agenda pentru competențe în Europa (COM/2020/274 final din 1 iulie 2020), în Recomandarea Consiliului privind educația și formarea profesională (C 417/01 din 24 noiembrie 2020) și în Rezoluția Consiliului privind Spațiul european al educației (2021/C 66/01 din 22 februarie 2021). Astfel, intervențiile susțin dubla tranziție

		verde și digitală și se concentrează pe dezvoltarea competențelor sustenabile necesare acestui proces.
2. Egalitatea de gen	Toate	<p>Toate intervențiile specifice acestei componente vor fi senzitive în raport cu acest principiu al Pilonului. Se va asigura și promova acest principiu în toate domeniile sectorului educației și formării profesionale, inclusiv în ceea ce privește participarea pe piața forței de muncă, condițiile de angajare și evoluția carierei.</p> <p>Anumite intervenții din cadrul acestei componente au menirea de a contribui la diminuarea discrepanțelor structurale de gen. De exemplu, în cazul intervențiilor privind educația timpurie reforma va avea un impact considerabil asupra femeilor, atât din perspectiva activității profesionale, cât și din cea a diminuării disparității privind salariile și pensiile.</p>
3. Egalitatea de șanse	Toate	<p>Componenta a fost concepută din perspectiva considerentului că participarea redusă la educație accentuează inegalitatea de șanse între elevi. De aceea, intervențiile aferente acestei componente se axează pe măsuri de diminuare a părăsirii timpurii a școlii, precum și la sporirea accesului la educație și formare profesională de calitate din perspectiva asigurării egalității de tratament și de șanse. Intervențiile acestei componente vor contribui astfel la:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diminuarea decalajului rural-urban; • desegregarea și incluziunea romilor; • întăririi accesibilității educației pentru persoanele din categorii defavorizate sau grupuri vulnerabile; • combaterea diverselor tipuri de stereotipuri. <p>Cel mai evident impact asupra acestui principiu o au reforma 2 și investițiile aferente acesteia, precum și Investiția 11. Acestea sunt orientate pe oferirea sprijinului specific elevilor defavorizați pentru a compensa impactul negativ al crizei pandemice sau al altor contexte sociale, economice, culturale ș.a. care conduc la perpetuarea accesului inechitabil în educație și formare profesională.</p>
4. Sprijin activ pentru ocuparea	R4, I6, I13, I14, I7	Finalitățile investițiilor se vor reflecta asupra perspectivelor de îmbunătățire a proceselor de ocupare ale absolvenților programelor de formare profesională

forței de muncă		inițială, prin diversificarea învățământului dual preuniversitar și universitar tehnologic. Investițiile se axează inclusiv pe dezvoltarea competențelor antreprenoriale astfel încât absolvenții să fie încurajați să-și asume desfășurarea unor activități independente (a se vedea I9 în care se pune accentul pe dezvoltarea unui contingent de fermieri antreprenori).
5. Locuri de muncă sigure și adaptabile	R5, I8, I9, I15, I16 R6, I17, I10, I11, I12 R7, I18	Prin implementarea reformelor și investițiilor propuse în cadrul acestei componente absolvenții vor dispune de competențe adecvate dublei tranziții verzi și digitale. În acest sens, intervențiile în digitalizarea educației, inclusiv în formarea personalului din educație, vor contribui la sustenabilitatea acestui proces, precum și la o redresare mai rapidă. Se va sprijini în acest mod dezideratul dezvoltării la nivelul UE a unui ecosistem de educație digitală de înaltă performanță pentru toți. De asemenea, prin Reformele 5 și 6, precum și investițiile aferente acestora, se vor crea premisele necesare adaptării rapide a personalului din educație și formare profesională la modificările contextului economic, social și tehnologic. Se urmărește îmbunătățirea condițiilor de muncă, dar și identificarea unor măsuri adecvate prin care să se sprijine tranziția către forme de muncă inovative, dar sigure, și care să susțină performanța și competitivitatea, dar și mobilitatea ocupațională în domeniul educațional și al formării profesionale.
8. Dialogul social și participarea lucrătorilor	R1, R3, R7	În procesul de fundamentare al respectivelor reforme vor fi desfășurate consultări extinse, atât cu publicul larg interesat, cât și partenerii sociali și economici relevanți, inclusiv personalul de specialitate din domeniul educațional sau conexe acestuia. Având în vedere faptul că respectivele reforme comportă un caracter de schimbare structurală, în cadrul proceselor de consultare se va urmări atingerea unui nivel cât mai ridicat de acceptanță privind noile aranjamente instituționale și normative propuse. Se va încuraja ca în cazul unor aspecte de importanță majoră (cum ar fi definirea noilor aranjamente de guvernare școlară) să se deruleze runde succesive de negociere între autorități și factorii interesați. În

		<p>complementaritatea cu reformele propuse în cadrul componentei 14, în vederea întăririi calității dialogului social, în etapele de pregătire a reformelor specifice componentei 15, se va urmări inclusiv capacitatea partenerilor sociali din domeniul educației și formării profesionale de a promova dialogul social.</p> <p>De asemenea, personalul de specialitate din domeniul educației și formării profesionale va fi informat și consultat în timp util cu privire la chestiuni relevante pentru ei.</p>
9. Echilibrul dintre viața profesională și cea personală	R2, I1, I2, I3	<p>Se răspunde priorității UE referitoare la sporirea furnizării de servicii formale de educație și îngrijire timpurie a copiilor. Astfel, reforma 2 și investițiile aferente acesteia vor avea un impact asupra creșterii gradului de autonomie a femeilor, precum și asupra accelerării mecanismelor instituționale de reconciliere între muncă și viață privată. Efectul primar al acestui gen de intervenții constă în faptul că, în timp, odată ce sunt accesibile facilitățile de îngrijire formală a copiilor, cuplurile, în special femeile, din comunitățile sprijinite vor putea reveni mai repede în câmpul muncii sau vor putea accesa mai facil programe de formare profesională. Ca efect secundar pe termen mediu și lung, acest gen de intervenții vor conduce la schimbarea rolurilor tradiționale de gen în familii/cupluri prin acceptarea partajării echilibrate a muncii domestice și de îngrijire. Investițiile vor contribui, astfel, la extinderea exponențială a instituționalizării unei culturi parteneriale în comunitățile sprijinite, la diminuarea violenței domestice, dar și la creșterea rolului femeilor privind asigurarea veniturilor în familie.</p>
10. Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor	R1, R5, R6, I17, I10, I11, I12 R7, I18	<p>Având în vedere contextul pandemic, o serie de reforme și investiții specifice acestei componente se axează pe crearea condițiilor de asigurare a unui nivel ridicat de protecție a sănătății și securității în muncă în domeniul educației și formării profesionale. În acest sens, vor fi întreprinse măsuri de modificare a cadrului legislativ și normativ astfel încât să se asigure un mediu de lucru și de învățare adaptat la nevoile beneficiarilor și cerințelor tehnologice. În acest sens, se urmărește îmbunătățirii</p>

		stării și tipului infrastructurii educaționale. Rezultatele se vor reflecta atât asupra condițiilor de muncă, cât și asupra eficienței și performanței instituționale. Mediile de învățare vor deveni mai sigure și mai prietenoase cu mediul înconjurător. De asemenea, măsurile întreprinse vor permite prelungirea participării pe piața muncii a personalului din educație și formare profesională.
11. Îngrijirea copilului și sprijin pentru copii	R2, I1, I2, I3 R3, I4, I5	<p>În conformitate cu prevederile Planului de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale (COM(2021) 102 final) Reforma 1 și investițiile aferente acesteia se fundamentează pe premisa că educația și îngrijirea timpurie a copiilor, asigură temeliile pentru dobândirea competențelor de bază și transversale necesare în cadrul unor societăți aflate într-o rapidă evoluție. Astfel, prin acest set de intervenții se va asigura disponibilitatea serviciilor de educație și îngrijire timpurie, la prețuri accesibile, pentru toți copiii de vârstă mică din Europa, în conformitate cu Recomandarea Consiliului (2019/C 189/02 din 22 mai 2019) privind sistemele de înaltă calitate de educație și îngrijire timpurie a copiilor.</p> <p>O altă particularitate a acestor reforme și investiții adiacente constă în asigurarea accesului efectiv al copiilor expuși riscului de sărăcie și de excluziune socială la servicii esențiale precum cele de educație, de îngrijire și recreere. De asemenea, prin acest set de intervenții se vor atinge la nivel intern o serie de prevederi ale Strategiei UE privind drepturile copiilor, precum și a Garanției europene pentru copii.</p>
17. Incluziunea persoanelor cu handicap	Toate	Componenta urmărește creșterea ratei de acces și participare în rândul copiilor din categorii defavorizate, inclusiv cu dizabilități. Astfel, intervențiile care vizează dezvoltarea de aplicații electronice destinate derulării managementului educațional, precum realizarea de conținut și instrumente educaționale digitale, vor respecta prevederile OUG 112/2018 privind transpunerea Directivei (UE) 2016/2102 a Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2016 privind accesibilitatea site-urilor web și a aplicațiilor mobile ale organismelor din sectorul public, dar și transpunerea

		<p>Directivei (UE) 2019/882 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind cerințele de accesibilitate aplicabile produselor și serviciilor. De asemenea, această categorie de intervenții vor respecta principiile accesibilității serviciilor digitale și pentru categoriile de cetățeni vulnerabili (cum ar fi persoanele în vârstă, cele cu competențe digitale limitate ș.a.).</p> <p>Investițiile în infrastructura educațională și de formare profesională vor asigura, în funcție de context, elementele de accesibilizare pentru elevii și personalul cu dizabilități și nevoi speciale. Vor fi respectate astfel prevederile normativelor naționale în domeniu, iar acolo unde va fi cazul vor fi identificate, testate și implementate soluții inovative de accesibilizare.</p>
--	--	---

De asemenea, componenta sprijină, în integralitatea ei, inițiativele emblematiche *Renovarea (Renovate)* și *Recalificarea și perfecționarea (Reskill and upskill)*, urmărind următoarele obiective:

1. Îmbunătățirea accesului și a participării copiilor de la naștere la 6 ani la servicii de educație timpurie unitare, incluzive și de calitate;
2. Program de incluziune socială și oferirea de șanse egale la educație pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii și a analfabetismului funcțional;
3. Crearea unor rute complete pentru profilurile teoretic, profesional și vocațional, care să includă toate nivelurile de calificare, învățământul profesional fiind un nod esențial al legăturii educației cu piața muncii;
4. Digitalizarea procesului educațional, pentru a permite abordări integrate, îmbunătățirea competențelor digitale atât pentru elevi, cât și pentru profesori;
5. Regândirea infrastructurii educaționale, pe baza tendințelor demografice, migratorii și socio-economice, pentru a reduce decalajele și a crește performanța sistemului de educație;
6. Profesionalizarea managementului sistemului de învățământ, astfel încât să se asigure stabilitatea, coerența și competența în organizarea acestora.

Descrierea reformelor și investițiilor aferente componentei:

R1. Elaborarea și adoptarea pachetului legislativ pentru implementarea proiectului "România Educată"

Raportul România Educată prezintă viziunea ME în domeniul educației și formării profesionale, până în 2030. Conform calendarului stabilit prin Memorandumul aprobat de guvern privind implementarea

Proiectul „România Educată” și aprobarea priorităților în reforma sistemului național de educație, ME va aproba, până în septembrie 2022 un pachet legislativ care va asigura implementarea Proiectului "România Educată", pe baza unui amplu proces de consultări naționale. Domeniile de acțiune prioritare din cadrul Proiectului „România Educată” care vor fi vizate de reforme legislative sunt următoarele:

- **DIGITALIZARE:** dezvoltarea competențelor digitale ale elevilor și profesorilor, dezvoltarea unui ecosistem digital de educație, programe și educație pentru siguranța datelor și siguranță cibernetică;
- **REZILIENȚĂ:** mecanisme de adaptare rapidă la situații de criză, creșterea calității serviciilor școlare în zone dezavantajate, dezvoltarea de abilități privind reziliența/stima de sine între elevi și studenți, pregătirea elevilor pentru schimbări sociale și economice, combaterea bullying-ului.
- **CARIERA DIDACTICĂ:** dezvoltarea unui profil de competențe, reforma formării inițiale, creșterea calității și a flexibilității;
- **MANAGEMENT ȘI GUVERNANȚĂ:** îmbunătățirea procesului de elaborare a politicilor publice, adaptarea guvernantei locale la capacitatea autorităților publice locale, profesionalizarea managerilor;
- **FINANȚAREA SISTEMULUI de învățământ preuniversitar:** adaptarea finanțării la nevoile reale, reforma finanțării în educația timpurie, creșterea absorbției fondurilor UE și creșterea nivelului finanțării;
- **INFRASTRUCTURA sistemului de educație:** revizuirea standardelor pentru infrastructură și dotări, adaptarea rețelei școlare la evoluțiile demografice, dezvoltarea infrastructurii Învățământului Profesional și Tehnic în jurul unor poli de dezvoltare, școli verzi;
- **CURRICULUM ȘI EVALUARE** centrate pe competențe, proiectare curriculară centrată pe competențe; creșterea flexibilității curriculare; monitorizarea și evaluarea curriculumului; fundamentarea de competențe transversale legate de educația pentru sănătate, pentru sustenabilitate, pentru democrație/societate, inclusiv din sfera educației financiare și juridice. Evaluarea elevilor/studentilor va fi centrată pe competențe, dezvoltarea de standarde și descriptori, creșterea rolului evaluării în formarea cadrelor didactice, digitalizarea evaluării, asigurarea de feedback etc.
- **EDUCAȚIE INCLUZIVĂ DE CALITATE** pentru toți copiii: creșterea accesului la educație a celor proveniți din medii dezavantajate, reducerea ratei de părăsire timpurie a școlii, programe de reintegrare școlară, pedagogie incluzivă, politici pro-echitate, servicii de consiliere;
- **ALFABETIZAREA FUNCȚIONALĂ** prioritizarea alfabetizării funcționale în cadrul procesului educațional, curriculum bazat pe competențe care facilitează alfabetizarea funcțională. Îmbunătățirea rezultatelor PISA, TIMSS.
- **PROMOVAREA EDUCAȚIEI STEAM:** încurajarea participării elevilor la activități din zona STEAM, pregătirea cadrelor didactice pentru predarea de conținuturi STEAM, asigurarea dotărilor necesare pentru predarea materiilor STEAM, parteneriate externe relevante.

Perioada de realizare a reformei: până în Q3 2023

Educație antepreșcolară

R2. Dezvoltarea unui sistem de servicii de educație timpurie unitar, incluziv și de calitate

Provocări:

În România, conform Legii nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, educația timpurie este primul nivel al învățământului preuniversitar și cuprinde nivelul antepreșcolar (de la naștere - 3 ani) și nivelul preșcolar (3-6 ani).

Cu toate acestea, sistemul de educație timpurie românesc se menține divizat și acest lucru afectează îndeosebi calitatea serviciilor oferite și o judicioasă alocare a acestor servicii pentru a răspunde nevoii exprimate la nivelul comunităților.

Mai mult, studiile și experiențele țărilor în care există sisteme integrate de educație și îngrijire în copilăria timpurie care se află în responsabilitatea unei agenții/ a unui minister ne arată că acestea se asociază cu:

- creșterea calității serviciilor și consolidarea dreptului universal la acces la educație;
- asigurarea accesului la prețuri accesibile;
- personal mai bine calificat;
- tranziții progresive, line, între niveluri și servicii.

Nivelul de educație antepreșcolar înregistrează un decalaj evident față de cel preșcolar, datorat îndeosebi unui deficit de armonizare legislativă și de clarificare a rolurilor celor trei actori de la nivel central implicați în organizarea și funcționarea acestor servicii (educație, sănătate și protecție), precum și deficitului de spații și personal specializat din domeniul educației. În acest context, o mare parte dintre reglementări necesită revizuire sau elaborare pentru a permite înființarea, organizarea și funcționarea eficientă a serviciilor respective și, evident, în timp, înregistrarea unor rate de acces și participare în conformitate cu țintele asumate în diferite documente strategice naționale (Program de guvernare, Program Național de Reformă, Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii etc.), în acord cu cele înregistrate în celelalte state europene. În contextul deficitului de personal, înregistrat îndeosebi în serviciile de educație timpurie antepreșcolară, se impun demersuri de construire a unor programe de formare continuă adaptate nevoilor prezente și în acord cu prevederile legale în vigoare, care să conducă la o schimbare benefică în relația cu copilul mic, înregistrată la nivelul personalului existent în creșe (de regulă nedidactic). În același timp, educatoarele care lucrează cu copiii de 3-6 ani și care în ultimii ani se confruntă cu prezența în grupele de copii preșcolari a copiilor antepreșcolari de 2-3 ani și cu o ușoară dificultate în a asigura un proces de învățare adaptat acestora, dificultate care vine din formarea inițială care nu acoperă unele aspecte care privesc copilul sub 3 ani și învățarea la aceste vârste. Așadar, chiar dacă au la dispoziție noul curriculum pentru educație timpurie, un curriculum unitar pentru copiii cu vârste de la naștere la 6 ani, promovat în 2019, acestea au nevoie de o formare continuă care să suplinească ceea ce formarea inițială nu le-a oferit, pentru a face față unor provocări ale sistemului: lipsa personalului didactic din creșe, respectiv a educatorului puericultor; dorința părinților copiilor sub 3 ani, îndeosebi a celor de 2-3 ani, de a beneficia de servicii de educație, pe care le găsesc în acest moment doar în grădinițe. De aceea, formarea profesională a personalului care va lucra în serviciile nou înființate (standard sau

complementare) este parte a acestei reforme și se pliază pe nevoile sistemului previzionat (unitar, incluziv și de calitate).

În acest sens, Raportul de țară (2019) și Raportul de țară (2020) nu fac altceva decât să accentueze majoritatea provocărilor menționate deja și asupra cărora ne vom focaliza în demersurile noastre ulterioare.

Obiectivul reformei:

Sunt avute în vedere următoarele obiective ale reformei în domeniul educației timpurii:

O1. Creșterea capacității sistemului de învățământ de cuprindere, în serviciile de educație timpurie, a 19% din copiii de 0-3 ani și a 91% din copiii de 3-6 ani, până în 2026, prin investiții în infrastructură.

O2. Creșterea calității serviciilor de educație timpurie, în special a celor pentru grupa de vârstă de la naștere la 3 ani și a celor din zone dezavantajate, prin demersuri normative și funcționale ale sistemului educațional specific.

Implementare:

Ministerul Educației va coordona implementarea acestei reforme.

Demersurile privind investițiile în infrastructură (construirea și dotarea celor 110 de creșe) vor fi făcute sub coordonarea Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, care va elabora și lansa apelul și va consilia și monitoriza beneficiarii pe parcursul derulării schemei de granturi (aferente I1). Beneficiarii granturilor vor fi operatorii publici (primăriile), care vor avea responsabilitatea contractării firmei care se va construi creșa, precum și responsabilitatea încheierii contractelor cu furnizorii de echipamente și mobilier. Înființarea și dotarea celor 412 de servicii complementare în zonele defavorizate vor fi făcute de operatorii publici (primărie, biserică, poliție etc. sau unități de învățământ de stat din comunitate) sau privați (unități de învățământ private sau asociații/organizații neguvernamentale) care vor fi interesați de schema de granturi și se vor încadra în cerințele stabilite de Ministerul Educației. Așadar, Ministerul Educației va elabora și aproba Metodologia privind organizarea și funcționarea serviciilor complementare, va lansa apelul și va consilia și monitoriza beneficiarii pe parcursul derulării schemei de granturi, iar beneficiarii vor avea responsabilitatea încheierii contractelor pentru realizarea dotărilor cu mobilier și echipamente, inclusiv echipamente digitale (aferente Măsurii I2.2) a spațiilor pe care le vor pune la dispoziția comunității pentru înființarea și operaționalizarea celor 412 servicii complementare. Totodată, beneficiarii își vor asuma responsabilitatea angajării personalului necesar.

Demersurile privind conceperea și derularea programului cadru de formare continuă a profesioniștilor din educația timpurie (personal didactic și nedidactic) vor fi coordonate de Ministerul Educației și implementate cu ajutorul furnizorilor de formare/specialiștilor în domeniu, din România și din statele membre, interesați de apelurile de propuneri lansate (cel pentru asistență tehnică pentru conținutul celor două programe de formare și pentru formarea formatorilor la nivel național și cel pentru cele 42 de granturi acordate furnizorilor de formare, de stat și privați, de la nivelul fiecărui județ și de la nivelul municipiului București pentru formarea personalului implicat în educația timpurie de la nivel local).

Totodată, programul de formare a specialiștilor din cele trei domenii implicate în educația timpurie (educație, protecție și sănătate), pentru monitorizare acestor servicii, se va realiza cu ajutorul asistenței tehnice căreia i se va aloca respectivul contract, însă conținutul programului de formare care revine în responsabilitatea respectivilor experți va fi certificat prin implicarea reprezentanților Ministerului Educației, ai Ministerului Muncii și Protecției Sociale și ai Ministerului Sănătății.

Perioada de implementare a reformei este estimată să fie finalizată în Q2 2026.

Complementaritate:

Ministerul Educației își propune să acorde o deosebită atenție dezvoltării acestui segment al învățământului, respectiv nivelului antepreșcolar.

Acest lucru se reflectă atât în documentul programatic elaborat și promovat de Președinția României - România Educată, cât și în Programul de Guvernare și documentele de planificare strategică ale instituției (ex.: Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii; Strategia de Digitalizare a Educației din România – 2021-2027; Planul Strategic Instituțional etc.) sau în Programul Operațional Educație și Ocupare pentru următorul exercițiu de finanțare la nivel european.

Astfel, măsurile prevăzute de Ministerul Educației în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), asigură complementaritatea cu măsurile și rezultatele din proiectul noncompetitiv ETIC (în derulare prin POCU) și cu cele vizate de POEO și, în același timp, consolidarea reformei în domeniul educației timpurii prin măsurile propuse.

În acest context, dacă în domeniul legislativ am realizat în ETIC un document - cadru de diagnoză și prognoză a sistemului, cu propuneri de modificări/completări legislative, în POEO ne propunem să elaborăm standardele de program pentru activitățile psihopedagogice și activitățile suport desfășurate în serviciile de educație timpurie, precum și o revizuire a standardelor ocupaționale pentru personalul din educația timpurie și elaborarea standardelor profesionale pentru profesii noi. În cadrul prezentei reforme am ales să realizăm și să operaționalizăm un program-cadru intersectorial pentru dezvoltarea serviciilor de educație timpurie ca servicii incluzive, unitare și de calitate care să preia o serie de propuneri legislative din Documentul-cadru de diagnoză și prognoză a sistemului elaborat în ETIC și să urmărească realizarea și implementarea acestora. Una dintre acestea va viza organizarea și funcționarea serviciilor complementare de educație timpurie pentru grupurile defavorizate (socio-economic, cultural, educațional etc.).

Totodată, dacă în domeniul formării profesionale am realizat în ETIC formarea a 2600 de cadre didactice din învățământul preșcolar care lucrează cu copii de 2-3 ani, în POEO ne propunem să elaborăm și să edităm ghiduri cu bune practici pentru sprijinirea implementării noului curriculum și a principiilor de bază ale educației incluzive, cu un accent deosebit pe strategii didactice inovatoare (inclusiv predare online și formarea competențelor digitale); pilotarea și implementarea unor strategii de predare, inovatoare și eficiente, în clustere (urban-rural, program prelungit/ program normal, grupe combinate - grupe omogene, învățământ de stat - învățământ particular), având ca scop schimbul de idei și creșterea competențelor personalului didactic, inclusiv a celor din zonele defavorizate (granturi la nivel județean și realizarea și implementarea unui sistem informatic unitar de monitorizare a formării continue și a efectelor acesteia,

prin raportare la progresul copiilor, îndeosebi la progresul copiilor din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.). Pentru prezenta reformă ne-am limitat la realizarea unui program-cadru de formare continuă, care să sprijine formarea resursei umane necesare din cadrul serviciilor nou înființate (cele 110 de creșe și 412 servicii complementare) și din cadrul serviciilor existente la nivel local, respectiv a grădinițelor care primesc copii de 2-3 ani (cu sprijinul formatorilor formați de asistența tehnică). Totodată, personalul responsabil de inspecția serviciilor de educație timpurie, din cele trei domenii (educație, protecție și sănătate), beneficiază de un program de formare dedicat monitorizării acestor servicii și de formarea unor formatori naționali și a personalului necesar de la nivel local.

Grup țintă:

- Copiii cu vârste de la naștere la 6 ani, cu precădere cei din mediul rural, din zone izolate și din categoriile defavorizate socio-economic;
- Cadre didactice din unitățile de învățământ preșcolar de stat și privat autorizate/acreditate;
- Personalul din educația timpurie antepreșcolară (didactic și nedidactic din unități de educație timpurie de stat);
- Specialiști ai domeniilor implicate în inspecția și monitorizarea serviciilor de educație timpurie, din educație, sănătate și protecție de la nivel local.

Crearea cadrului legal/aprobare de guvern:

Guvernul va adopta cadrul legislativ necesar, respectiv, elaborarea/actualizarea cadrului legislativ și normativ pentru înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie (standard și complementare), cu precădere a celor destinate copiilor sub 3 ani.

Actualizarea cadrului legislativ și normativ privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie (standard și complementare) se va realiza prin implicarea Ministerului Educației, a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Ministerului Sănătății, prin consultarea reprezentanților autorităților publice locale, unităților de învățământ preșcolar și creșelor, a reprezentanților liceelor pedagogice/universităților care se ocupă de pregătirea personalului didactic, precum și prin consultarea reprezentanților mediului de afaceri.

Riscuri și soluții:

Risc: Instabilitate politică, care ar duce la nepromovarea măsurilor legislative în perioada vizată.

Soluție: Semnarea unui angajament politic transpartinic pentru promovarea educației timpurii.

Risc: Lipsa de interes a autorităților publice locale dat fiind faptul că costurile de operare ale serviciilor de educație antepreșcolară sunt scumpe.

Soluție: Dezvoltarea de instrumente de finanțare a costurilor de operare prin dezvoltarea de programe naționale, încurajarea parteneriatelor public-private, identificarea de mecanisme pentru operatori privați non-profit care să se implice în managementul/ operarea/ acoperirea totală sau parțială a unora dintre serviciile furnizate de către aceste unități.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat

Modificările legislative nu implica elemente de ajutor de stat. Pentru incidenta prevederilor ajutorului de stat pentru investițiile aferente a se vedea secțiunile specifice de mai jos.

Perioada de realizare a investiției: până în Q4 2025

II. Construirea, echiparea și operaționalizarea a 110 creșe (Alocare: 230 mil. Euro)

Provocări adresate:

În România, conform Legii nr.1/2011, cu modificările și completările ulterioare, educația timpurie este primul nivel al învățământului preuniversitar și cuprinde nivelul antepreșcolar (de la naștere - 3 ani) și nivelul preșcolar (3-6 ani).

Cu toate acestea, sistemul de educație timpurie românesc se menține divizat și acest lucru afectează îndeosebi calitatea serviciilor oferite și o judicioasă alocare a acestor servicii pentru a răspunde nevoii exprimate la nivelul comunităților.

Mai mult, studiile și experiențele țărilor în care există sisteme integrate de educație și îngrijire în copilăria timpurie care se află în responsabilitatea unei agenții/ a unui minister ne arată că acestea se asociază cu:

- creșterea calității serviciilor și consolidarea dreptului universal la acces la educație;
- asigurarea accesului la prețuri accesibile;
- personal mai bine calificat;
- tranziții progresive, line, între niveluri și servicii.

Nivelul de educație antepreșcolară înregistrează un decalaj evident față de cel preșcolar, datorat îndeosebi unui deficit de armonizare legislativă și de clarificare a rolurilor celor trei actori de la nivel central implicați în organizarea și funcționarea acestor servicii (educație, sănătate și protecție), precum și deficitului de spații și personal specializat din domeniul educației. În acest context, o mare parte dintre reglementări, inclusiv partea de standarde, necesită revizuire sau elaborare pentru a permite înființarea, organizarea și funcționarea eficientă a serviciilor respective și, evident, înregistrarea unor rate de acces și participare în conformitate cu țintele stabilite în diferite documente strategice naționale (Program de guvernare, Program Național de Reformă, Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii etc.), în acord cu cele înregistrate în celelalte state europene.

Obiective:

O1. Creșterea capacității sistemului de învățământ de cuprindere, în serviciile de educație timpurie antepreșcolară, a 19% din copiii de 0-3 ani , până în 2026, prin investiții în infrastructură, respectiv construirea a 110 de creșe, eficiente energetic, la nivel național, pentru asigurarea unui serviciu de educație timpurie standard la 5 000 – 10 000 locuitori.

Implementare:

Ministerul Educației va coordona implementarea acestei reforme împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației. Guvernul va adopta programul-cadru intersectorial pentru dezvoltarea serviciilor de educație timpurie unitare, incluzive și de calitate și va asigura monitorizarea implementării cadrului legislativ necesar pentru înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor de educație timpurie (standard și complementare), cu precădere a celor destinate copiilor sub 3 ani.

Demersurile privind investițiile în infrastructură (construirea și dotarea celor 110 de creșe) vor fi făcute de operatorii publici (primării) care vor fi interesați de schema de granturi și care se încadrează în criteriile stabilite de Ministerul Educației și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației.

Investiția se va realiza cu urmărirea următoarelor etape:

- Elaborarea metodologiei pentru acordarea granturilor operatorilor publici pentru construcția și dotarea a 110 de creșe;
- Alocarea etapizată, pe loturi (2 loturi, unul pentru 60 creșe și altul pentru 50 creșe), a granturilor privind construcția și dotarea celor 110 de creșe, în baza unor criterii clare de tipul: existența unei strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie; numărul copiilor cu vârsta până în 3 ani raportat la capacitatea de cuprindere a serviciilor de educație timpurie existente pe o rază de max.2-3 km; numărul de cereri din partea părinților, nesoluționate, pentru acest tip de servicii (cel puțin 50) etc., precum și în baza nevoilor specifice ale comunităților marginalizate. Criteriile de eligibilitate vor solicita aplicanților și atingerea obiectivului privind obținerea unei energii primare cu 20% mai scăzute decât cerințele pentru clădiri NZEB din reglementările naționale și care va fi dovedită prin certificate de performanță energetică.
- Finalizarea construcției și a dotării celor 110 de creșe care vor deservei aproximativ 4.500 de copii, cu prioritate a celor din zone defavorizate (socio-economic, cultural, educațional etc.).

Complementaritate:

Ministerul Educației își propune să acorde o deosebită atenție dezvoltării acestui segment al învățământului, respectiv nivelului antepreșcolar.

Acest lucru se reflectă atât în documentul programatic elaborat și promovat de Președinția României - România Educată, cât și în Programul de Guvernare și documentele de planificare strategică ale instituției (ex.: Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii; Strategia de Digitalizare a Educației din România – 2021-2027; Planul Strategic Instituțional etc.) sau în Programul Operațional Educație și Ocupare pentru următorul exercițiu de finanțare la nivel european.

Astfel, măsurile prevăzute în cadrul Investiției 1 asigură complementaritatea cu măsurile și rezultatele din cele 36 de proiecte competitive contractate (POCU/658/6/2/Creșterea participării la învățământul antepreșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității roma și a celor din mediul rural - Regiuni mai puțin dezvoltate; POCU/664/6/2/Creșterea participării la învățământul antepreșcolar și preșcolar, în special a grupurilor cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu accent pe copiii aparținând minorității roma și a celor din mediul rural

- Regiunea mai dezvoltată, București-Ilfov) care dezvoltă servicii de creșă prin înființarea de noi grupe de creșă și formarea de educatori puericultori (30 de luni, începând cu decembrie 2020). Totodată, măsurile din PNRR sunt complementare și cu investițiile din POR în ceea ce privește construcția de creșe în funcție de evoluția demografică, în intervalul 2021-2027, prin construirea și dotarea unui număr de 110 de creșe, care vor putea facilita participarea la educație a unui număr de 4.500 de copii antepreșcolari, îndeosebi din categorii dezavantajate.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

În România, învățământul public este finanțat și controlat de stat aplicându-se prevederile pct (28) și (29) din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, nefiind considerat o activitate economică.

În ceea ce privește eventualele investiții / servicii necesare implementării acestei măsuri, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat.

Grup țintă:

- Copiii cu vârste de la naștere la 3 ani, cu precădere cei din mediul rural, din zone izolate și din categoriile defavorizate socio-economic;
- Cadre didactice din unitățile de învățământ preșcolar de stat și privat autorizate/acreditate;
- Personalul din educația timpurie antepreșcolară (didactic și nedidactic din unități de educație timpurie de stat).

Perioada de realizare a investiției: până în Q4 2025

Buget: 230 milioane euro

I2. Înființarea, echiparea și operaționalizarea a 412 servicii complementare pentru grupurile defavorizate (Alocare: 103 mil. Euro)

Provocări adresate:

Nivelul de educație antepreșcolară înregistrează un decalaj evident față de cel preșcolar, datorat îndeosebi unui deficit de armonizare legislativă și de clarificare a rolurilor celor trei actori de la nivel central implicați în organizarea și funcționarea acestor servicii (educație, sănătate și protecție), precum și deficitului de spații și personal specializat din domeniul educației. Totodată, numărul serviciilor de educație timpurie antepreșcolară este redus și nu acoperă în mod echilibrat mediul rural și mediul urban. Astfel, se înregistrează, la nivelul anului școlar 2019-2020, un număr de 369 creșe, din care 98% sunt situate în mediul urban.

În ultimii ani, la nivel local, regional sau național s-au derulat o serie de proiecte/programe, implementate de diferiți parteneri (Banca Mondială, CEDP Step by Step, Asociația OvidiuRo, Salvați copiii, WorldVision România etc.), cu implicarea Ministerului Educației, în care au fost pilotate (în zonele izolate, defavorizate, în care nu se justifică existența unui serviciu standard tip creșă sau grădiniță), cu rezultate apreciable în domeniul asigurării accesului și a participării la educație a copiilor (0-6ani) servicii complementare de tipul: centre multifuncționale, grădinița în familie, ludoteca etc.

În acest context, este nevoie de o reglementare clară cu privire la organizarea și funcționarea acestor servicii complementare pentru a permite înființarea unor astfel de servicii acolo unde este nevoie, ca servicii care pot acoperi nevoia de educație a copiilor din zonele izolate, dezavantajate, ca servicii tranzitorii sau servicii suport până la rezolvarea problemelor cu care familia și, respectiv, copilul se confruntă și care facilitează trecerea copilului spre un serviciu standard. În plus, aceste servicii vor asigura o creștere a ratei de acces și participare la educație a copiilor antepreșcolari și preșcolari, în conformitate cu țintele stabilite în diferite documente strategice naționale (Program de guvernare, Program Național de Reformă, Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii etc.), în acord cu cele înregistrate în celelalte state europene.

Obiective:

O1. Creșterea capacității sistemului și a calității serviciilor de educație timpurie pentru îmbunătățirea ratelor de participare, atât la nivel antepreșcolar, cât și la nivel preșcolar, prin investiții în înființarea și operaționalizarea a 412 servicii complementare.

Implementare:

Ministerul Educației va coordona implementarea acestei reforme. Guvernul va adopta cadrul legislativ necesar, respectiv, elaborarea/actualizarea cadrului legislativ și normativ pentru înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor complementare de educație timpurie.

Actualizarea cadrului legislativ și normativ privind înființarea, organizarea și funcționarea serviciilor complementare de educație timpurie se va realiza prin implicarea Ministerului Educației, a Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a Ministerului Sănătății, prin consultarea reprezentanților autorităților publice locale, unităților de învățământ preșcolar și creșelor, a reprezentanților liceelor pedagogice/universităților care se ocupă de pregătirea personalului didactic, precum și prin consultarea reprezentanților mediului de afaceri. Totodată, Ministerul Educației va avea responsabilitatea elaborării și lansării apelului pentru schema de granturi și, ulterior, consilierii și monitorizării beneficiarilor.

Beneficiarii (operatori publici și privați) care îndeplinesc criteriile stabilite și primesc grantul vor avea responsabilitatea înființării și operaționalizării (dotării) serviciului/serviciilor complementar/-e, respectiv a încheierii contractelor cu furnizorii care vor livra mobilierul și echipamentele necesare.

Investiția se va realiza cu urmărirea următoarelor etape:

- Elaborarea metodologiei pentru acordarea granturilor operatorilor publici și privați pentru înființarea și operaționalizarea celor 412 de servicii complementare;

- Alocarea etapizată, pe loturi (2 loturi a câte 200 și, respectiv, 212 de unități/lot), către operatorii publici și privați, a granturilor pentru operaționalizarea celor 412 servicii complementare;

- Finalizarea înființării și operaționalizării celor 412 servicii complementare, care vor deservi aproximativ 20.600 de copii.

Pentru serviciile complementare, granturile vor fi acordate în baza unor criterii clare de tipul : existența unei strategii la nivel local de dezvoltare a serviciilor de educație timpurie, în care să fie luată în calcul și varianta serviciilor complementare, pentru cazul în care numărul copiilor cu vârsta până în 3 ani/de la naștere la 6 ani care nu beneficiază de un serviciu de educație timpurie standard, din lipsa locurilor libere este de cel puțin 20; cereri nesoluționate din partea părinților, pentru acest tip de servicii; existența unor spații oferite de unități de învățământ de stat sau private, de instituții din comunitate (primărie, biserică, casă de cultură etc.) sau de alți furnizori de educație timpurie, care pot fi utilizate pentru înființarea unor astfel de servicii complementare, precum și de existența unui personal specializat în localitate și/sau de disponibilitatea personalului existent în serviciile de educație din comunitate pentru a deservi și aceste servicii; existența unor programe educaționale ale unor furnizori de educație timpurie de stat sau privați acreditați care pot sprijini creșterea accesului și a participării la educație a grupurilor dezavantajate etc. Granturile acoperă în principal cheltuielile cu dotarea și echiparea spațiilor puse la dispoziție de beneficiarii acestora sau, în cazul în care beneficiarul grantului nu dispune de un spațiu corespunzător, acestea și cheltuielile pentru achiziționarea unui spațiu compus din containere, în limita a 10% din valoarea grantului. Granturile se alocă în vederea sprijinirii derulării unor activități educaționale, cât mai aproape de domiciliu, pentru copiii care nu pot accesa serviciile de educație timpurie standard din diferite motive de natură culturală, educațională, materiale sau de infrastructură, îndeosebi a copiilor din grupuri defavorizate (ex.roma, copii cu CES, copii din comunități izolate sau din comunități dezavantajate socio-economic etc.) .

Serviciile complementare sunt servicii care vor funcționa, de regulă, în spații oferite de comunitate, inclusiv spații oferite de unități de învățământ de stat sau private, în care se pot derula activități pilotate deja în diferite proiecte educaționale implementate până în prezent, de tipul:

- grupe pentru activități ludice, înființate în instituții din comunitate (cămin cultural, biblioteca, biserică etc.);

- ludoteci, care desfășoară activități de stimulare timpurie a dezvoltării copilului;

- creșă sau grădiniță în familie / mame de zi (Nuou-nuou);

- servicii de sprijin pentru copiii din grupuri defavorizate la domiciliul furnizorului/vizite la domiciliu (în localități izolate);

- centre multifuncționale pentru copil și familie, cu programe de educație parentală, programe de sprijin pentru educație, programe suport de educație și consiliere în diferite domenii, în funcție de nevoile familiei (juridic, sanitar etc.);

- caravana educației timpurii (asigurată de echipe mobile, integrate, pentru educație parentală și educație timpurie, cu focalizare pe familiile și copiii din localități izolate).

Serviciile complementare din educația timpurie vor fi dotate cu mese și scaune copii; saltele pentru odihnă copii; materiale și echipamente educaționale, inclusiv echipamente digitale (laptop, tablă smart, aparate de fotografiat și video digitale, covoare digitale pentru activități educative, tablete digitale pentru scris și desenat etc. - aferente Măsurii I2.2); dulapuri pentru materiale și jucării și rafturi tip bibliotecă; mobilier pentru baie, inclusiv mobilier pentru schimbarea scutecelor; mobilier pentru spații administrative (birouri, scaune, dulapuri); mobilier și echipamente bucătărie.

Demersurile privind investițiile pentru înființarea și dotarea celor 412 servicii complementare în zonele defavorizate, vor fi făcute de operatorii publici și/sau privați care vor fi interesați de schema de granturi și care se încadrează în criteriile stabilite de Ministerul Educației.

Complementaritate:

Măsurile prevăzute de Ministerul Educației în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), asigură complementaritatea cu măsurile și rezultatele din proiectul noncompetitiv ETIC (în derulare prin POCU) și cu cele vizate de POEO și, în același timp, consolidarea reformei în domeniul educației timpurii prin măsurile propuse.

În acest context, Documentul - cadru de diagnoză și prognoză a sistemului, cu propuneri de modificări/completări legislative, realizat în ETIC va completa prezenta reformă în care am ales să realizăm și să operaționalizăm un program-cadru intersectorial pentru dezvoltarea serviciilor de educație timpurie ca servicii incluzive, unitare și de calitate care să preia o serie de propuneri legislative din documentul amintit și să urmărească realizarea și implementarea acestora. Totodată, în POEO ne propunem să elaborăm standardele de program pentru activitățile psihopedagogice și activitățile suport desfășurate în serviciile de educație timpurie, precum și o revizuire a standardelor ocupaționale pentru personalul din educația timpurie și elaborarea standardelor profesionale pentru profesii noi (inclusiv cele care pot apărea în serviciile complementare). În cadrul prezentei reforme, elaborarea și promovarea Metodologiei de organizare și funcționare a serviciilor complementare de educație timpurie pentru grupurile defavorizate va sprijini implementarea în bune condiții a Investiției 2 - Schemă de granturi pentru înființarea și operaționalizarea (dotarea) a 412 servicii complementare. Mai mult, cele 412 servicii complementare vor întări măsurile strategice de la nivel local propuse în POEO în vederea asigurării numărului de locuri necesar participării la educație timpurie – granturi la nivel local pentru strategii și înființare servicii complementare în zone defavorizate).

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Investițiile destinate înființării și operaționalizării celor 412 de servicii complementare pot face obiectul ajutorului de stat, în conformitate cu prevederile Articolul 107 alin (1) TFEU. În funcție de situația concretă se pot distinge 2 abordări:

- non aid - pentru operatorii publici având în vedere că în România învățământul public este finanțat și controlat de stat, aplicându-se prevederile pct (28) și (29) din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea

Uniunii Europene, nefiind considerat o activitate economică. În cazul operatorilor privați, dacă statul acoperă pentru aceștia partea de dotare și operare și familiile plătesc doar cheltuieli de funcționare (ex. pentru acoperirea cheltuielilor cu masa copiilor), considerăm că operarea nu se realizează pe considerente economice și nu implică ajutor de stat - conform prevederilor pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

- Aid - Dacă însă pe lângă sumele primite de la buget, operatorii economici privați încasează, în principal, bani de la părinți pentru activități cu caracter economic, ori venituri comerciale, atunci serviciul este operat economic, iar finanțarea se va realiza cu respectarea regulilor din domeniul ajutorului de stat. În acest caz, se va asigura compatibilitatea ajutorului de stat fie printr-o schemă de ajutor cu respectarea prevederilor Deciziei Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general (art. 2 (1) c) din Decizie), fie cu respectarea prevederilor art. 56- Ajutoarele pentru investiții în infrastructurile locale din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat, (în care valoarea ajutorului de stat nu va depăși 10 milioane EUR sau costurile totale care sunt mai mici de 20 de milioane EUR pentru aceeași infrastructură).

Intrucat este posibil ca in anumite cazuri dotarea si acoperirea cheltuielilor de functionare sa nu implice sume mari, ar putea fi luata in considerare si o schema de minimis. În această situație măsura se va implementa în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis (cu o valoare a ajutorului mai mica de 200.000 eur per intreprindere unica in 3 ani fiscali consecutivi).

În ceea ce privește eventualele investiții / servicii necesare implementării acestei măsuri, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat.

Grup țintă:

- Copiii cu vârste de la naștere la 6 ani, cu precădere cei din mediul rural, din zone izolate și din categoriile defavorizate socio-economic;
- Cadre didactice din unitățile de învățământ preșcolar de stat și privat autorizate/acreditate;
- Personalul din educația timpurie antepreșcolară (didactic și nedidactic din unități de educație timpurie de stat).

Perioada de realizare a investiției: până în Q1 2024

Buget: 103 milioane euro

I3. Dezvoltarea programului-cadru pentru formarea continuă a profesioniștilor care lucrează în servicii de educație timpurie (Alocare: 14,33 mil. Euro)

Provocări adresate:

În educația timpurie, în domeniul curricular s-au făcut progrese deosebite în ultimii 12 ani. Astfel, după deschiderea dată de un curriculum de reformă (2008) care promova ideea de abordare integrată a activităților cu copiii și de învățare experiențială, în 2019 Ministerul Educației a reușit să elaboreze un curriculum unitar (pentru copiii de la naștere la 6 ani), organizat pe domenii de dezvoltare și care, într-o viziune sistemică și constructivă, promovează dezvoltarea holistică a copilului mic și abordări educaționale care sprijină învățarea experiențială și stimularea permanentă a copilului, în contexte de joc specific. Acest curriculum a păstrat câteva elemente de continuitate din precedentul curriculum, respectiv: temele anuale de studiu și lucrul pe domenii experiențiale, în ideea de a sprijini în continuare cadrele didactice în abordarea integrată a activităților cu copiii.

Programul de mentorat dezvoltat și implementat la nivel național în cadrul Programului de Reformă a Educației Timpurii (PRET), finanțat de Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, precum și formările în domeniul educației incluzive, care au avut loc în comunitățile dezavantajate, în cadrul Proiectului de Educație Timpuriei Incluzivă (PETI), finanțat de Banca Mondială, au avut efecte vizibile la nivelul calității procesului didactic, însă conținutul acestor programe de formare a fost construit pornind de la curriculumul care era în vigoare la acel moment (Curriculumul pentru învățământul preșcolar, 2008).

În acest moment, viziunea promovată de noul curriculum necesită o susținere de amploare printr-o formare consistentă a întregului personal implicat în educația timpurie (didactic și nedidactic), în vederea aplicării prevederilor acestuia și a principiilor generale ale educației timpurii, cu beneficii importante în ceea ce privește interacțiunea cu copilul (îndeosebi pentru segmentul de vârstă 2-3 ani) și sprijinirea dezvoltării optime a acestuia. Totodată, este necesară și o diversificare a tematicilor programului de formare. Deschideri tematice sunt necesare în domeniul digitalizării, inclusiv pentru profesorii din liceele pedagogice și din universități care se ocupă de formarea inițială a personalului din educația timpurie. În același timp, accente suplimentare sunt necesare în domeniul educației incluzive, în contextul în care se înregistrează rate de acces și participare scăzute în rândul copiilor din categorii defavorizate, inclusiv copii romi și/sau cu dizabilități.

În contextul deficitului de personal înregistrat îndeosebi în serviciile de educație timpurie antepreșcolară, se impun demersuri de construire a unor programe de formare continuă adaptate nevoilor prezente și în acord cu prevederile legale în vigoare, care să conducă la o schimbare benefică în relația cu copilul mic, înregistrată la nivelul personalului existent în creșe (de regulă nedidactic). În același timp, educatoarele care lucrează cu copiii de 3-6 ani și care în ultimii ani se confruntă cu prezența în grupele de copii preșcolari a copiilor antepreșcolari de 2-3 ani și cu o ușoară dificultate în a asigura un proces de învățare adaptat acestora, dificultate care vine din formarea inițială care nu acoperă unele aspecte care privesc copilul sub 3 ani și învățarea la aceste vârste. Așadar, chiar dacă au la dispoziție noul curriculum pentru educație timpurie, un curriculum unitar pentru copiii cu vârste de la naștere la 6 ani, promovat în 2019, acestea au nevoie de o formare continuă care să suplinească ceea ce formarea inițială nu le-a oferit, pentru a face față unor provocări ale sistemului: lipsa personalului didactic din creșe, respectiv a educatorului

puericultor; dorința părinților copiilor sub 3 ani, îndeosebi a celor de 2-3 ani, de a beneficia de servicii de educație, pe care le găsesc în acest moment doar în grădinițe. De aceea, formarea profesională a personalului care va lucra în serviciile nou înființate (standard sau complementare) este parte a acestei reforme și se pliază pe nevoile sistemului previzionat (unitar, incluziv și de calitate).

Obiective:

O1. Dezvoltarea unui program cadru de formare continuă a profesioniștilor care lucrează în serviciile de educație timpurie, cu precădere a celor care lucrează în servicii destinate copiilor cu vârsta de la naștere la 3 ani, prin investiții în domeniile curricular și operațional.

Implementare:

Demersurile privind conceperea și derularea programului cadru de formare continuă a profesioniștilor din educația timpurie vor fi coordonate de Ministerul Educației și implementate cu asistența tehnică a furnizorilor de formare/specialiștilor în domeniu, din România și statele membre, interesați de apelul de propuneri lansat. Totodată, pentru programul de formare a specialiștilor din cele trei domenii implicate în educația timpurie (educație, protecție și sănătate), pentru monitorizare acestor servicii, se va face cu sprijinul și implicarea reprezentanților Ministerului Muncii și Protecției Sociale și ai Ministerului Sănătății.

Investiția se va realiza cu urmărirea următoarelor etape:

- Elaborare apel pentru selecția AT pentru conceperea, acreditarea, precum și derularea și monitorizarea a 2 programe de formare continuă, respectiv:
 - 1 program formare a formatorilor în domeniul educației timpurii (4 module, comune sau diferențiate pentru personalul didactic și, respectiv, pentru personalul nedidactic: dezvoltarea și abordarea holistică a copilului, implementarea curriculumului specific pe intervale de vârstă, dezvoltarea parteneriatului și un modul de educație digitală);
 - 1 program de formare a formatorilor (personal din cele trei sectoare: social, educație și sănătate), pentru monitorizarea calității serviciilor de educație timpurie anteprescolară;
- Lansare apel pentru selecția AT;
- Implementare contract asistență tehnică prin elaborarea programelor de formare și prin formarea în domeniul educației timpurii (program 1 de formare), precum și în domeniul monitorizării serviciilor de educație timpurie anteprescolara (program 2 de formare);
- Elaborare Metodologiei de acordare a granturilor pentru furnizorii de formare care vor derula la nivel local programele 1 și 2 de formare, utilizând formatorii formați în cadrul contractului de AT;
- Alocarea celor 42 de granturi și formarea a cel puțin 475 de persoane/județ din serviciile de educație timpurie standard și complementare (personal didactic și nedidactic), cu prioritate a celor din serviciile nou înființate.

Complementaritate:

Documentul programatic elaborat și promovat de Președinția României - România Educată, cât și în Programul de Guvernare și documentele de planificare strategică ale instituției (ex.: Strategia privind

reducerea părăsirii timpurii a școlii; Strategia de Digitalizare a Educației din România – 2021-2027; Planul Strategic Instituțional etc.) sau în Programul Operațional Educație și Ocupare pentru următorul exercițiu de finanțare la nivel european reflectă preocuparea Ministerului Educației pentru dezvoltarea segmentului de educație timpurie antepreșcolară, inclusiv în ceea ce privește resursa umană.

Astfel, măsurile prevăzute de Ministerul Educației în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR), asigură complementaritatea cu măsurile și rezultatele din proiectul noncompetitiv ETIC (în derulare prin POCU) și cu cele vizate de POEO și, în același timp, consolidarea reformei în domeniul educației timpurii prin măsurile propuse.

În domeniul formării profesionale, în cadrul proiectului ETIC, am realizat formarea a 2600 de cadre didactice din învățământul preșcolar care lucrează cu copii de 2-3 ani. În același timp, în POEO ne propunem să elaborăm și să edităm ghiduri cu bune practici pentru sprijinirea implementării noului curriculum și a principiilor de bază ale educației incluzive, cu un accent deosebit pe strategii didactice inovatoare (inclusiv predare online și formarea competențelor digitale); pilotarea și implementarea unor strategii de predare, inovatoare și eficiente, în clustere (urban-rural, program prelungit/ program normal, grupe combinate - grupe omogene, înv.stat - înv.partic.), având ca scop schimbul de idei și creșterea competențelor personalului didactic, inclusiv a celor din zonele defavorizate (granturi la nivel județean și realizarea și implementarea unui sistem informatic unitar de monitorizare a formării continue și a efectelor acesteia, prin raportare la progresul copiilor, îndeosebi la progresul copiilor din grupurile vulnerabile (cu dizabilități, de etnie romă, din mediul rural etc.).

Pentru prezenta reformă ne-am limitat la realizarea unui program-cadru de formare continuă, care să sprijine formarea resursei umane necesare din cadrul serviciilor nou înființate (cele 110 de creșe și 412 servicii complementare) și din cadrul serviciilor existente la nivel local, respectiv a grădinițelor care primesc copii de 2-3 ani (cu sprijinul formatorilor formați de asistență tehnică). Totodată, personalul responsabil de inspecția serviciilor de educație timpurie, din cele trei domenii (educație, protecție și sănătate), beneficiază de un program de formare dedicat monitorizării acestor servicii și de formarea unor formatori naționali și a personalului necesar de la nivel local.

Asistență tehnică: 10.000 euro

Ajutor de stat:

Formarea cadrelor didactice de către alte cadre didactice în sensul asigurării unui proces educațional calitativ nu este o activitate economică, drept pentru care nu intră sub incidența ajutorului de stat, în sensul pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Totuși, dacă angajatorii persoanelor instruite sunt instituții educaționale private și/ sau persoanele instruite sunt liber profesioniști/PFA, și nu platesc contravaloarea integrală a cursului, se poate vorbi despre elemente de ajutor, iar ajutorul se va putea acorda în baza unei scheme de ajutor de minimis, elaborată cu respectarea Regulamentului 1407/2014, sau unei scheme de ajutor de stat exceptate în baza art. 31 din GBER (ajutor de stat pentru formare).

La nivelul furnizorilor de formare de formatori, măsura nu va implica elemente de ajutor de stat, întrucât se va plăti pentru serviciile respective prețul pieței. În acest context, formatorii vor fi aleși printr-o procedură transparentă, deschisă, necondiționată, din care să rezulte cel mai bun preț (prețul pieței) pentru serviciile oferite. Pentru a exclude ajutorul de stat, furnizorii de servicii de formare vor plăti aceste servicii la prețul pieței.

Grup țintă:

- Cadre didactice din unitățile de învățământ preșcolar de stat și privat autorizate/acreditate;
- Personalul din educația timpurie antepreșcolară (didactic și nedidactic din unități de educație timpurie de stat și private autorizate/acreditate);
- Personal responsabil cu monitorizarea serviciilor din educația timpurie (din sectoarele: educație, protecție și sănătate)

Perioada de realizare a investiției: până în Q4 2025

Buget: 14,332 milioane euro

Prevenirea și reducerea abandonului școlar

R3. Reforma sistemului de învățământ obligatoriu pentru prevenirea și reducerea părăsirii timpurii a școlii

Provocări:

România înregistrează o pondere ridicată a persoanelor care au părăsit timpuriu școala (15,3% în 2019) și a tinerilor care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare (14,7%, în creștere ușoară față de 2018). În timp ce rata PTȘ în marile orașe este sub media UE și se încadrează în obiectivul național pentru 2020 de 11.3%, rata PTȘ în zonele rurale este considerabil mai mare - 26%, înregistrând o tendință de creștere. Participarea redusă la educație accentuează inegalitatea de șanse între elevi. Pandemia generată de COVID19 a determinat o agravare a riscurilor de părăsire timpurie a școlii, în special pentru elevii din grupuri vulnerabile, în timp ce ținta UE privind ponderea elevilor care părăsesc timpuriu sistemul de educație și formare ar trebui să fie mai mic de 9% până în 2030.

Părăsirea timpurie a școlii, precum și abandonul școlar, reprezintă un proces de distanțare graduală față de școală, asociat cu absențe nemotivate, scăderea rezultatelor școlare și comportament școlar nepotrivit frecvent. Toate aceste semnale de avertizare ale procesului de distanțare față de școală apar în timp și tocmai de aceea este deosebit de importantă sesizarea lor și remediarea situației într-o fază incipientă. Cu cât situația se cronicizează, iar semnalele se multiplică și se diversifică, cu atât o intervenție eficientă devine mai dificilă.

Efectul pandemiei Covid - 19 va multiplica efectele negative pe care educația trebuie să le contrabalanseze. Deoarece părinții vor avea dificultăți în găsirea unui loc de muncă, acest lucru va duce la acordarea unui suport minim copilului și chiar la încercarea de a-l atrage în câmpul muncii.

35.300 de elevi din ciclurile primar și gimnazial au abandonat școala în anul școlar 2018-2019, potrivit Raportului pentru starea învățământului pentru anul 2020. Cu un an înainte, numărul elevilor care au abandonat era de 28.000, la fel și cu un an înaintea acestuia. Pe ansamblul învățământului primar și gimnazial, rata abandonului școlar (indicator calculat pe baza metodei „intrare ieșire”) în anul 2018/2019 a fost de 2,1% (procent ce reprezintă 35.300 de elevi). În comparație cu anul anterior, valoarea indicatorului este în creștere. Efectele abandonului școlar sunt: șomaj, excluziune socială, sărăcie și probleme de sănătate. Sunt multe motive care pot explica de ce unii tineri renunță prea devreme la studii: probleme personale sau familiale, dificultăți de învățare sau o situație socio-economică precară. Alți factori importanți sunt funcționarea sistemului de învățământ, atmosfera din școli și relațiile dintre profesori și elevi.

Efectele abandonului școlar se resimt pe termen lung asupra evoluției societății și creșterii economice. Cei care au părăsit timpuriu școala au tendința să participe mai puțin la procesul democratic și sunt cetățeni mai puțin activi. Abandonul școlar afectează și procesul de inovare și creștere, pentru că aceasta se bazează pe forța de muncă competentă în întreaga economie, nu doar pe cea din sectoarele de înaltă tehnologie.

La nivel național au fost identificate două decalaje relevante în actualul cadru național de politici pentru prevenirea și reducerea abandonului școlar:

- nu există proceduri clare și obligatorii pentru colectarea datelor privind grupurile expuse riscului de abandon școlar;
- nu există un mecanism comprehensiv de intervenție care să implice inspectoratele școlare și unitățile de învățământ, care să asigure coordonarea implementării măsurilor de reducere a abandonului școlar la nivel național.

Obiectivul reformei:

O1. Creșterea autonomiei și a capacității unităților de învățământ în utilizarea resurselor, prin implementarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) în vederea reducerii absenteismului, îmbunătățirii rezultatelor la evaluări, obținerea unei rate mai mari de participare la examenele naționale, obținerea unui procent mai mare de elevi care finalizează învățământul obligatoriu;

O2. Monitorizarea, prin aplicarea MATE, elevilor cu risc de părăsire timpurie a școlii și abandon școlar și sprijinirea unităților de învățământ în colectarea de date relevante, realizarea planurilor de activități individualizate și formare.

Implementare:

Ministerul Educației este beneficiarul proiectului cu titlul ”Dezvoltarea unui sistem integrat de prevenire, intervenție și compensare pentru a crește participarea școlară” finanțat de Comisia Europeană prin DG REFORM, cu sprijin tehnic din partea Băncii Mondiale – prin care a fost realizat Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) și Metodologia de colectare a datelor în sprijinul Mecanismului, testate în 2 județe, iar în prezent pilotate în 467 de unități de învățământ din 10 județe (2020-2021).

În prezent, se află în etapa de finalizare pilotarea mecanismului prin activități și sprijin pentru directori și cadre didactice în 11 unități de învățământ și colectarea datelor prin modulul informatic MATE de

identificare a riscurilor de abandon școlar în 467 de unități de învățământ din 10 județe cu risc crescut de părăsire timpurie a școlii și abandon școlar. Cele zece județe în care este pilotat MATE (Bacău, Brașov, București, Călărași, Constanța, Dolj, Galați, Iași, Sibiu și Vaslui) au fost identificate în baza unui număr mare de grupuri vulnerabile, cu rezultate scăzute și număr mare de elevi în risc de abandon.

Pilotul MATE este implementat pe două planuri concomitent, după cum urmează:

- Pilot lărgit în 467 de unități de învățământ cu ciclul gimnazial selectate la nivel național ca având prioritatea cea mai mare de intervenție și numărul cel mai mare de elevi în risc de abandon pe unitatea de învățământ. În aceste școli se implementează modulul MATE dezvoltat, ca parte integrantă din SIIIR, pentru colectarea datelor în vederea identificării elevilor în risc de abandon;
- Pilot restrâns în 11 școli din cele 467 selectate pentru fiecare județ din cele zece, în care pe lângă implementarea modulului MATE în SIIIR se desfășoară activități de sprijin și formare pentru detectarea și prevenirea părăsirii timpurii a școlii.

Pilotarea mecanismului de avertizare timpurie în educație se încheie în Q2 2021 cu o analiză de impact și va fi scalabil la nivel național în Q4 2021.

MATE este bazat pe un plan de acțiune care grupează activitățile în patru etape: identificarea, planificarea, implementarea și monitorizarea. În faza de pilotare, în cadrul fiecărei etape se derulează activități de sprijin și de creștere a capacității de implementare la nivelul școlii, astfel:

- Identificarea - în cadrul căreia se realizează un screening la nivelul clasei prin chestionarul SASAT la care răspund elevii, cât și prin Fișa de Observare, un chestionar aplicat de către diriginte/persoană resursă fiecărui elev identificat în risc;
- Planificarea - care prevede înregistrarea elevilor în risc, folosirea instrumentelor și introducerea datelor în Observatorul Școlii în vederea stabilirii planurilor educaționale de intervenție;
- Implementarea - presupune creșterea capacității unităților de învățământ de derulare a activităților din planul de acțiune propuse la nivelul clasei și la nivel individual al elevilor prin formare, facilitare și coaching;
- Monitorizarea - presupune introducerea datelor în SIIIR, raportarea periodică și ajustarea planurilor la timp.

Rezultatele proiectului pilot stau la baza scalării la nivel național a Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație, iar raportul de pilotare va sta la baza deciziilor de implementare la nivel național. Vor fi analizate rezultatele funcționării modulului informatic și ale cursurilor de formare desfășurate și vor fi propuse eventuale actualizări ale acestora. În cadrul proiectului pilot cadrele didactice au participat la cursurile propuse în intervenția sistemică din Programul Național. Proiectul pilot s-a adresat claselor de nivel gimnazial, acolo unde s-a constatat că există riscul cel mai ridicat de părăsire timpurie a școlii, dar ca urmare a impactului pe care pandemia COVID19 și școala online l-au avut asupra elevilor, vom include în Programul Național și clasele de nivel primar.

După adoptarea prin Hotărâre de Guvern a Programului Național pentru reducerea abandonului școlar, Mecanismul de Avertizare Timpurie în Educație (MATE) va fi implementat la nivel național, în toate unitățile de învățământ de stat și școlile aflate în coordonare, ceea ce va duce atât la reducerea ratei de

părăsire timpurie a școlii, cât și la sporirea coeziunii, competitivității, creșterii durabile și creării de locuri de muncă în România, va permite o intervenție integrată în funcție de nevoi, cu monitorizare națională realizată de Ministerul Educației pentru analiza și asumarea rezultatelor. Mecanismul va fi implementat la nivel național prin modulul informatic MATE integrat în SIIIR (de colectare a datelor ce permit identificarea riscurilor de abandon) și va fi corelat cu reforma guvernantei, proiectele complementare din Programele Operaționale (școala după școală și masă caldă), alte intervenții și proiecte – precum proiectul ROSE și programul remedial aflate în implementare. Utilizarea MATE la nivel național va permite identificarea elevilor în risc de părăsire timpurie a școlii, de abandon școlar, chiar dacă aceasta problematică nu este una predominantă la nivelul unității de învățământ. Acest mecanism implementat va permite identificarea primelor semne de risc, precum și adresabilitatea către toți elevii, inclusiv de cazuri izolate, astfel încât măsurile luate să fie integrate, adecvate, nici un elev să nu fie lăsat în urmă, și să asigure succesul intervenției. Programul Național va soluționa o problemă identificată în sistem, cea a decalajelor dintre rural și urban/cea a unităților de învățământ cu un procent mai mare de grupuri vulnerabile, va implementa soluții și va contribui la formarea continuă a cadrelor didactice să utilizeze noi instrumente, în raport cu nevoia identificată, astfel încât la finalul perioadei de implementare, componenta pentru educație să genereze o îmbunătățire semnificativă a participării școlare, promovabilității elevilor, precum și de creștere a angajabilității pe piața muncii. Ca urmare a raportului realizat la finalul perioadei de implementare vor fi propuse măsuri pentru prevenirea abandonului școlar la nivel național.

Mecanismul pentru reducerea abandonului școlar este corelat cu reforma guvernantei pentru management școlar, formarea sistemică propusă va fi corelată cu creșterea autonomiei decizionale în unitățile de învățământ și întărirea capacității administrative, măsurile de sprijin pentru grupurile vulnerabile din educația timpurie și cu reforma învățământului profesional și tehnic, inclusiv dual, de asigurare a rutei continue, flexibile, deschise în învățământul secundar superior și terțiar. Prin reformele propuse ne adresăm integrat, întregului sistem educațional preuniversitar, urmând ruta educațională a elevilor, prioritățile și interesele acestora corelat cu integrarea lor pe piața muncii.

Mecanismul include un cadru metodologic coerent pentru măsurile de detectare/identificare și intervenție și o arhitectură instituțională cu resurse umane specializate capabile să ofere servicii eficiente, un plan de acțiune pentru coordonarea și implementarea intervențiilor.

Principalii actori din cadrul acestui program vor fi unitățile de învățământ, care vor fi implicate în mod activ în furnizarea serviciilor de calitate către beneficiari (elevi, părinți, comunitate), având capacitatea de a răspunde exact nevoilor identificate.

Programul Național va fi gestionat prin 2 structuri (metodologic și implementare) din cadrul Ministerului Educației. În cadrul Ministerului Educației a fost înființată Direcția Generală România Educată care va avea rol de coordonare metodologică a componentei pentru educație din Planului Național pentru Redresare și Reziliență, atribuții de policy, monitorizare a abandonului școlar, va asigura atingerea rezultatelor și sustenabilitatea. Unitatea de Implementare a Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație din cadrul Ministerului Educației va implementa Programul Național. Acestea vor gestiona mecanismul într-un mod integrat pentru a asigura atingerea obiectivelor la nivel național și pentru a putea

lua decizii privind sustenabilitatea. În fiecare an se va face un raport tematic ce va conține rezultatele în vederea multiplicării, ajustării și contribuției la ținta propusă și ținta asumată la nivel european.

Mecanismul implementat la nivel național este util

- Ministerului Educației, conducerii și direcțiilor Ministerului, în special Grupului Tehnic de Lucru pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii, responsabil cu monitorizarea Strategiei Naționale privind Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii;
- Inspectoratelor Școlare, mai ales cele din județele cu rate ridicate de abandon școlar;
- Directorilor de școli, cadrelor didactice;
- Tinerilor care au părăsit timpuriu educația și copiilor în risc de părăsire timpurie a școlii sau de abandon școlar și familiilor lor;

Alte părți interesate:

- Instituții și agenții aflate în subordinea Ministerului Educației;
- Alte ministere, agenții și structuri locale cu responsabilități în promovarea drepturilor copiilor;
- Asociații ale cadrelor didactice și ale părinților;
- ONG-uri și grupuri informale active în domeniul educației sau protecției copilului.

Monitorizarea și raportarea la nivel național se va face prin:

- Unitate MATE la nivel național în cadrul Ministerului Educației și la nivel de județean;
- elaborarea Raportului Național de Progres privind Părăsirea Timpurie a Școlii pe baza informațiilor furnizate de la nivel județean – o dată pe an;
- raportul național va reflecta implementarea mecanismului pe parcursul anului școlar și va prezenta provocările cheie în aplicarea mecanismului în școli și comunități, provocări ce trebuie abordate de părțile interesate instituționale și politice la nivel central și local.

Unitățile de Implementare MATE se vor baza pe raportul pilotării MATE, experiența, lecțiile învățate, recomandările, respectiv Ordinul de ministru 3746 din 28.04.2021 prin care au fost înființate Grupuri de lucru la nivelul Ministerului Educației și la nivelul județelor pilot.

Intervențiile la nivel de școală și sistemice vor aborda factorii instituționali și personali care împiedică elevii să treacă de la învățământul secundar superior la cel terțiar, să finalizeze învățământul obligatoriu. Intervențiile la nivel școlar vor sprijini tranziția elevilor din învățământul secundar inferior în învățământul secundar superior utilizând o abordare descentralizată bazată pe granturi necompetitive acordate unităților de învățământ publice, cu personalitate juridică, dar și școlilor în coordonare, cu performanțe reduse. Granturile sunt acordate unităților de învățământ cu personalitate juridică aflate în risc de părăsire timpurie a școlii, dar beneficiare vor fi împreună cu toate școlile în coordonarea acestora.

Principalii actori ai programului național vor fi unitățile de învățământ implicate în furnizarea serviciilor de calitate către beneficiari (elevi, părinți, comunitate). Unitățile de învățământ împreună cu alți parteneri

sociali identifică copiii/tinerii în risc și desfășoară o serie de activități în funcție de tipul componentei și de planul de servicii educaționale având în vedere coeziunea socială, reziliența instituțională, desegregarea, educația incluzivă, formarea competențelor de bază, echitatea, monitorizează semnalele de avertizare timpurie agregat la nivel de clasă: absențe, note, comportament elevi; realizează Raportul de Progres MATE pentru fiecare elev la risc și Raportul de Progres al Școlii privind Părăsirea Timpurie a Școlii, care reflectă măsurile implementate și rezultatele obținute în anul școlar respectiv la nivelul școlii. În Programul Național sunt incluși și tinerii din comunitate care nu au finalizat învățământul obligatoriu și care pot urma un program de tip A doua Șansă.

Pilonul 1: Abordarea multidisciplinară

Experiența internațională arată că abordarea multidisciplinară este singurul mod eficient de a reduce PTȘ. Părăsirea Timpurie a Școlii este determinată de un set complex de cauze și, prin urmare, doar o echipă multidisciplinară de specialiști poate aborda - în mod holistic - nevoile copiilor și tinerilor aflați în situație de risc sau a celor care deja au renunțat la școală. Astfel, toate țările care au avut succes în reducerea și prevenirea PTȘ investesc în echipe de intervenție multidisciplinare și integrate, formate din diferiți specialiști - psihologi, logopezi, cadre didactice, profesori de sprijin, educatori, specialiști în protecția copilului, asistenți sociali etc. - care lucrează în mod direct atât cu copiii în situație de risc, cât și cu familiile acestora.

Pilonul 2: Colaborarea

Este nevoie de o coordonare pe două nivele, o colaborare instituțională și o colaborare cu alte părți interesate. Colaborarea instituțională va fi asigurată atât la nivel central, cât și la nivel local. Colaborarea între instituții va avea în vedere schimburile permanente de informații și dezvoltarea unor sisteme de referință între instituții, astfel încât intervențiile planificate pentru copiii și tinerii în risc să fie cât mai eficiente. Cooperarea de la nivel central și județean între serviciile de educație și autoritățile locale va viza acțiuni eficiente în reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii. Implicarea altor părți interesate cu rol cheie, părinții și organizațiile societății civile, de la ONG-uri la grupurile informale sau religioase din comunități constituie un factor important care contribuie la succesul implementării mecanismului de avertizare timpurie în educație prin încheierea de parteneriate la nivelul școlilor pentru atingerea obiectivelor stabilite.

Pilonul 3: Măsuri de prevenire

Prin acest mecanism se va aplica un set de măsuri diferențiate în funcție de nivelul de gravitate astfel:

Nivelul 1 se referă la măsurile de prevenire care vizează creșterea calității educației și îmbunătățirea climatului școlar de care beneficiază toți elevii, cu asigurarea principiilor echității, incluziunii, desegregării și egalității de șanse la nivelul unităților învățământ de nivel primar și gimnazial.

Pilonul 4: Intervenții diferențiate pe niveluri de gravitate a situației

Nivelul 2 are în vedere cazurile de elevi în risc de PTȘ care au multe absențe sau dificultăți de învățare etc.

Nivelul 3 se referă la intervențiile în cazul elevilor care încep să cumuleze mai multe semnale de avertizare, precum o rată mare de absentism și rezultate școlare slabe.

Nivelul 4 se aplică în cazul elevilor care cumulează mai mulți factori de risc, precum absențe, rezultate școlare slabe sau comportament nepotrivit la școală legate de abuz, neglijare, violență, exploatarea copilului, eventual corelate cu sărăcie extremă, lipsa locuinței sau condiții precare de locuit, probleme de sănătate, dizabilitate, CES etc.

În timp ce măsurile de prevenire de nivel 1 pot fi implementate în școală, de către specialiștii școlii, de regulă, intervențiile de nivel 2 și 3 presupun colaborarea unor echipe formate în cadrul școlilor cu sprijinul altor specialiști din sistemul de educație (consilier, psiholog școlar, specialiști CJRAE etc.), iar intervențiile de nivel 4 pot fi rezolvate doar prin conlucrarea unei echipe multidisciplinare în care reprezentanții școlii (și ai sistemului de educație) colaborează cu asistentul social, medicul, poliția și alți specialiști din comunitate care provin din afara sistemului de educație.

Pilonul 5: Pregătirea cadrelor didactice

Cadrul de elaborare a politicilor de Părăsire Timpurie a Școlii nu prevede politici și măsuri care să permită profesorilor să înțeleagă mai bine provocările, prin formarea inițială a profesorilor sau formarea profesională continuă. Astfel, este foarte importantă formarea cadrelor didactice și a specialiștilor din sistemul de educație, cu privire la subiecte precum: părăsirea timpurie a școlii și provocările asociate acesteia, lucrul cu elevii în risc de Părăsire Timpurie a Școlii, modalități de aducere în școală a copiilor și tinerilor din afara sistemului de educație, lucrul cu familiile copiilor/tinerilor care au părăsit școala sau sunt în risc de PTS, abordările multidisciplinare, intervenția integrată și lucrul în echipe multidisciplinare, învățarea centrată pe elev, crearea unui mediu pozitiv de învățare la clasă, combaterea discriminării, violenței, abuzului și a neglijării, mobilizarea și facilitarea comunității, metode de lucru pentru copiii cu probleme de comportament, sprijinirea diversității și toleranței în cadrul școlii.

Programul Național va include pentru formarea directorilor și cadrelor didactice două seturi de intervenții: 1. formare sistemică pentru utilizarea modului informatic MATE și utilizarea granturilor, 2. formare continuă propusă de cadre didactice, cu finanțare în cadrul granturilor, în raport cu vulnerabilitățile identificate la nivel de școală, nu mai mult de un curs/persoană/an, respectiv maxim 10% din valoarea grantului.

Programul pentru reducerea abandonului include trei componente majore

1. Prevenirea – va fi aplicată tuturor unităților de învățământ și elevilor la nivel național. Vor fi identificați elevi în risc de părăsire timpurie a școlii folosind modulul informatic MATE din SIIIR și semnalele de avertizare: absențe, rezultate școlare slabe (eșecul școlar), comportamentul nepotrivit.

- componenta de prevenire - acoperă măsurile care au drept scop creșterea calității procesului de predare și de învățare, precum și îmbunătățirea climatului școlar de care vor beneficia toți elevii din școală, pentru reducerea ratei de absentism, abandon și pentru îmbunătățirea rezultatelor școlare. Aceste măsuri sunt implementate la nivelul școlii de către profesori și diriginți sub coordonarea directorului școlii. Vor fi încheiate parteneriate pentru îmbunătățirea climatului școlar.

2. Intervenția - vizează elevii în risc de abandon școlar; identificarea, evaluarea și diagnoza factorilor de risc, planificarea intervenției individuale, implementarea intervențiilor în funcție de nivelul de gravitate al riscurilor identificate și monitorizarea progresului la nivel de elev, individual și în funcție de gradul de gravitate.

- componenta de intervenție - în funcție de nivelul de gravitate, personalul didactic alături de alți specialiști care oferă sprijin, planifică măsuri specifice pentru fiecare elev identificat în situație de risc. Aceste măsuri vor fi luate în cadrul unui plan de servicii educaționale. Astfel de măsuri includ furnizarea de servicii de consiliere, lecții suplimentare, consiliere parentală obligatorie și/sau educație, terapie psihologică, programe de prevenție și remediale funcționale, incluzând resurse educaționale adaptate, alte activități adecvate. În situația în care măsurile nu dau rezultate, școala decide adoptarea măsurilor, solicitând furnizarea serviciilor integrate în comunitate apelând la echipe integrate care intervin la nivel local.

3. Compensarea - se adresează copiilor și tinerilor din afara școlii. Aceștia vor fi sprijiniți să se reînscrisă la școală în programe de tip ”a Doua Șansă”, dar și în programe de învățare/recuperare accelerate.

- componenta de compensare se adresează copiilor și tinerilor din afara sistemului de educație și formare (elevii în proces de abandon, copiii migranți); se concentrează asupra măsurilor de reintegrare a elevilor în sistemul educațional și de formare, oferindu-le programe speciale și parcursuri flexibile, ca programele de tip a doua șansă, orele la seral, clasele cu frecvență redusă, formarea inițială și continuă. Deoarece numărul de copii de vârstă școlară și de tineri aflați în afara sistemului de educație și de formare a crescut foarte mult aceștia vor fi sprijiniți cu programe integrate. Unitățile de învățământ împreună cu alți parteneri identifică copiii/tinerii în risc și desfășoară o serie de activități în funcție de tipul componentei și de planul de servicii educaționale având în vedere coeziunea socială, reziliența instituțională, desegregarea, educația incluzivă, formarea competențelor de bază, echitatea.

- monitorizează semnalele de avertizare timpurie agregat la nivel de clasă: absențe, note, comportament elevi;

- aplică chestionarul SASAT.ro pentru a măsura sprijinul părinților, mediul școlar și aspirații de viitor ale elevului;

- identifică elevii la risc de abandon și pe cei în proces de abandon prin aplicarea Fișei de Observație MATE care include semnalele de avertizare timpurie (absențe, note, comportament elevi);

- elaborează Planul de Activități al Școlii ca parte a planului multianual de dezvoltare instituțională pe baza analizei semnalelor de avertizare inițiale și a datelor din chestionarul SASAT;

- elaborează Planul de Servicii Educaționale pentru fiecare elev la risc și semnează acordul pentru implementare;

- realizează Recensământul Rapid din cadrul Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație pentru identificarea copiilor din afara școlii. Această activitate presupune coordonarea între școli, autoritățile locale și serviciile sociale;

- înregistrează copii și tinerii din afara școlii în Registrul Reintegrărilor în Educație și Formare la nivel comunitar;

- înscrie elevii în diferite niveluri și filiere (învățământ primar, gimnazial, ÎPT și liceal) la zi, fără frecvență și programe A Doua Șansă. Va avea loc completarea Fișei de Observație MATE și a Registrului Elevilor la Risc de Părăsire Timpurie a Școlii pe baza Planului de Servicii Educaționale pentru elevii reintegrați în sistemul de educație;
- distribuie Registrul Reintegrărilor în Educație și Formare către școli, agenții județene de ocupare a forței de muncă, furnizori de formare acreditați, unități ÎPT, etc;
- înregistrează datele din Registrul Reintegrărilor în Educație și Formare în SIIIR doar în cazul elevilor care sunt reintegrați în sistemul de educație (învățământ gimnazial și unități ÎPT);
- facilitează participarea în programe ADS, cursuri la seral sau fără frecvență, în funcție de caz;
- furnizează servicii de consiliere și orientare în carieră;
- realizează Raportul de Progres MATE pentru fiecare elev la risc și Raportul de Progres al Școlii privind Părăsirea Timpurie a Școlii, care reflectă măsurile implementate și rezultatele obținute în anul școlar respectiv la nivelul școlii.

Astfel, se pot obține rezultate mai bune în educație dacă fondurile relativ mici (granturile școlare) completează bugetul școlii, iar directorii și profesorii au autonomia de a alege dintr-un meniu de activități pentru abordarea problemelor de realizare a rezultatelor învățării.

Complementaritate:

Reforma propusă este complementară cu măsurile din POEO, în special cele subsumate Priorității 3 - Prevenirea părăsirii timpurii a școlii și creșterea accesului și a participării grupurilor dezavantajate la educație și formare profesională, care au ca obiective: dezvoltarea/extinderea și creșterea calității programului „școală după școală” (SDS), complementar cu programul „masă caldă”; măsuri de sprijin pentru revenirea în sistemul de învățământ, pentru finalizarea învățământului obligatoriu, precum și pentru continuarea studiilor la un nivel superior de educație, în special pentru elevii aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv romi; dezvoltarea și extinderea Programului „A doua șansă” (ADS), pentru facilitarea finalizării învățământului obligatoriu, de către persoanele care au părăsit timpuriu școala și cu POEO Prioritatea 5 - creșterea accesibilității, atractivității și calității învățământului profesional și tehnic prin: 1. Măsuri pentru prevenirea și combaterea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii la nivelul ÎPT; identificarea nevoilor educaționale specifice ale elevilor din grupurile vulnerabile și centrarea pe elev a demersului educațional; extinderea/ generalizarea intervențiilor complementare de sprijin, pentru elevii din grupuri vulnerabile (programe de sprijin individualizat); 2. Dezvoltarea de programe remediale în vederea sprijinirii elevilor din clasa a IX-a, pentru creșterea nivelului de competență în citit, matematică și științe.

Reforma este complementară și cu subcomponenta 1.1 a proiectului ROSE, care are în vedere intervenții la nivelul liceelor mai puțin performante din sistemul public de învățământ, în scopul creșterii participării școlare și a ratei de absolvire, precum și pentru îmbunătățirea performanțelor școlare.

Alocarea granturilor pentru liceele din proiectul ROSE a fost calculată pe baza unei formule cu cinci factori ponderați: indicele sărăciei; numărul de elevi din grupuri defavorizate, inclusiv romi, cu nevoi speciale sau alții; numărul total de elevi; rata de absolvire pe liceu; și rata de promovare a Bacalaureatului.

În cadrul acestui proiect alocarea este similară modelului ROSE adaptată nevoilor școlilor primare și gimnaziale pe baza indicelui de vulnerabilitate stabilit la nivelul școlii deja în Metodologia de colectare și utilizare a datelor pentru sprijinirea implementării MATE, dezvoltată de Banca Mondială în cadrul proiectului finanțat de DG REFORM. Acest indice compozit este similar celui ROSE și cuprinde cinci indicatori calculați la nivelul școlii, permițând ierarhizarea și clasificarea unităților de învățământ pe baza factorilor declanșatori ai PTȘ. Indicele este creat pentru a fi utilizat în învățământul secundar inferior, oferind aceeași importanță fiecărui indicator, adică 20%, și folosind o scală de la 1 la 5, în care 1 este cel mai mic grad risc, iar 5 este cel mai mare grad de risc. În consecință, indicele compozit este rezultatul ponderilor egale ale celor cinci indicatori și poate fi un număr pe o scală de la 1 la 5, cu intervale de 0,2 (1, 1,2, 1,4 ... 4.8, 5). Fiecare unitate de învățământ a primit un punctaj final.

Mai specific, indicatorii surprind aspecte esențiale, ponderea profesorilor suplینitori, ponderea repetenților, absolvenților și a abandonului, numărul elevilor înscriși și rezultatele lor la examinarea națională. Indicele valorifică o bază de date cuprinzătoare, de 4.627 de școli din învățământul secundar inferior, care au statutul de persoană juridică¹⁰ în rețeaua școlară actuală. În acest context, echipa BM a creat o bază de date privind PTȘ prin cartografierea și armonizarea unor serii de date din SIIIR și a diferitelor module care furnizează date despre elevi, profesori etc. modulele PMIPN¹¹ și EDUSAL¹² pentru 2018-2019.

Modul de calcul al indicatorilor:

Cei cinci indicatori au fost calculați la nivelul școlii pentru învățământul gimnazial. Pentru fiecare indicator, au fost stabilite diferite praguri pentru a clasifica prioritățile de la cea mai mică, marcată cu 1, la cel mai înaltă, marcată cu 5. Toți indicatorii sunt calculați pe baza unei ponderi care analizează cantitatea, adică numărul de elevi și de profesori, sau calitatea, adică notele obținute la evaluarea națională.

Praguri de referință pentru Indicele de vulnerabilitate al școlilor privind PTȘ

Definiția Indicelui de vulnerabilitate privind PTȘ	Praguri de referință, de la scăzut la ridicat (de la 1 la 5)
PTȘ.VI 1 Profesori suplینitori / nr. total de profesori	$\leq 0,10$ $0,10 \leq 0,20$ $0,20 \leq 0,30$ $0,30 \leq 0,40$ $> 0,40$
PTȘ.VI 2 Absolvenți/Înscriși în clasa a 8-a	$= 1,00$ $1,00 > 0,95$ $0,95 \geq 0,90$ $0,90 \geq 0,85$ $\leq 0,85$

¹⁰ O școală cu personalitate juridică este o școală cu autonomie instituțională și decizională și cu conducere proprie, cu personal, buget, patrimoniu propriu și cu cod de înregistrare fiscală. Există unități școlare numite "structuri" care nu au nicio entitate juridică și care sunt subordonate unei școli cu personalitate juridică.

¹¹ PMIPN este Platforma IT pentru Programele Naționale gestionate de MEC care include examenele naționale de clasa a VIII-a și bacalaureatul

¹² EDUSAL este sistemul de salarizare a profesorilor, care include date privind experiența și calificările profesorilor.

PTS.VI 3 (Repetenți + Elevi care au abandonat)/ Înscriși în clasele 5-8	=0,00 0,00≤0,03 0,03≤0,06 0,06≤0,10 >0,10
PTS.SVI 4 Participanți la evaluarea națională/Absolvenți ai clasei a 8-a	=1,00 1,00>0,90 0,90≥0,80 0,80≥0,70 ≤0,70
PTS.SVI 5 Elevi care au obținut note sub 6/Participanți la evaluarea națională	≤0,20 0,20≤0,40 0,40≤0,50 0,55<0,75 ≥0,75

Indicele este compus din cinci indicatori ponderați în mod egal cu 20 la sută. Fiecare unitate de învățământ poate primi între 1 și 5 puncte pentru fiecare indicator.

Stabilirea priorităților de intervenție. Pe baza indicelui de vulnerabilitate privind PTS, s-au clasificat școlile MATE în trei categorii, în funcție de prioritatea intervenției: ridicată, medie și scăzută. Unitățile de învățământ prioritare pot fi diferențiate în funcție de zona rural-urbană, iar acestea pot fi grupate și la nivel județean în scopul clasificării; clasificarea ar trebui să vizeze calcularea unui număr cât mai mare de elevi din unitățile de învățământ prioritare.

Sunt considerate unități de învățământ cu prioritate ridicată, care au nevoie de intervenție imediată, acelea care primesc un punctaj total între 3,5 și 5 și care prezintă mai multe elemente de vulnerabilitate, cum ar fi un număr ridicat de cadre didactice suplinitoare, o rată ridicată de abandon, o rată scăzută de participare și rezultate slabe la evaluarea națională. Celelalte unități de învățământ sunt clasificate ca având o prioritate medie sau scăzută și sunt grupate în intervalele prezentate în tabelul de mai jos.

Intervalele utilizate pentru clasificarea priorităților.

Prioritatea intervenției	Intervalul pe o scală de la 1 la 5
Ridicată	3,5-5,0
Medie	2,5-3,5
Scăzută	1,0-2,5

În cadrul acestui Program Național vor primi finanțare unitățile de învățământ cu prioritate ridicată de intervenție și unitățile de învățământ cu prioritate medie. Alocarea financiară pe grant mic, mediu, mare se va face în funcție de: mediu (urban, rural) și punctajul de severitate obținut (prioritate ridicată între 90 și 125 și prioritate medie între 65 și 85) în urma aplicării acestui indice compozit de vulnerabilitate la nivelul unității de învățământ.

În baza Regulamentului delegat (UE) 2019/2170 al Comisiei din 27 septembrie 2019 de modificare a Regulamentului delegat (UE) 2015/2195 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1304/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul social european, în ceea ce privește definirea baremelor standard pentru costuri unitare și a sumelor forfetare pentru rambursarea cheltuielilor statelor membre de către Comisie pentru învățământul secundar inferior România are un barem de 1.326 EUR/an

și pentru învățământul primar 701 euro/an. Acest barem pe elev ne ajută să ne încadrăm în bugetul total al intervenției de 500 milioane euro ce va sprijini cel puțin un număr de 325.000 de elevi din învățământul secundar și 52.850 de elevi din învățământul primar. Numărul unităților de învățământ, respectiv numărul de elevi în risc de abandon școlar, a fost estimat în raport cu analiza realizată la nivel național în cadrul proiectului de pilotare a Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație, de identificare a unităților de învățământ cu grad crescut de abandon școlar și de priorizare a intervențiilor.

În Programul Național vom folosi modelul proiectului ROSE deoarece acesta include un mix de scheme de granturi și intervenții sistematice, mai ales acolo unde capacitatea este foarte scăzută, iar activitățile de mentorat și de sprijin sunt absolut necesare.

ROSE sprijină 450.000 elevi și studenți, beneficiari de intervenții directe pentru a îmbunătăți învățarea.

Grup țintă:

Sunt vizate 2.500 de unități de învățământ cu personalitate juridică, inclusiv școlile aflate în coordonare, de nivel primar și gimnazial, din care cca 1.850 din mediul rural și 650 din mediul urban, reprezentând peste 50% din numărul total. Aceste unități de învățământ sunt selectate dintre cele cu risc ridicat și mediu de abandon școlar, învățământ primar și gimnazial, identificate în cadrul pilotării mecanismului de avertizare timpurie în educație. În aceste școli, vor fi beneficiari direcți ai activităților de învățare din cadrul programelor de granturi un număr de cca 400.000 elevi și vor folosi instrumente digitale în practicile de predare minim 45.000 profesori, programul național propunându-și să ofere sprijin prin planuri individuale de intervenție. Valoarea granturilor va fi raportată la numărul de elevi și indicele de sărăcie.

La nivelul grupurilor de copii și tineri în risc de abandon școlar sau părăsire timpurie a școlii sunt prezenți în mod special copiii: din mediul rural și din zonele urbane mici; din zonele marginalizate unde riscul de separare a copiilor de familie este foarte mare; de etnie romă; cu nevoi educaționale speciale (cu CES sau dizabilități); din sistemul de protecție specială; din ciclul gimnazial, în special din clasele a VII-a și a VIII-a; cu părinți plecați în străinătate; cu risc de excluziune socială legat de sărăcie, din familii fără locuință, din familii monoparentale, din familii cu mulți copii, care au părinți analfabeți, alcoolici, cumulând diverse riscuri de natură socială; profesorii din ciclul primar și gimnazial; inspectorii școlari, precum și asistenții sociali și/sau personal cu competențe în domeniu.

Riscuri și soluții:

Risc: Unitatea de învățământ are dificultăți în a gestiona grantul.

Soluție: Intervenția sistemică a experților ME pentru a sprijini unitatea de învățământ.

Risc: Unitatea de învățământ nu alege din meniul de activități propus, activitatea corespunzătoare nevoii identificate.

Soluție: Organizarea de cursuri de formare a directorilor și cadrelor didactice din unitățile de învățământ ce vor beneficia de granturi, astfel încât aceștia să aibă informațiile necesare și capacitatea de a identifica corect activitățile eligibile în raport cu nevoile specifice.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Modificările legislative nu implica elemente de ajutor de stat. Pentru incidenta prevederilor ajutorului de stat pentru investițiile aferente a se vedea secțiunile specifice de mai jos.

Perioada de realizare: până în Q4 2022.

I4. Sprijinirea unităților de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar (Alocare: 500 mil. Euro)

Provocări adresate:

Părăsirea timpurie a școlii, precum și abandonul școlar, reprezintă un proces de distanțare graduală față de școală, asociat cu absențe nemotivate, scăderea rezultatelor școlare și comportament școlar nepotrivit frecvent. Toate aceste semnale de avertizare ale procesului de distanțare față de școală apar în timp și tocmai de aceea este deosebit de importantă sesizarea lor și remediarea situației într-o fază incipientă. Cu cât situația se cronicizează, iar semnalele se multiplică și se diversifică, cu atât o intervenție eficientă devine mai dificilă.

Pandemia Covid - 19 a multiplicat efectele negative pe care educația trebuie să le contrabalanseze. Deoarece părinții vor avea dificultăți în găsirea unui loc de muncă, acest lucru va duce la acordarea unui sprijin minim copilului și chiar la încercarea de a-l atrage în câmpul muncii pentru supraviețuire.

Obiective:

O1. Reducerea abandonului școlar prin implementarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație și acordarea de granturi unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar.

Implementare:

Va fi implementată o schemă necompetitivă de granturi prin preidentificare cu ajutorul Metodologiei MATE și a modulului informatic MATE devenit componentă SIIIR. Se va dezvolta un mecanism de acordare a resurselor financiare care prevede resurse suplimentare pentru unitățile de învățământ care deservește preponderent comunități minoritare sau sărace, inclusiv pentru angajarea de personal suport și activități de implicare a comunității în viața școlii. Această subcomponentă sprijină tranziția elevilor din învățământul secundar inferior în învățământul secundar superior și utilizează o abordare descentralizată, acordând autonomie și sprijin tehnic școlilor în personalizarea planurilor de activități cu care să răspundă nevoilor identificate, bazată pe acordarea de granturi unităților de învățământ. Granturile vor fi acordate într-un mod necompetitiv, prin preidentificare MATE, pentru o perioadă de maxim 3 ani, astfel încât să poată fi puse în aplicare toate activitățile care vizează sprijinirea elevilor din grupul țință. Unitățile de învățământ vor realiza analize de nevoi și vor pregăti propuneri de măsuri, planuri de activități ce vor fi finanțate, fiind sprijinite pentru aceasta cu îndrumări, ghiduri și asistență de specialitate, răspunzând nevoilor identificate printr-un plan de activități pe deplin personalizat. Unitățile de învățământ identifică copiii/tinerii în risc (din școală și din afara școlii) și desfășoară planul de servicii educaționale în funcție de tipul vulnerabilităților identificate (sărăcie, comunități roma, elevi cu dizabilități, elevi cu CES, copii

cu părinți plecați la muncă în străinătate, părinți analfabeți). Granturile vor sprijini activitățile care reduc ratele de abandon școlar, cresc ratele de absolvire și îmbunătățesc rezultatele școlare ale elevilor. Activitățile eligibile includ activități pedagogice și de sprijin (de exemplu, cursuri de remediere, îndrumare, consiliere, îndrumare / instruire, dezvoltarea abilităților socio-emoționale etc.), activități extracurriculare (de exemplu, programe de sensibilizare, excursii / vizite documentare, stagii, concursuri, rețea școlară etc.), activități sportive, lucrări minore și achiziționarea de bunuri, subvenții pentru elevii din grupuri vulnerabile de asigurare a tranziției din învățământul secundar inferior către învățământul secundar superior pentru finalizarea învățământului obligatoriu, parteneriate cu activități de sprijin sau extracurriculare cu ONG-uri.

MATE include un cadru metodologic coerent pentru măsurile de detectare/identificare și intervenție și o arhitectură instituțională cu resurse umane specializate capabile să ofere servicii eficiente și un plan de acțiune pentru coordonarea și implementarea intervențiilor. Proiectul pilot finanțat prin DG REFORM stă la baza Programului Național de reducere a abandonului școlar prin scalarea MATE la nivel național, în toate unitățile de învățământ din România. Unitățile de învățământ cu grad ridicat de risc de părăsire timpurie a școlii devin parte a programului prin stabilirea unităților identificate ca având număr mare de elevi cu risc de abandon școlar sau cu trend ascendent de creștere a riscurilor, pe baza reglementărilor în vigoare, a numărului de elevi, a indicelui de sărăcie și a planului de activități întocmit.

Răspunsul Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație la nivel de elev/copil are la bază cinci piloni: abordare multidisciplinară, colaborare, măsuri de prevenire, intervenții diferențiate pe niveluri de gravitate a situației, pregătirea cadrelor didactice. Calendarul precum și țintele intermediare asumate au fost stabilite în baza unor estimări pe baza datelor cu privire la elevi, profesori și rețea din SIIIR și modulele interconectate. Pentru a stabili valorile anuale au fost considerate două runde de competiție la granturile acordate școlilor, 30% vor intra în program în 2022 și 70% în 2023.

Granturile vor fi acordate unităților de învățământ pentru o perioadă de 3 ani pentru a permite suficient timp pentru implementarea activităților care vizează sprijinirea elevilor. Meniul de activități va permite formarea competențelor, inclusiv de predare digitalizată, formarea cadrelor didactice în funcție de nevoile identificate, cu tematici precum educație parentală, metode de abordare la clasă a copiilor cu CES, combaterea bullyingului, educație sexuală, etc.

Intervențiile la nivelul școlii vor acoperi și activități prin care se vor putea preveni în mod eficace și eficient orice forme de segregare școlară, pe oricare din cele cinci criterii de desegregare prevăzute în Ordinul ministrului educației 6134/2016 (etnic, dizabilitate, statut socio-economic al familiei, performanțe școlare sau mediu de rezidență al elevului) precum și pentru reducerea sau eliminarea unor astfel de forme de segregare școlară la nivelul unităților de învățământ, la nivelul clădirilor aceleiași unități de învățământ, la nivelul claselor sau la nivelul ultimelor două bănci din clase. Granturile acordate unităților de învățământ vor stabili o serie de jaloane privind tipurile de activități prin care să fie asigurată fie prevenirea segregării școlare, fie reducerea și eliminarea segregării școlare, acolo unde se constată segregare școlară, ancorate în nevoile specifice fiecărei unități de învățământ. Prioritățile de finanțare vor fi ghidate și de situația specifică existentă la nivelul unităților de învățământ, așa cum este ea constatată în urma aplicării la nivel național a metodologiei de monitorizare a segregării școlare (Ordinul ministrului educație nr.

5633/2019 pentru adoptarea metodologiei). Activitățile de prevenire a segregării ce vor fi incluse în propunerile din granturi vor fi complementare cu proiectul aflat în pregătire în Ministerul Educației și care va fi depus pentru finanțare prin DG REFORM în septembrie 2021.

Vor fi sprijinite activități de creare a unui mediu pozitiv în clasă, utilizarea tehnicilor de învățare activă, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, asigurarea mentoratului, consiliere școlară, lecții remediale, implicarea resurselor comunității (mediator școlar, asistent social, voluntari, ONG-uri), activități culturale, sportive, extracurriculare, formare și altele. Fiecare unitate de învățământ cu personalitate juridică și școlile în coordonare își vor putea achiziționa minim câte 2 clever classroom/grant. Suma alocată per clever classroom va include și abonamente de internet (în condițiile în care unitatea de învățământ nu dispune deja de echipamente și internet care să le permită digitalizarea, altă finanțare), cabluri, kituri științifice, abonamente la platforme educaționale, cheltuieli cu mentenanța.

Unitățile de învățământ vor putea încheia parteneriate cu ONG-uri din educație în funcție de nevoile identificate și activitățile specifice prin care acestea pot susține atingerea rezultatelor privind reducerea abandonului școlar.

Vor fi acordate subvenții elevilor din grupuri vulnerabile pentru a-i susține și sprijini în finalizarea învățământului obligatoriu, asigurarea rutei educaționale complete. Realizarea parteneriatelor și acordarea subvențiilor vor fi stabilite în funcție de nevoile identificate de școală, prin metodologie de implementare și respectarea legislației naționale și europene.

În cadrul granturilor vor fi finanțate: activități pedagogice și de sprijin, care includ, dar nu se limitează la cursuri de remediere (lb.română/lb.maternă, matematică/STEM) îndrumare, consiliere, tutorat, mediere în comunitățile roma, îndrumare / instruire, dezvoltare personală, cursuri de educație parentală, metode de predare pentru elevii cu CES, concursuri școlare, parteneriate cu ONG-uri, orientare în carieră, dezvoltare personală, dezvoltarea abilităților socio-emoționale, precum și activități adaptate destinate elevilor din grupuri vulnerabile (elevi romi, elevi cu nevoi educaționale speciale, alți elevi cu risc ridicat de abandon școlar), activități de tip școală după școală, activități outdoor, recreative, cercuri școlare, activități de sprijin individualizat, subvenții, după caz.

Activități extracurriculare, care includ, dar nu se limitează la vizite de documentare sau excursii, tabere, festivaluri, evenimente diverse, activități nonformale, activități culturale comunitare, sportive, susținerea unor parteneriate între școli și cu alte entități, participare la diferite concursuri, activități de networking școlar etc.

Lucrări civile minore și achiziționarea de bunuri, cu impact redus sau fără impact negativ asupra mediului și achiziționarea de bunuri în scopuri educaționale (echipamente IT, software, echipamente sportive, birotică, amenajare spații de lectură, mobilier și alte materiale necesare pentru a fi instalate în spațiile de școlarizare).

Servicii de internet pentru elevii din școală; abonamente la diverse publicații sau taxe pentru resurse online; transport de echipamente, servicii de asigurare, instalare și exploatare, instruire asociată și întreținere inițială.

Echipamente și software (de exemplu, computere, laptopuri, camere foto / video, imprimante multifuncționale etc.) și alte bunuri / echipamente necesare activităților; mobilier pentru spații de activități școlare (centre de consiliere, bibliotecă / Centru de documentare și informare); resurse educaționale, cărți, reviste, publicații. În cadrul granturilor va exista posibilitatea achiziționării de către unitățile de învățământ cu personalitate juridică, inclusiv pentru școlile în coordonare, de CLEVER CLASSROOM pentru predare - învățare digitalizată, conexiune la internet. Acestea vor avea un caracter complementar cu celelalte intervenții de digitalizare a unităților de învățământ preuniversitar. Costul estimat conform analizei de piață este de un maxim 20.000 euro/clasă, astfel că: 2.500 granturi (unități de învățământ cu personalitate juridică + școli în coordonare) x câte 2 clever classroom/grant. CLEVER CLASSROOM – componente: tablă interactivă (display), stație mobilă pentru încărcare inteligentă, tablete/chromebooks, router wireless, multifuncțională A4 wireless (170-600), licență educațională, suport mobil universal, scaun & birou – modular, dulap, cărți, abonament internet, altele. Buget estimat: maxim 100 mil euro

Investiția se va realiza cu urmărirea următoarelor etape:

-identificarea unităților de învățământ cu număr mare de elevi cu risc de părăsire timpurie a școlii sau cu trend ascendent de creștere a riscurilor, pe baza reglementărilor în vigoare, a numărului de elevi, a indicelui de sărăcie și a planului de activități întocmit;

-acordarea unei scheme de granturi necompetitive pentru unitățile de învățământ cu risc crescut de abandon școlar în baza analizei de nevoi și propunerilor formulate de către acestea;

-identificarea de către unitățile de învățământ a copiilor/tinerilor în risc (din școală și din afara școlii) și derularea planului de servicii educaționale în funcție de tipul vulnerabilităților identificate (sărăcie, comunități roma, elevi cu dizabilități, elevi cu CES, copii cu părinți plecați la muncă în străinătate, părinți analfabeți);

- fiecare unitate de învățământ cu personalitate juridică, cu niveluri de învățământ primar și gimnazial, incluzând școlile în coordonare, va putea achiziționa, după caz, asigurându-se că se evită dubla finanțare, câte 2 clever classroom, astfel încât să poată fi folosită experiența din școlile românești și europene, cu pachete educaționale complete care pun tehnologia în slujba educației. Profesorii și elevii se vor bucura de soluții robuste, foarte ușor de folosit și care pot fi integrate imediat în procesul educațional din unitatea de învățământ, pentru ca procesul de predare-învățare să fie adaptat nevoilor școlii prin utilizarea tehnologiilor moderne. Prin utilizarea acestor pachete educaționale, cadrele didactice vor putea adapta predarea la utilizarea noilor tehnologii, în cadrul acestora echipamentele informatice fiind utilizate atât de către cadrele didactice, cât și de către elevi, și unii și ceilalți având posibilitatea de a se familiariza cu acestea, fiind asigurată conexiunea la internet și accesul la resurse educaționale deschise. Utilizarea clever classroom se va face în funcție de nevoi, particularitățile lecției și nivelului de vârstă, ceea ce va da predării o mai mare flexibilitate în raport cu echipamentele informatice. Elevii primesc o sală de clasă digitală cu toate resursele de care au nevoie pentru a se conecta și a începe să învețe. Profesorii creează clase digitale personalizate și organizate. Ei pot vedea ce elevi participă și pot contacta instantaneu elevii care au nevoie de ajutor, totul fără a părăsi platforma de învățare - evaluare. Prin clever classroom se asigură participarea tuturor elevilor la activități, se asigură formarea competențelor digitale și sunt urmărite nevoile. Acestea vor permite o creștere graduală, formarea competențelor, acces controlat la informație, evaluare obiectivă.

Reprezintă un sprijin în predare-învățare atât pentru profesor, cât și pentru elev. Soluția aceasta mobilă permite desfășurarea unor ore de clasă la care fiecare copil poate folosi un laptop. Ușor de transportat de către profesori între sălile de clasă, are incluse prize de încărcare pentru fiecare laptop în parte. La final de oră, se returnează în locul de depozitare și se securizează cu cheie. Platformele educaționale sunt perfect integrate prin sistemul inteligent, gestiunea elevilor, profesorilor și a structurii organizaționale este foarte simplă, suportul tehnic și administrarea sunt astfel organizate așa încât cadrele didactice să se concentreze pe procesul educațional și să aibă tot ajutorul necesar, la nevoie.

Complementaritate:

Intervențiile sunt complementare celor avute în vedere în POEO.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Măsura vizează exclusiv învățământul public și, întrucât nu este vizată o activitate economică, nu intră sub incidența ajutorului de stat. În România, învățământul public este finanțat și controlat de stat aplicându-se prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Grup țintă:

Unitățile de învățământ cu grad ridicat de risc de părăsire timpurie a școlii.

Perioada de realizare a investiției: până în Q2 2026

Buget: 500 milioane euro

I5. Cursuri de formare a utilizatorilor Sistemului Informatic Integrat al Învățământului din România (SIIR) și ai instrumentului informatic al mecanismului de avertizare timpurie (MATE) și intervenții sistemice pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii (Alocare: 43 mil. Euro)

Provocări adresate:

Cuantumul finanțării publice per elev în România este cel mai mic din spațiul european (1.359 SPC (România) la 12.322 SPC (Luxemburg). Mai concret, 12 sisteme de educație cheltuiesc mai puțin de 5.000 SPC pe elev în învățământul primar, 16 între 5.000 și 10.000 SPC, în timp ce doar două sisteme (Elveția și Luxemburg) cheltuiesc peste 10.000 SPC („Echitatea în învățământul școlar din Europa. Structuri, politici și performanțele elevilor”, Comisia Europeană/EACEA/Eurydice, 2020). Dar dincolo de cuantumul finanțării, alocarea nu ține cont de nevoi specifice ale școlilor. Conform aceluiași studiu, în România nu sunt prevăzute fonduri suplimentare sau sprijin non-financiar pentru școlile dezavantajate care concentrează în mare parte elevii cu performanțe scăzute. Aceste două aspecte, finanțare redusă și inechitabilă, descurajează școlile care se confruntă cu provocări multiple ce țin de abilitățile studenților, nevoi de învățare, probleme de participare/ abandon, așteptări academice scăzute și climat școlar nefavorabil, în a găsi soluții și în a mobiliza personal calificat pentru creșterea performanțelor educaționale ale elevilor.

Obiective:

O1. Dezvoltarea unui mecanism de sprijin pentru utilizarea resurselor și de formare a competențelor digitale de predare pentru cadrele didactice în utilizarea Mecanismului de Avertizare Timpurie în Educație și de reducere a abandonului școlar.

Implementare:

Pentru schema de granturi pentru unități de învățământ cu risc ridicat de abandon școlar vor fi furnizate cursuri de formare, instrumente și sprijin pentru a facilita aplicarea și implementarea activităților pedagogice. În aceste școli, Programul Național își propune să ofere unităților de învățământ sprijin prin planuri individuale de intervenție.

În ceea ce privește profesorii, ne dorim ca până în 2026 să evaluăm practicile la clasă a minim 45.000 de profesori, aceștia nu numai să fi parcurs o formare specifică, ci și să fie evaluați în folosirea instrumentelor digitale în predarea la clasă. Intervențiile sistemice constau în formarea cadrelor didactice și a directorilor din unitățile de învățământ de nivel primar și gimnazial din Programul Național, cu privire la metodele și tehnicile de reducere a abandonului școlar, nevoile și abilitățile elevilor (educație incluzivă), abordări didactice centrate pe elev, competență interculturală și evaluare formativă; îmbunătățirea condițiilor de predare; furnizarea de instruire pentru utilizarea modulului informatic MATE; dezvoltarea și implementarea campaniilor de sensibilizare a elevilor și profesorilor, care ar putea fi adaptate elevilor din grupuri dezavantajate. Vor fi incluse, de asemenea, dezvoltarea și evaluarea intervențiilor care vizează îmbunătățirea abilităților socio-emoționale ale elevilor pentru finalizarea învățământului obligatoriu. Va fi asigurat online un modul de utilizare MATE la nivelul întregului sistem de învățământ preuniversitar.

Costul pentru un curs de formare pentru cadrele didactice (estimat un minim de 45.000 de cadre didactice) este de 800 euro/participant/activități formare+monitorizarea aplicării metodelor în activitatea în clasă, timp de 3 luni. Costurile de formare vor fi raportate la costurile din programul Erasmus, 70 EUR/participant/ zi - cheltuieli pentru instruire, dezvoltare profesională și alte activități asociate, inclusiv seminarii, ateliere și vizite de studiu, indemnizații de călătorie și de ședere pentru participanții la instruire (cazare, masă, transport), onorarii pentru formatori, închirierea facilităților de instruire (spații, echipamente, închirierea mijloacelor de transport), pregătirea și reproducerea materialelor de instruire și a altor activități conexe pregătirii și implementării activităților de formare (cum ar fi muzeul, spectacolul, cultural sau artistic). De asemenea, este posibil să se includă, cu justificare, taxe de participare la evenimente, ateliere, conferințe și diverse programe de studiu; taxe pentru obținerea de certificate / diplome sau taxe de examen (în alte instituții decât cea beneficiară). Costul investiției a fost raportat de asemenea și la costurile utilizate la nivelul structurilor subordonate sau aflate în coordonarea Ministerului Educației care au derulat activități de formare continuă în cadrul unor proiecte/programe cu finanțare externă, rambursabilă și/sau nerambursabilă, când a fost luat în calcul un cost de 70/Euro/zi/persoană formată, cost care include inclusiv elaborarea conținutului cursului, acreditarea și derularea acestui. În plus, vor fi incluse și activitățile ulterioare de informare / monitorizare a activității la clasă. Costul standard per participant care atestă că a încheiat cu succes un curs de formare pentru România este 583 euro, cf Reg 2170/2019. Estimarea a depășit acest cost standard deoarece activitatea de formare nu se finalizează

în momentul certificării ei continuă, prin intermediul formatorilor, încă 3 luni, în forma de mentorat, pentru susținerea aplicării metodelor dobândite în activitățile cu elevii.

Intervențiile sistemice vor include un curs de formare continuă de 120 de ore (formare+asistare la clasă), acreditat ME (30 de credite). Vor fi disponibile 7 module pilotate în cadrul proiectului pilot, din care directorii și cadrele didactice din Programul Național își vor putea alege în funcție de specificul funcției câte 3 module de câte 40 de ore (40 ore x 3 module = 120 ore).

Cele 7 module disponibile sunt: utilizarea modului de date, remedial matematică, remedial română, comunități de practică - învățarea fără limite, observare la clasă, coaching pentru diriginți, leadership pentru directori.

Va fi realizat un curs online destinat utilizării la nivel național a modului informatic și un curs de formare destinat unităților de învățământ cu risc crescut de abandon școlar. Propunem implementarea unui program de formare a utilizatorilor modului informatic aferent MATE pentru informaticieni, precum și cadre didactice care introduc datele în modul, dar și care sunt utilizatori ai modului ca profesori diriginți, care au elevi în risc de abandon la clasă. Cursul va include formarea pentru utilizarea modului informatic, elemente de funcționalitate. Esențială este înțelegerea elementelor de funcționalitate a MATE, nu doar din perspectiva abilității de utilizare a modului specific al SIIIR, dar și gestionării multitudinii de implicații didactice.

Criza COVID-19 a avut un impact negativ asupra învățării din cauza închiderii școlilor. Introducerea învățământului la distanță pare să fie mai puțin eficientă în procesul de învățare decât predarea la clasă, din cauza lipsei echipamentului tehnic adecvat, experienței anterioare în predarea digitală și folosirea tehnologiei, adaptării improvizate a programelor de învățământ și a dificultăților de menținere a elevilor concentrați, atenți în predarea la distanță. Redeschiderea școlilor aduce speranță pentru actorii din educație, permițând planificarea recuperării pierderilor de învățare. Criza COVID-19 a devenit, de asemenea, o oportunitate de a restructura practicile educaționale, pentru a încorpora lecții valoroase din învățarea la distanță și pentru a crea noi strategii pentru îmbunătățirea învățării elevilor și creșterea echității învățării. În cursurile propuse pentru activitatea remedială sunt incluse ca teme: Ce înseamnă educația remedială? Recuperare, remedial, educație accelerată – diferențe și apropieri între concepte. Educația remedială de la politică națională la activitatea din clasă. Strategii și practici de recuperare a învățării la nivel global. Aplicații pentru învățământ remedial pentru limba și literatura română și matematică.

Elevii din România au nevoie să beneficieze de un acces modern la o educație de calitate. Investițiile în săli de clasă inteligente dotate cu mobilier flexibil și echipamente IT sau zone de învățare comune vor fi însoțite de formarea cadrelor didactice în practici inovatoare la clasă, precum și observare la clasă. Creșterea calității educației depinde de dezvoltarea unei ecosistem educațional rezilient la schimbare. În centrul educației regăsim profesorii și practicile pedagogice din clasă. Atunci când cadrele didactice excelează, eficacitatea profesorilor este probabil cel mai important predictor al învățării elevilor. Câțiva ani consecutivi de predare remarcabilă pot compensa deficitul de învățare ale elevilor dezavantajați. TEACH este un instrument de observare la clasă dezvoltat de Banca Mondială, urmărind trei domenii principale: climatul clasei, instruirea și abilitățile socio-emoționale. Cambridge Partnership for Education

a creat, în cadrul proiectului pilot ”Comunități de practică în România - Învățarea fără limite”. Acesta a presupus lucrul în grup și exerciții destinate inițierii de comunități de practică la nivelul școlilor și a abordat teme precum învățarea fără limite, predarea online, sprijinirea elevilor cu cerințe educaționale speciale, propunându-și să susțină implementarea diferitelor strategii și instrumente de predare, crearea unui climat școlar pozitiv și promovarea pedagogiilor interactive prin încurajarea învățării active.

Activități de coaching pentru îmbunătățirea managementului, a climatului și culturii organizaționale pentru susținerea adecvată a echipelor școlii este considerată prioritară, mai ales în condițiile unor instituții situate la intersecția multor provocări educaționale; ca urmare, sunt propuse diferite sesiuni de coaching situațional adresate atât directorilor de școli (întâlniri individuale, de tip 1:1), cât și echipelor de cadre didactice (care au optat pentru această activitate). Participanții completează înainte de sesiunea de lucru un chestionar privind stilul de leadership pe care îl discută cu un coach profesionist, aducând concluziile și recomandările primite în zona practicilor educaționale curente, dezirabil să fie ameliorate. Necesitatea unei astfel de activități de tip autoreflexiv, cu multiple implicații în eficientizarea activităților de conducere și de lucru în echipă a fost frecvent subliniată în întâlnirile avute cu școlile.

Pentru că au fost de un mare interes pentru cadrele didactice, vor fi continuate formările de tip Masterclass - colocvii educaționale MATE, cu tematici pornind de la cele din proiectul pilot:

- Echitate, incluziune și diversitate în școală: Ecosistemul educațional; cum influențează politicile publice din societate și economie, echitatea în educație; efecte perverse ale unor programe de intervenție educațională; Egalitate și echitate – măsuri diferite, concepte diferite; Gestionarea diversității și a necesităților particulare de dezvoltare; Educație diferențiată, planificare invers, design universal pentru învățare; Incluziune- programe incluzive pentru școli incluzive.

- Educație remedială (aplicații pentru limba și literatura română și matematică): Ce înseamnă educația remedială? Recuperare, remedial, educație accelerată – diferențe și apropieri între concepte; Educația remedială pentru elevii aflați în risc de părăsire a școlii; Aplicații pentru limba și literatura română și matematică.

- Mediul de învățare: Ce înseamnă mediu de învățare, ca al treilea profesor? Ce sunt clasele inteligente, cum îi sprijină pe toții elevii să învețe? Cum arată un mediu de învățare eficient și prietenos cu toți copiii, cum promovează acesta incluziunea în educație? Spațiul virtual al clasei?

- Instrumente de observare a activității de la clasă/Teach: Ce e observarea la clasă? De ce e necesară și cum ajută demersul didactic pentru raportarea echilibrată și eficientă la toți elevii? Instrumentul de observare la clasă Teach, prezentare generală.

Din fondurile alocate acestei investiții se va asigura asistența tehnică și managementul necesare pentru a stabili un mecanism de asigurare a calității pentru schema de granturi, pe parcursul tuturor etapelor legate de dezvoltarea acestuia, inclusiv: analiza de nevoi, elaborarea de orientări referitoare la activitățile pedagogice și de sprijin eligibile care urmează să fie finanțate din grant; facilitarea elaborării propunerilor de activități pentru accesarea granturilor, conform Planului de dezvoltare instituțională / Planului de acțiune; evaluarea propunerilor; asistență tehnică pentru implementarea activităților pedagogice;

monitorizarea implementării și verificarea nivelului de realizare la fața locului, analiza de impact, promovare.

Intervenția va include pe lângă formarea sistemică a cadrelor didactice în vederea utilizării granturilor, corelat cu reforma guvernantei, management și asistență tehnică pentru monitorizare, evaluare, analiză de impact, observare la clasă, pregătirea ghidurilor pentru activități în cadrul schemei de granturi, pregătirea și evaluarea propunerilor, dezvoltarea de programe de remediere, campanii de sensibilizare, diverse studii de evaluare și impact; consolidarea sistemelor informaționale, campanii de informare / comunicare, audituri anuale.

O echipă de monitori va asigura monitorizarea, iar o echipă de mentori va oferi asistență tehnică aprofundată pentru activități pedagogice și de sprijin, precum și activități extracurriculare, în cadrul granturilor. Monitorii vor fi numiți pentru întregul ciclu de implementare și vor juca un rol cheie în asigurarea respectării prevederilor legate de implementare, prin revizuri periodice de birou și în școli. Școlile care necesită sprijin mai intens vor primi vizite mai frecvente de la monitorul lor, după cum este necesar. Între vizite, monitorii vor păstra un contact permanent cu echipele pentru consiliere și sprijin, cu privire la implementarea grantului, revizuirea programului de activități, eligibilitatea cheltuielilor, pregătirea rapoartelor tehnice și de progres etc. Monitorii vor revizui rapoartele trimestriale de progres, precum și rapoartele finale și vor aproba pe cei care păstrează coerența între faptele de pe teren și informațiile raportate. Dacă se constată neconcordanțe semnificative, monitorii nu vor aproba aceste documente și vor solicita conducerii unităților cererile revizuite.

Mentorii vor consilia și vor ajuta echipa pedagogică a școlii în proiectarea și implementarea intervențiilor pedagogice care abordează problemele de abandon școlar, precum și în îmbunătățirea abordărilor și practicilor didactice, oferind sprijin prin întâlniri de coordonare, observații la clasă / activitate, sesiuni de îndrumare individuale și de grup pentru profesori etc. Aceștia se vor asigura că activitățile preconizate răspund nevoilor elevilor și obiectivelor grantului aprobat, iar abordările pedagogice sunt adecvate, atractive, eficiente și probabile pentru a duce la îmbunătățirea performanțelor elevilor.

Complementaritate:

Intervențiile sunt complementare celor avute în vedere în POEO.

Asistență tehnică: 7 milioane euro

Ajutor de stat:

Nu intră sub incidența ajutorului de stat, nu este vizată o activitate economică, dat fiind că se aplică doar în cadrul sistemului public.

Astfel, în România, învățământul public este finanțat și controlat de stat aplicându-se prevederilor pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

În cazul în care activitățile de coaching și mentorat pentru profesori se realizează de firme specializate, apreciem că măsura nu va implica elemente de ajutor de stat, întrucât se va plăti pentru serviciile respectiv

prețul pieței iar aceste firme vor alege printr-o procedură transparentă, deschisă, necondiționată, din care să rezulte prețul pieței pentru serviciile oferite.

Grup țintă: peste 50% din personalul didactic și de conducere din învățământul obligatoriu de stat.

Perioada de realizare a investiției: până în Q1 2023

Buget: 43 milioane euro

Învățământ profesional și tehnic

R4. Crearea unei rute profesionale complete pentru învățământul tehnic superior

Provocări:

Neattractivitatea rutei profesionale și lipsa unei rute continue între IPT secundar și terțiar

Educația și formarea profesională inițială din România se derulează prin învățământul profesional și tehnic. În România, 56% dintre elevii din ciclul secundar superior (clasele IX-XII) sunt înscriși în sectorul IPT, peste media UE de 48%. Durata de școlarizare pentru învățământul profesional este de 3 ani, pentru învățământul liceal de 4 ani, iar pentru învățământul postliceal variază între 1 și 3 ani. Absolvenții învățământului profesional nu au acces direct la învățământul superior. După cei 3 ani de pregătire în sistem dual, respectiv clasele a IX-a, a X-a și a XI-a, absolvirea se finalizează cu examen de certificare pentru meserii de nivel 3 de calificare. Astfel, ruta educațională profesională poate continua în funcție de alegere, pentru calificări de nivel 4 (liceu), 5 (școala postliceală) sau nivel 6 (studii universitare), doar prin continuarea studiilor liceale, pentru obținerea calificării nivel 4, a diplomei de bacalaureat, în condițiile în care ruta de formare actuală nu permite accesul direct la învățământ terțiar. Curriculum-ul școlar depinde de redefinirea standardelor profesionale, care este un proces greoi și de durată. Există o discrepanță atât sub aspect cantitativ, cât și calitativ între elevii de la liceele tehnologice, care fac mai puține ore de practică (1.000 ore) și cei de la școala profesională, care în 3 ani fac un număr dublu de ore de practică. În același timp, deși elevii școlilor profesionale sunt mult mai bine pregătiți din punct de vedere practic, nivelul lor de calificare este ISCED 3, respectiv muncitor, iar al celor de la liceele tehnologice este ISCED 4 - tehnicieni. Această discrepanță creează nemulțumire în rândul elevilor, dar și al agenților economici care consideră că absolvenții școlilor profesionale sunt mult mai bine pregătiți pentru cerințele pieței muncii. O altă nemulțumire a mediului economic o reprezintă lipsa tehnicienilor formați prin învățământul terțiar. Prima promoție de absolvenți ai învățământului dual înregistra, în vara anului 2020, 1.847 de absolvenți certificați, pentru un total de 39 de calificări profesionale, nivel 3, din 12 domenii de formare profesională. Dintre aceștia, doar 882 au continuat studiile după absolvirea nivelului 3 de calificare din învățământul dual.

Obiectivul reformei:

O1. Dezvoltarea învățământului dual, atât din punct de vedere transversal, prin creșterea numărului de domenii, de calificări și a numărului de absolvenți, cât și longitudinal prin adaptarea cadrului legislativ pentru calificările de nivel 4 și 5, precum și la nivel universitar tehnologic.

Viziunea este ca educația profesională să devină preponderent duală, centrată pe nevoile elevilor și în acord cu evoluțiile pieței muncii, cu nevoile mediului economic. Reforma vine să ofere o șansă reală la profesie, carieră, educație și dezvoltare personală a adolescenților, tinerilor și adulților precum și opțiunea unui parcurs educațional complet.

Avantajele constau în obținerea unei certificări și a unei calificări profesionale, pe lângă trăsăturile specifice absolvenților de învățământ secundar superior. Astfel, pe lângă inserția rapidă pe piața muncii, devenind absolvenți operaționali imediat și posesori ai competențelor necesare, tinerii vor beneficia de o rută educațională completă și flexibilă.

Componenta de reformă va avea următoarele efecte :

- crearea unei rețele naționale de universități tehnologice/învățământ profesional și tehnic, cu expertiză europeană, care să ofere programe de formare duală și diplomă profesională;
- fiecare program de studiu va fi elaborat prin consultarea actorilor universitari și economici care să contribuie la definirea conținuturilor, în corelare directă cu necesitățile economice identificate în ecosistemul local/regional;
- fiecare centru de învățământ dual va permite prezența studenților și elevilor, în mod alternativ, în spațiile universității și ale întreprinderilor/operatorilor economici parteneri;
- obținerea unei diplome profesionale; inserția rapidă pe piața muncii; absolvenți posesori ai calificărilor și competențelor necesare întreprinderilor;
- absolvenții de IPT, care accesează învățământul superior, vor avea ocazia să beneficieze de un nivel de calitate al actului educațional și al dotărilor comparabil cu cel din învățământul teoretic.

Implementare:

Ministerul Educației va coordona implementarea reformei și va actualiza cadrul legislativ necesar. Prima etapă constă în realizarea propunerii de act normativ pentru modificarea cadrului legislativ actual. Această propunere va permite elaborarea rutei complete de învățământ dual de nivel liceal și, respectiv, terțiar în vederea dezvoltării programelor de educație și formare profesională completă (calificare 3-7), a flexibilizării parcursului educațional al tinerilor din educația profesională, al creșterii atractivității învățământului profesional în regim dual, pentru asigurarea unei rute complete și accesul la învățământul superior tehnologic etc. Prin înființarea rutei complete, elevii din învățământul dual vor avea posibilitatea de a finaliza studiile liceale, fără să fie nevoiți să parcurgă o rută suplimentară educațională (clasele XI-XIII). Modificarea legislativă implică transformarea perioadei de școlarizare a elevilor din învățământul dual de la 3 la 4 ani și aprobarea metodologiei de învățământ dual, pe baza noilor planuri de liceu care vor intra în vigoare în anul 2023-2024 și a noului concept de examen de bacalaureat, aplicabil din iunie 2027. A doua etapă constă în completarea cadrului legislativ pentru introducerea noilor calificări, în funcție de nevoile operatorilor economici, care se vor implica în dezvoltarea consorțiilor de învățământ dual (preuniversitar și universitar), prin constituirea unui grup de lucru interinstituțional, format din reprezentanți ai Ministerului Educației, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ai unităților de învățământ profesional și tehnic și ai mediului de afaceri etc.

Complementaritate:

Reforma propusă va fi complementară și va utiliza o serie de măsuri în domeniul ÎPT, între care dezvoltarea și utilizarea unor mecanisme de anticipare a competențelor solicitate de piața muncii în stabilirea profilurilor, care va fi dezvoltat în cadrul unui proiect finanțat prin POCU (proiect considerat condiție favorizantă de către CE). De asemenea, reforma propusă este complementară măsurilor viitoare din FSE+, Programul Operațional Educație și Ocupare, Prioritatea 5, focalizate pe dezvoltarea de metodologii privind organizarea de programe de educație profesională în regim dual de nivel terțiar, inclusiv o procedură de admitere integrată.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Modificările legislative descrise nu implică măsuri de ajutor de stat. Pentru investițiile aferente acestei reforme, vă rugăm să aveți în vedere analiza incidenței prevederilor de ajutor de stat din cadrul secțiunilor specifice.

Grup țintă:

Elevii și studenții din liceele și din universitățile tehnologice care vor organiza programe de studiu în parteneriat cu operatorii economici.

Riscuri și soluții:

Risc: Întârzieri în modificarea cadrului legislativ.

Soluție: Respectarea graficului de implementare prin formarea grupurilor de lucru interministeriale.

Risc: Slabă implicare a agenților economici la nivel național și creșterea decalajului învățământului dual între regiunile de dezvoltare.

Soluție: Campanie de promovare a rutei complete de educație profesională la nivel național și regional pentru informarea cu privire la beneficiile și selectarea consorțiilor de învățământ dual și pentru campusuri profesionale integrate în corelare cu nevoia locală exprimată.

Perioada de realizare: până în Q2 2026

I6. Dezvoltarea a 10 consorții regionale și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale integrate (Alocare: 338 mil. Euro)**Provocări adresate:**

Una dintre principalele probleme cu care se confruntă ÎPT în momentul de față este ineficiența pregătirii practice, explicabilă prin cel puțin trei categorii de factori:

- raportul inadecvat dintre teorie și practică (mai cu seamă în cazul învățământului liceal tehnic);
- lipsa sau slaba calitate a dotării din atelierele școlare;

- pregătirea modestă a personalului de specialitate din școli și absența unor raporturi contractuale clare între școală și potențialii angajatori, mai ales pentru anumite specializări sau parteneriate foarte recente.

O alta provocare constă în lipsa unor spații educaționale în care elevul din ÎPT să se familiarizeze cu întreaga ruta profesională completa în regim dual. ÎPT nu poate funcționa într-un mod eficient în lipsa unui parteneriat solid cu partenerii sociali, mai ales cu cei din mediul economic, astfel încât să se poată realiza învățarea la locul de muncă. Există costuri crescute la nivelul operatorilor economici pentru organizarea activităților și a spațiului de lucru pentru susținerea elevilor pentru învățământul dual. În metodologia de implementare a învățământului profesional de tip dual există un contract cadru între unitățile de învățământ și agenții economici în care sunt specificate clar atribuțiile acestora. Conform Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional de tip dual, angajatorii trebuie să asigure elevilor burse, cheltuieli cu examinările de medicina muncii și analize medicale obligatorii, asigurare de risc și echipamente de lucru și de protecție. Costurile operatorilor economici pentru susținerea pregătirii practice a elevilor la locul de muncă (alocarea de tutori pentru pregătirea practică, asigurarea materiilor prime, materialelor și echipamentelor necesare derulării stagiilor de pregătire practică, echipamente de protecție) influențează decizia acestora de a se implica în formarea elevilor. Există obligația agentului economic să acorde suport financiar elevilor care să conțină cel puțin: bursă, cheltuieli cu examinările de medicină a muncii și analize medicale obligatorii, asigurare de risc, echipamente de lucru și de protecție, conform cerințelor și riscurilor la locul de muncă. Până în prezent, numărul total al operatorilor economici, implicați în pregătirea practică a primei generații de absolvenți de învățământ dual certificați, a atins cifra de 236. 53 % dintre operatorii economici implicați în învățământul dual, care au devenit angajatori, au preluat ca forță de muncă aproximativ o treime din numărul total al absolvenților de învățământ dual certificați, din promoția 2020.

Obiective:

O1. Asigurarea accesului egal la educație și formare profesională inițială de calitate, cu accent pe identificarea și incluziunea potențialilor beneficiari, inclusiv a celor aparținând grupurilor vulnerabile/dezavantajate, prin dezvoltarea de parteneriate cu agenți economici sau alți parteneri relevanți în vederea adaptării învățământului profesional tehnic la cerințele pieței muncii;

O2. Realizarea a 10 structuri parteneriale care vor fi la baza consorțiilor de învățământ dual (fiecare fiind alcătuită cel puțin din următoarele tipuri de entități: autorități publice locale, operatori economici, unități de învățământ profesional și tehnic, inclusiv dual, universități tehnice, alți parteneri relevanți pentru scopul educational al centrului) pentru sprijinirea angajatorilor de a deține rolul activ în domeniul pregătirii profesionale a elevilor și studenților, precum și dezvoltarea și dotarea a 10 campusuri profesionale integrate, liceale și universitare, care să deservească învățământul dual preuniversitar și universitar tehnologic.

Investițiile în construcția campusurilor profesionale integrate pentru învățământul profesional și tehnic, pentru acces la educația bazată pe inovație, creativitate și specializare inteligentă vor conduce la întărirea legăturii cu mediul economic și social. Agenții economici vor deveni mai interesați în a fi conectați la procesele de educație și formare profesională, contribuind la definirea inteligentă a noilor competențe.

Astfel, vor fi impulsionate și diversificate tipurile duale de formare profesională. Totodată, investițiile vor contribui atât la asigurarea unui cadru calitativ de formare profesională în campus și în întreprinderi, cât și la valorificarea în parteneriat a resurselor. Ecosistemele industriale locale și regionale vor fi astfel sprijinite cu viitori angajați (absolvenți sau persoane recalificate) care vor deține competențe relevante pentru noile tendințe de pe piața forței de muncă. În plus, prin intermediul burselor și a altor forme de sprijin vor fi atrași elevii și studenții care au oportunități economice reduse și care datorită ofertei constând într-un parcurs flexibil și continuu vor putea să obțină o calificare și acces la o universitate tehnologică.

Implementare:

Această investiție reprezintă operationalizarea cadrului legislativ și normativ privind funcționarea consorțiilor de învățământ dual, ruta completă. ÎPT nu poate funcționa într-un mod eficient în lipsa unui parteneriat solid cu partenerii sociali, mai ales cu cei din mediul economic astfel încât să se poată realiza învățarea la locul de muncă. În metodologia de implementare a învățământului profesional de tip dual există un contract cadru între unitățile de învățământ și agenții economici în care sunt specificate clar atribuțiile. Există obligația agentului economic să acorde suport financiar elevilor care să conțină cel puțin: bursă, cheltuieli cu examinările de medicină a muncii și analize medicale obligatorii, asigurare de risc, echipamente de lucru și de protecție, conform cerințelor și riscurilor la locul de muncă. Pentru a atrage angajatorii în dezvoltarea învățământului profesional, obligațiile acestora vor fi finanțate prin intermediul granturilor deoarece costurile operatorilor economici pentru susținerea pregătirii practice a elevilor la locul de muncă (alocarea de tutori pentru pregătirea practică, asigurarea materiilor prime, materialelor și echipamentelor necesare derulării stagiilor de pregătire practică, echipamente de protecție) influențează decizia acestora de a se implica în formarea elevilor. Implementarea investiției propuse se va realiza prin implicarea Ministerului Educației, care va avea rol de monitorizare și coordonare la nivel național a reformei și a celor 10 consorții de învățământ dual .

Implementarea investiției va avea următoarele etape de realizare:

Selectarea a 10 structuri partenoriale care vor deveni baza consorțiilor de învățământ dual

- Se va face o amplă campanie de promovare și informare la nivel național și regional, cu precădere cele din zonele defavorizate, a ofertelor liceelor agricole și a rutei complete de educație profesională, cu privire la beneficiile pe care le oferă formarea unor parteneriate (cluster de dual): inserție rapidă pe piața muncii a tinerilor formați în aceste consorții, absolvenți operaționali posesori ai competențelor necesare întreprinderilor în corelare directă cu necesitățile economice identificate în ecosistemul local/regional, diversificarea ofertei de programe, etc. Campania se va realiza printr-o serie de întâlniri cu actorii implicați și prin intermediul diferitelor canale media, web site-urile Ministerului Educației și a autorităților locale etc. Echipa coordonatoare ME va promova oportunitatea de finanțare în randul angajatorilor și a elevilor de gimnaziu, în special a celor proveniți din medii defavorizate. Timp de 9 luni se vor efectua vizite în școli, pentru a se recruta/motiva elevii de liceu care să se înscrie la liceele care vor organiza rute complete de dual.

- Ministerul Educației va realiza metodologia de selecție a 10 consorții de învățământ dual prin care vor fi stabilite criteriile de selecție:

§ Fiecare structură partenerială este alcătuită din următoarele tipuri de entități: unități de învățământ profesional și tehnic inclusiv dual, universități tehnologice, agenți economici și UAT-uri, alți parteneri naționali/europeni relevanți care pot aduce plusvaloare centrului;

§ Consorțiile de învățământ dual participa ca structuri funcționale, în baza unui acord de colaborare agreat înainte de depunerea ofertei de participare;

§ Potențialul economic și demografic oferit de zona unde va funcționa centrul regional;

§ De preferat, fiecare structură partenerială se va amplasa în fiecare regiune de dezvoltare, pentru a asigura o egală distribuție geografică la nivel național.

Anuntul de selecție va fi publicat pe pagina de internet a Ministerului Educației, conform legislației în vigoare. Vor fi selectate, respectând toate criteriile de transparență, 10 consorții de învățământ dual, fiecare alcătuit din minim 4 tipuri de entități, respectiv: unități de învățământ profesional și tehnic inclusiv dual, universități tehnologice, agenți economici și UAT-uri, alți parteneri naționali/europeni relevanți (clustere de învățământ dual). Consorțiile de învățământ dual participă la selecție ca structuri funcționale pentru dezvoltarea învățământului dual preuniversitar și terțiar, în baza unui acord de colaborare, cu un plan relevant, experiență națională și europeană, acord agreat pe o perioadă de minim 5 ani, înainte de depunerea ofertei de participare la procesul de selecție organizat de ME. Procesul de selecție va avea la bază o metodologie unitară, aplicabilă la nivel național pentru a identifica cele mai adecvate și de impact structuri parteneriale regionale. Rezultatele acestui proces de selecție vor fi publicate pe pagina de internet a Ministerului Educației.

Scheme de granturi pentru 10 consorții de învățământ dual

Cele 10 consorții de învățământ dual selectate vor fi sprijinite prin intermediul schemei de granturi, direcționate exclusiv în vederea asigurării unor condiții optime de pregătire a cursanților și studenților. Pentru a crește interesul angajatorilor și rata de angajabilitate a absolvenților de învățământ profesional se vor finanta scheme de granturi pentru consorțiile de învățământ dual. Acestea vor deveni poli ai rutelor profesionale complete, prin implicarea simultană a liceelor și a universităților tehnologice, dar în același timp reprezintă oportunități pentru angajatori de a contribui la pregătirea programelor de studii pentru forța de muncă proprie. Granturile prevăzute de prezenta schemă se acordă pentru susținerea învățământului profesional în regim dual, de nivel preuniversitar și terțiar. Pentru a beneficia de scheme granturi, consorțiile profesionale regionale trebuie să depună o Cerere de finanțare către Ministerul Educației care să conțină, cel puțin:

- contractul de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație /un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ, universitate și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară, alți parteneri relevanți, inclusiv de la nivel european, contract care stabilește condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri;

- analiza potențialului economic al zonei, din perspectiva domeniilor angajatorilor implicați în consorțiu ;

- existența autorizării/ acreditării operatorilor economici implicați în formarea profesională prin învățământul dual. Contractul se va încheia pentru o durată de 5 ani și trebuie să stabilească planurile de școlarizare pentru ruta completă de dual, obligațiile fiecărei entități a consorțiului de învățământ dual și va conține prevederi clare privind asigurarea sustenabilității intervențiilor finanțate prin PNRR.

Granturile vor fi utilizate pentru :

1. organizarea și desfășurarea stagiilor de practică prevăzute în planul-cadru de învățământ pentru nivelul respectiv de calificare;
2. asigurarea condițiilor materiale - utilaje, echipamente, materii prime, materiale consumabile, energie și celelalte utilități necesare pentru practica elevilor organizată în răspunderea lor, în conformitate cu standardele de pregătire profesională, planurile de învățământ și curriculumul în vigoare, inclusiv curriculumul în dezvoltare locală (CDL) pentru stagiile de practică proiectate în colaborare cu unitatea de învățământ;
3. asigurarea resurselor umane (tutori, formatori) necesare pentru pregătirea practică a elevilor, organizată la operatorul economic;
4. asigurarea echipamentelor de lucru și de protecție pentru elevi, pe perioadele de formare derulate la agentul economic;
5. asigurarea securității și sănătății în muncă a elevilor pe parcursul perioadelor de formare derulate la agentul economic;
6. angajarea cheltuielilor necesare pentru asigurarea securității și sănătății în muncă, examinările de medicină a muncii și analize medicale obligatorii pentru elevi;
7. angajarea cheltuielilor pentru asigurări de răspundere civilă în cazul unor eventuale accidente, daune sau vătămări corporale generate în timpul pregătirii practice la operatorul economic, pentru elevi (în funcție de domeniul de activitate);
8. asigurarea pentru elevi și studenți, cel puțin la nivelul celei acordate din fonduri publice;
9. acordarea altor forme de sprijin materiale și stimulente financiare convenite prin contractul de parteneriat;
10. asigurarea condițiilor necesare (dotări, materii prime, materiale consumabile, utilități etc.) pentru derularea probelor de admitere și a examenelor de certificare a calificării profesionale a elevilor, în funcție de locația convenită pentru organizarea acestora;
11. asigurarea condițiilor necesare pentru evaluarea continuă a elevilor în cadrul pregătirii practice la operatorul economic;
12. contribuții pentru îmbunătățirea dotării și a condițiilor de desfășurare a procesului de educație și formare profesională din unitatea de învățământ;
13. organizarea de stagii de practică în state membre ale Uniunii Europene, unde s-au înregistrat progrese vizibile în domeniul tehnologiilor, industriilor și serviciilor vizate;

14. organizarea competițiilor profesionale, concursurilor pe meserii, competițiilor și târgurilor;
15. furnizarea de servicii de consiliere și orientare profesională pentru elevi și studenți;
16. programe de educație antreprenorială, programe de studii universitare dezvoltate în parteneriat cu mediul economic;
17. programe de formare personal didactic și tutori de practică;
18. sprijinirea demersurilor de informare și promovare a ofertei de formare profesională;
19. orice alte activități de susținere a procesului didactic pentru formarea profesională a elevilor și studenților, parteneriate la nivel european etc.

Pentru oferirea schemei de sprijin financiar, Ministerul Educației va elabora Ghidul de finanțare privind susținerea activităților pentru sprijinirea a 10 consorții de învățământ dual care va include meniul de activități eligibile pe care consorțiile le vor derula. Ghidul va avea prevederi clare privind destinația finanțării în cadrul parteneriatelor, excluzând orice tip de activitate care ar crește competitivitatea întreprinderilor și a produselor operatorilor implicați.

Pentru derularea activităților, consorțiile de învățământ dual vor semna contractele de finanțare cu ME, pentru oferirea de sprijin financiar pentru o durată de 4 ani. În plus, consorțiile de învățământ dual vor primi finanțare pentru construcția unui campus mixt, liceal și universitar, pentru asigurarea dimensiunii incluzive a acestei componente. Sunt vizați în special elevii și studenții care provin din medii dezavantajate și care vor fi susținuți de o echipă de monitori, va asigura monitorizarea subvențiilor în curs de implementare și o echipă de mentori va oferi asistență tehnică aprofundată pentru activități pedagogice și de sprijin, cadrul granturilor pentru licee și universități. Monitorii vor fi numiți pentru întregul ciclu de implementare și vor juca un rol cheie în asigurarea respectării prevederilor legate de implementarea subvențiilor, prin revizuri periodice a subvențiilor aprobate în curs de execuție în licee și universități. Monitorii vor vizita liceele cel puțin o dată pe trimestru și vor raporta rezultatele lor, conform procedurii stabilite. Școlile care necesită sprijin mai intens vor primi vizite mai frecvente la monitorul lor corespunzător, după cum este necesar. Între vizite, monitorii vor păstra un contact permanent cu echipele de granturi din licee pentru consiliere și sprijin, cu privire la implementarea grantului, inclusiv elaborarea Planului de achiziții, revizuirea programului de activități, eligibilitatea cheltuielilor, procedurile de achiziții, pregătirea a rapoartelor tehnice și de progres etc. Monitorii vor elimina / aprobă cererile de modificare a Programului de activități și a celorlalte variații/modificări solicitate de Beneficiar, în conformitate cu prevederile Acordului/contractului. În plus, monitorii vor revizui cererile pentru tranșe financiare suplimentare, rapoartele de progres fizic și financiar, precum și rapoartele finale și vor aproba pe cei care păstrează coerența între faptele de pe teren și informațiile raportate. Dacă se constată neconcordanțe semnificative, monitorii nu vor aproba aceste documente și vor solicita autorităților liceului/universității să soluționeze deficiențele observate și să retransmită rapoartele și/sau cererile revizuite. Mentorii vor consilia și vor ajuta echipa liceului/universității în proiectarea și implementarea intervențiilor pedagogice care abordează problemele pentru care au fost solicitate granturile, precum și în îmbunătățirea abordărilor și practicilor didactice, oferind sprijin prin întâlniri de coordonare, observații la clasă / activitate, sesiuni de îndrumare individuale și de grup pentru profesori etc. Aceștia se vor asigura

că activitățile preconizate răspund nevoilor elevilor și studenților și obiectivelor grantului aprobat, iar abordările pedagogice sunt adecvate, atractive, eficiente și probabile. Se așteaptă ca mentorii să ofere sprijin și asistență întregii echipe de profesori din liceu/universitate, dar și celorlalți actori care participă la proiect, precum alți angajați și diferiți consultanți implicați în activitățile pedagogice și de practică.

Investiții în 10 campusuri profesionale integrate mixte (licee și universități tehnice)

Campusurile profesionale integrate vor reprezenta infrastructura școlară și universitară (cămine, cantine, baze sportive, spații de recreere și lectură care vor deservei liceele și universitățile tehnice) și vor fi situate în cadrul consorțiilor de învățământ dual. Ele vor fi sub dubla coordonare, atât a Ministerului Educației, cât și a autorităților locale, astfel încât să fie asigurată funcționalitatea lor pe termen lung.

Prin intermediul autorităților locale se vor lansa procedurile de achiziție publică a furnizorilor de servicii de construcție pentru 10 campusuri profesionale integrate mixte. Spațiile nou construite vor fi dotate cu echipamente, mobilier, astfel încât să reprezinte un sprijin suplimentar pentru elevii și studenții înscriși la rutele de dual, în special pentru cei proveniți din categorii dezavantajate. **Clădirile nou construite vor respecta solicitarea privind necesarul de energie primară cu cel puțin 20% mai mic decât cerința pentru clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero (NZEB).**

Prin cooptarea în structura partenerială a universităților tehnologice și unităților de învățământ profesionale și tehnice vor fi elaborate pârghii pentru un cadru național și european de calitate pentru a pregăti pe cei care doresc să obțină o diplomă profesională universitară de tehnologie, dar se confruntă cu dificultăți de natură economică. Finanțarea oferită prin intermediul granturilor celor 10 consorții de învățământ dual va fi completată exclusiv de fonduri de la bugetul de stat, ele fiind excluse de la finanțarea prin intermediul altor PO, pentru a se evita dubla finanțare.

Universitățile și liceele tehnologice care vor fi implicate în structura partenerială aferentă consorțiilor de învățământ dual vor putea beneficia de granturi dedicate, în valoare max de 3.380.000 euro/consorțiu pentru achiziționarea de ateliere de practica digitalizate, pe baza unui concept de digitalizare adaptat profilului liceelor și universitatilor implicate în structura partenerială care formează fiecare din cele 10 consorții de învățământ dual.

Complementaritate:

Investițiile propuse vor fi complementare cu măsuri din POEO care vizează dezvoltarea de programe de ÎPT de nivel terțiar, derulate în regim dual pentru calificările profesionale de nivel 4 și 5, prin asigurarea de burse pentru studenții din cadrul programelor de ÎPT de nivel terțiar în primii ani de derulare. Spre deosebire de aceste măsuri, PNRR susține programele IPT în regim dual, finalizându-se prin realizarea infrastructurii și a dotărilor și cu măsuri soft de creștere a accesului elevilor din categorii defavorizate pentru a finaliza ruta duală completă din învățământul dual.

De asemenea, măsurile propuse sunt complementare cu POEO în ceea ce privește obiectivul referitor la promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și completarea studiilor și a absolvirii acestora, în special pentru grupurile defavorizate, prin acordarea de sprijin financiar pentru cazare, masă și transport, pentru elevii din grupuri sau medii defavorizate

(aparținând etniei roma, persoanelor cu dizabilități sau deficiențe sau din mediul rural etc.), pentru creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională.

Asistență tehnică: 3 milioane euro

Ajutor de stat:

Măsurile propuse nu intră sub incidența ajutorului de stat deoarece toate investițiile vor fi stabilite conform legislației naționale și europene și nu sunt vizate activități economice având în vedere că în România, învățământul public este finanțat și controlat de stat aplicându-se prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Investițiile vor fi strict direcționate doar în interesul procesului educațional al elevilor și nu vor fi utilizate pentru crearea/creșterea capacității economice, de producție a întreprinderilor implicate. În ceea ce privește eventualele investiții / servicii acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat.

Apreciem că nu sunt implicate elemente de ajutor de stat nici la nivelul operatorilor economici implicați în acest proces, având în vedere ca aceștia vor fi selectați pe baza unor criterii obiective, transparente și nu li se oferă niciun avantaj economic întrucât toată infrastructura/dotările finanțate din bani publici vor fi folosite exclusiv în activitatea de practică a elevilor/studentilor iar eventualul venit/profit obținut în urma valorificării acestor activități va fi reinvestit în scopuri educaționale, pentru dezvoltarea abilităților elevilor implicați, în conformitate cu prevederile pct. 28 și 29 și 31 din Comunicare Comisie privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Grup țintă:

Elevii din învățământul dual, studenții de la universitățile tehnice, operatorii economici, autoritățile publice locale.

Perioada de realizare a investiției: până în Q2 2026

Buget: 338 milioane euro

I13. Echiparea laboratoarelor de informatică din unitățile de învățământ profesional și tehnic (IPT) (Alocare: 16,36 mil. Euro)

Provocări adresate:

În prezent la nivelul unităților de învățământ IPT dotarea laboratoarelor de informatică este una deficitară. Asigurarea dotărilor pentru laboratoarele de informatică constituie încă o prioritate la nivel național. De asemenea, se remarcă necesitatea adaptării elevilor la cerințele pieței prin formarea de competențe digitale pentru elevii din sistemul dual.

Obiective:

O1. Atenuarea impactului social și economic generat de criza epidemiologică prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii educaționale a laboratoarelor de informatică.

Rezultatele evaluării spațiilor de învățare din școlile IPT au evidențiat spații foarte limitate în proximitatea sălilor de clasă. A fost observată existența câtorva săli de informatică (TIC), însă acestea păreau a fi destinate elevilor din ciclul gimnazial. Pe de alta parte, conform percepției angajatorilor, există o cerere ridicată de personal calificat, de exemplu specialiști în tehnologia informației (IT), cu competențe analitice și de rezolvare a problemelor de înalt nivel. Această situație a fost subliniată de angajatori care au semnalat că sunt astfel obligați să angajeze personal cu competențe cognitive și tehnice și IT insuficiente, care necesită instruire intensă la locul de muncă. Analizând aceste probleme, ME intenționează dotarea cu echipamente a laboratoarelor de informatică din toate școlile IPT, pentru a asigura conexiunea cu meseriile viitorului.

Implementare:

Pentru creșterea calității ofertelor educaționale a școlilor din rețeaua IPT, ME are ca prioritate dotarea acestora cu echipamente TIC având următoarele obiective:

- Diversificarea metodologiei didactice și adecvarea acestor laboratoare la specificul ÎPT,
- Creșterea calității și diversificarea resurselor pentru învățare utilizate în egală măsură pentru transmiterea de cunoștințe și dezvoltarea competențelor pentru meseriile emergente.

Pentru dotarea laboratoarelor de informatică din cele 909 de unități de învățământ IPT va fi lansată o schema de finanțare care va include tipurile de echipamente standard pentru dotarea laboratoarelor de informatică. Achizițiile se vor realiza prin ISJ sau prin UAT/scoala. Astfel, Ministerul Educației va lansa un apel competitiv, în care beneficiari pot fi școlile și autoritățile locale, Consiliile Judetene și primăriile, pentru dotarea laboratoarelor de informatică din cadrul unităților de învățământ IPT. Prin intermediul schemei de finanțare, fiecare instituție va beneficia de un grant în valoare maximă de 18.350 euro, pentru dotarea unui laborator de informatică.

Ca urmare a implementării schemei se preconizează că vor fi dotate în mod etapizat 909 de laboratoare de informatică. Investiția este corelată cu I8, deoarece profesorii care predau disciplina TIC își vor îmbunătăți competențele didactice, inclusiv cele de utilizare în activitatea curentă a echipamentelor existente în laboratoarele de informatică. Prin urmare, investițiile în dotarea laboratoarelor de informatică, coroborată cu I8 va oferi elevilor posibilitatea de a aprofunda învățarea teoretică prin aplicații practice, utilizând tehnologiile moderne.

Fiecare școală va asigura mentenanța echipamentelor achiziționate, conform unor clauze contractuale, minim 5 ani. Monitorizarea procesului de includere a acestor echipamente în activitatea didactică curentă se va realiza prin intermediul inspectorilor de specialitate din ISJ-uri care vor realiza rapoarte anuale, la sfârșitul fiecărui an școlar. ME, prin unitatea de implementare a schemei, va centraliza aceste rapoarte și va alcătui o analiză de impact al investițiilor prin PNRR, în tehnologie digitală.

Complementaritate:

Investițiile în infrastructura laboratoarelor de informatică din toate unitățile IPT sunt complementare cu cele propuse a fi finanțate prin POR-uri.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Schema de granturi oferita pentru dotarea a 909 laboratoare de informatică nu intră sub incidența ajutorului de stat. Acestea vor fi în administrarea școlilor IPT, neimplicând elemente de ajutor de stat, având în vedere ca învățământul public din Romania nu este activitate economica, fiind finanțat de stat, în conformitate cu prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În ceea ce privește investițiile, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat.

Grup țintă:

Elevii și cadrele didactice din școlile IPT, exclusiv cele cu profil agricol care reprezinta o investitie separata.

Perioada de realizare a investiției: până în Q3 2023

Buget: 16,362 mil. euro

I14. Echiparea atelierelor de practică din unitățile de învățământ profesional și tehnic (ÎPT) (Alocare: 90,9 mil. Euro)

Provocări adresate:

Atelierele reprezintă o resursă fundamentală pentru realizarea pregătirii practice în unitățile de învățământ profesional și tehnic, însă acest tip de dotare lipsește în aproximativ 20% dintre școlile profesionale din România. Această lipsă are impact asupra a aproximativ 18% din populația școlară din ÎPT. La nivel național, 13% dintre școlile profesionale dispun de un singur atelier, spațiu insuficient având în vedere numărul de elevi și calificările oferite.

Obiective:

O1. Atenuarea impactului social și economic generat de criza epidemiologică prin reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii educaționale a atelierelor școlare.

Implementare:

Pentru dotarea atelierelor de practică din cele 909 de unități de invatamant IPT, exclusiv liceele cu profil agricol, va fi lansată o schemă de finanțare care va include tipurile de echipamente standard pentru dotarea atelierelor de practică. Achizițiile se vor realiza prin ISJ sau prin UAT/scoala. Astfel, Ministerul Educației va lansa un apel competitiv, in care beneficiari pot fi școlile și autoritățile locale, Consiliile Județene și primăriile, pentru dotarea atelierelor școlare din cadrul unităților de invatamant IPT. Prin intermediul schemei de finanțare, fiecare scoala IPT va beneficia de un grant in valoare maximă de 100.000 euro

Atelierele de practică vor fi echipate conform standardelor didactice cu componente integrate de robotică și digitale care va duce la dezvoltarea competențelor pentru meseriile emergente. Atelierele de practică astfel dotate vor crește calitatea ofertei educaționale a școlilor din rețeaua IPT, prin diversificarea metodologiei didactice și adecvarea acesteia la specificul ÎPT: accentuarea învățării prin descoperire, a explorării, a rezolvării de probleme, învățării prin acțiune (learning by doing) etc., stimularea gândirii și a atitudinilor de tip antreprenorial etc. dezvoltarea deprinderilor practice. Pe baza necesarului pentru dotarea atelierelor de practica (a se vedea Anexa cu lista echipamentelor necesare atelierelor de practica), s-a estimat un cost maxim de 100.000 euro/scoala pentru dotari ateliere practica.

Complementaritate:

Investițiile în infrastructura unităților IPT sunt complementare cu cele propuse să fie finanțate prin POCIDIF și POR-uri.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Măsura nu implica elemente de ajutor de stat, având în vedere ca învățământul public din România nu este activitate economica, fiind finanțat de stat, în conformitate cu prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Schema de granturi oferită pentru dotarea atelierelor școlare nu intră sub incidența ajutorului de stat, ele vor fi în administrarea școlilor IPT. În ceea ce privește investițiile, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat. Prin contractul cadru de achiziție echipamente, școlile IPT vor fi obligate să le utilizeze exclusiv pentru activități neeconomice iar în situația în care ar rezulta un profit, școlile vor fi obligate să reinvestească pentru susținerea activităților didactice.

Grup țintă:

Elevii și cadrele didactice din școlile IPT, exclusiv cele cu profil agricol.

Perioada de realizare a investiției: până în Q3 2023

Buget: 90,9 mil. euro, din care componenta digitală (simulatoare, echipamente digitale didactice etc) reprezintă 30 mil. euro.

I7. Transformarea liceelor agricole în centre de profesionalizare (Alocare: 43,6 mil. Euro)

Provocări adresate:

Principalele cauze ale declinului învățământului liceal agricol o reprezintă subfinanțarea investițiilor în infrastructura acestora, cum ar fi investiții în infrastructura la nivel de liceu aferentă educației specifice agriculturii și ramurilor conexe acesteia, inadecvarea curriculei cu realitățile socio-economice din agricultura modernă, precum și lipsa posibilității realizării stagiilor de practică în cadrul unor ferme didactice. Pornind de la această situație reală, se impune luarea unor măsuri de finanțare a unor investiții specifice care să determine atragerea absolvenților de clasa a VIII-a către acest domeniu de învățământ,

cât și asigurarea unei bune pregătiri profesionale a elevilor pe parcursul liceului, astfel încât să se poată asigura forță de muncă tânără și calificată în agricultură, în concordanță cu progresul tehnologic în acest domeniu, dar și cu cerințele PAC de practicare a unei agriculturi durabile. Intervenția propusă se încadrează la reforme de adaptare a competențelor dobândite de elevi la cerințele politicilor europene și la reforma remedială - creșterea capacității de reziliență în toate domeniile esențiale și recuperarea decalajului de dezvoltare în raport cu celelalte state membre ale UE. Dacă la nivel european tendința în ceea ce privește liceele tehnologice și agricole este axarea pe învățarea la locul de muncă (work-based learning), în România elevii care le frecventează au beneficiat în mică măsură de asemenea soluții.

Obiective:

O1. Creșterea calității ofertei educaționale a învățământului profesional agricol, prin transformarea liceelor agricole în principalele locuri de profesionalizare a viitorilor fermieri antreprenori și salariați în domeniile agriculturii și conexe acesteia, în strânsă legătură cu nevoia de înlocuire a fermierilor vârstnici și a șefilor de exploatații agricole.

Implementare:

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale va lansa ghidul de finanțare a liceelor agricole, care va stabili lista activităților eligibile, pentru îmbunătățirea calității procesului educațional.

Schema de finanțare dedicată celor 57 de licee agricole, având un plafon maxim, pe parcursul a 5 ani, va avea în vedere cel puțin următoarele tipuri de activități:

Investiții pentru dezvoltarea/modernizarea infrastructurii liceelor:

Modernizarea și/sau extinderea spațiilor (lucrări de construcții) necesare pentru funcționarea laboratoarelor de informatică (cate un laborator de informatică pentru fiecare liceu agricol) și a atelierelor școlare de specialitate, cu respectarea condițiilor de protecția mediului; modernizarea unor cantine și internate școlare pentru asigurarea condițiilor necesare de masă și cazare, în vederea atragerii unui număr mai mare de elevi pentru învățământul agricol; înființarea/modernizarea unor construcții existente în cadrul actualelor microferme didactice cu profil vegetal, zootehnic sau de mică industrie alimentară, cu respectarea condițiilor de mediu; achiziția de animale și material biologic în scop didactic în funcție de profilul fiecărui liceu; achiziția de utilaje și echipamente agricole necesare pentru efectuarea lucrărilor agricole pe actualele loturi didactice. Un număr de 30 de licee (din cele 57) dispun de o suprafață agricolă de peste 10 ha în proprietate sau în administrare pentru care necesită investiții în utilaje agricole și echipamente în vederea creării deprinderilor elevilor de a folosi utilajele pentru efectuarea lucrărilor agricole; alte cheltuieli aferente acestora. Investițiile vor fi realizate începând din anul 2022 pe un grup de 14 - 15 licee/an și se vor finaliza în anul 2025.

Tipurile de lucrări necesare pentru asigurarea creșterii performanțelor energetice atât pentru clădirile noi, cât și pentru clădirile vechi cu ocazia modernizării acestora sunt următoarele:

- înlocuirea centralelor individuale pentru încălzire, inclusiv a sobelor care funcționează pe consum de cărbune și lemn cu centrale noi care respectă standardele de mediu folosind energia electrică din rețeaua națională.

- asigurarea unor suprafețe de teren în funcție de condițiile existente la nivelul fiecărui liceu agricol, pentru amplasarea de panouri fotovoltaice în vederea înlocuirii sursei de energie primară cu sursa de energie regenerabilă pentru încălzirea spațiilor, asigurarea apei calde menajere (în cazul cantinelor), ventilație și iluminat, atât pentru clădirile noi, cât și pentru cele care vor fi modernizate.
- izolarea termică a pereților exteriori ai clădirilor noi, înlocuirea ferestrelor din lemn cu materiale noi, în cazul clădirilor vechi cu ocazia modernizării acestora, astfel încât să crească performanțele energetice a clădirilor, în conformitate cu cerințele din legislația națională și UE în domeniu.

Instruirea și perfecționarea profesională a cadrelor didactice de specialitate din cadrul celor 57 licee agricole

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în colaborare cu Ministerul Educației, va elabora necesarul de perfecționare a cadrelor didactice de specialitate pe discipline și domenii de activitate specifice agriculturii (domeniul vegetal, zootehnie, horticultură, medicină veterinară, protecția mediului, digitalizare, legislație etc.). Programul de perfecționare va fi elaborat în trimestru IV 2021 – trimestrul I 2022. Implementarea programului de perfecționare va începe din trimestrul II al anului 2022 pentru un număr de circa 350 de cadre didactice de specialitate și titori de practică. Ulterior, va fi organizat câte 1 curs/an în perioada 2023 – 2026 pentru însușirea noilor cerințe și a noilor tehnologii din domeniile specifice agriculturii. Transferarea cunoștințelor acumulate de cadrele didactice de specialitate este necesară deoarece în prezent, se constată un decalaj între progresul tehnologic și nivelul de cunoștințe transferat elevilor. Cele 57 licee agricole vor fi organizate pentru perfecționare pe 5 centre regionale corespunzător celor 5 universități agricole de profil consacrate în România. Formarea formatorilor (a profesorilor de specialitate din cadrul liceelor) va fi realizată de către cadrele didactice din cele 5 universități.

Revizuirea manualelor de specialitate și reforma curriculară

În urma unei analize realizate asupra nomenclatorului meseriilor și calificărilor în domeniul agriculturii, inclusiv a ramurilor conexe acesteia, precum și a cerințelor de pe piața muncii, a reieșit faptul că este necesară revizuirea unui număr de circa 20 manuale de specialitate (domeniul vegetal, zootehnic, medicină veterinară, pomicultură, viticultură, floricultură, peisagistică, protecția mediului etc.). Actualele manuale de specialitate cuprind tehnologii specifice perioadei 1990 – 2000 și nu sunt prezentate noile tehnologii și noile cerințe referitoare, în special, la protecția mediului. Metodologia de revizuire a acestora va cuprinde: elaborarea unui plan de revizuire, stabilirea disciplinelor pe meserii, stabilirea autorilor și a comisiilor, autorizarea, elaborarea tematicilor, aprobarea/validarea, redactarea, tipărirea și multiplicarea manualelor. Elaborarea planului de măsuri se va realiza în trimestrul IV 2021 – trimestrul I 2022.

Perfecționarea stagiilor de practică a elevilor din învățământul profesional, liceal și postliceal agricol

În scopul unei mai bune coerențe între pregătirea teoretică din clasă și pregătirea practică realizată, după caz, stagiile de practică ale elevilor vor fi realizate pe loturile didactice care urmează a fi modernizate și la agenții economice care doresc să primească elevi în stagii de practică (ferme pedagogice). Implementarea acestei măsuri se va face anual începând cu anul 2022 și se va finaliza în anul 2026 pentru a prinde un întreg ciclu școlar. Instituția responsabilă pentru administrarea schemei de finanțare pentru

sprijinul liceelor agricole este Ministerul Educației, în colaborare cu Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Complementaritate:

Acest obiectiv este complementar cu obiectivul măsurii 6.1 – Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri și al măsurii 11 – Agricultură ecologică din PNDR.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Măsura propusă nu implică elemente de ajutor de stat având în vedere că se adresează exclusiv instituțiilor de învățământ public liceal, care vor beneficia de asistență tehnică aprofundată pentru activități pedagogice în scopul adaptării acestora la evoluțiile actuale din piața și a creșterii atractivității în rândul elevilor. În România, învățământul public nu este activitate economică, fiind finanțat de stat așa cum este descris și la pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. În ceea ce privește investițiile, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat.

Grup țintă:

Elevii și cadrele didactice din liceele agricole, fermele care reprezintă baze de practică pedagogică.

Perioada de realizare a investiției: până în Q3 2025

Buget: 43.600.000 euro. Cele 57 de licee agricole vor primi eşalonat, pe parcursul a 5 ani, în total, câte 764.912,28 euro, care să conducă pe termen scurt la creșterea calității ofertelor educaționale și a bazei materiale. Fiecare liceu agricol va putea dota, prin intermediul grantului, câte un laborator de informatică în valoare de 18.000 euro, valoarea medie estimată la nivel de costuri de piață, iar 50.000 euro pentru fiecare liceu agricol vor fi alocați pentru achiziționarea de simulatoare și softuri necesare activităților teoretice și practice, în valoare totală de 3,88 mil. euro.

Digitalizarea educației

R5. Adoptarea cadrului legislativ pentru digitalizarea educației

În ultimul deceniu, în România s-au derulat o serie întreagă de programe de formare pentru cadrele didactice, care au cuprins inclusiv module de competențe digitale. De exemplu, programul Intel Teach (2007-prezent) ale cărui module se regăsesc în oferta actuală de formare a unor Case a Corpului Didactic, programele de formare EduApps, CRED, care conține o componentă dedicată competențelor digitale profesionale etc. Adoptarea tehnologiei în educație este un proces extrem de complex, care presupune o mulțime de factori. Nu este suficient să existe o decizie care să ceară profesorilor integrarea tehnologiilor în predare-învățare, trebuie să existe un întreg context care să favorizeze folosirea lor. De exemplu, disponibilitatea unor echipamente performante, resurse educaționale deschise optime, adaptabile nivelului

elevilor și mai ales detinerea unor competențe digitale la un nivel adecvat pentru a utiliza resursele și tehnologia.

Prin reformele și investițiile finanțate prin PNRR, se încearcă o intervenție integrată a digitalizării educației, pentru adaptarea școlii exigentelor viitorului, prin dezvoltarea unui ecosistem dinamic și inovator de educație digitală de înaltă performanță, prin corelarea fluxurilor privind infrastructura hard (echipamente) și cea soft (competențe).

Reforma presupune:

- Modificări legislative pentru digitalizarea proceselor și conținuturilor în educație, precum și a derulării evaluărilor elevilor în sistem online.
- Reglementarea standardelor minime și optime pentru asigurarea calității activităților educaționale derulate în mediul virtual și prin intermediul tehnologiei virtuale. Noul cadru va reglementa standardele minime și optime pentru a asigura calitatea activităților educaționale desfășurate în mediul virtual și prin intermediul tehnologiei virtuale.
- Alinierea la Cadrul european al competențelor digitale (DigComp) pentru elevi, inclusiv actualizarea curriculumului pentru îmbunătățirea competențelor digitale ale elevilor din învățământul gimnazial și liceal, cu accent pe cele 21 de competențe ale DigComp, alfabetizare digitală, precum și dezvoltarea de materiale didactice digitale.
- Operaționalizarea relațiilor dintre profilul de competențe al cadrului didactic, cu precădere referirile la competențele digitale, și curriculumul pentru formarea profesională inițială (FPI) și formarea profesională continuă (FPC) și curriculumul asociat formării competențelor. Prin integrarea rezultatelor proiectelor POCU, în implementare la ME, PROF și Master didactic se va elabora Profilul cadrului didactic, componenta competente digitale.

Provocări:

România, începând cu luna martie 2020 a reconfigurat practicile educaționale de la interacțiunea „față-în-față” la mediul online. Această provocare a evidențiat rolul educației digitale ca obiectiv-cheie pentru predarea-învățarea-evaluarea de înaltă calitate, accesibilă și favorabilă incluziunii, precum și necesitatea unei abordări strategice privind dobândirea competențelor digitale pe tot parcursul vieții, pentru toți actorii implicați. Ministerul Educației, pe perioada suspendării cursurilor, a transferat în mediul virtual diferite tipuri de activități de învățare, dar fără să reușească să acopere nevoile tuturor categoriilor de elevi. O serie de alte măsuri sistemice au sprijinit elevii și cadrele didactice pentru asigurarea continuității procesului educațional (teleșcoală, programul Euro 200 etc). Sunt necesare în continuare măsuri și instrumente care să sprijine procesul educațional transferat în mediul online. Acestea sunt subsumate obiectivului strategic al Ministerului Educației, de a asigura șanse egale de acces și condiții calitative pentru participarea la un învățământ incluziv și de calitate, în special pentru copiii/elevii aparținând grupurilor cu risc ridicat (grupuri dezavantajate socio-economic, copiii/elevii din mediul rural, populația romă, tineri cu dizabilități).

În această perioadă, provocările cu care s-au confruntat școlile din România au fost legate de:

- existența unei rețele școlare eterogene, cu un puternic decalaj digital între unitățile de învățământ;
- competențe digitale insuficient dezvoltate pentru organizarea eficientă a procesului didactic în mediul online;
- acces redus la tehnologie și conectivitate redusă la internet;
- posibilități reduse ale familiilor în a acorda sprijin beneficiarilor educației, elevii și copii
- dificultăți în asigurarea participării la lecții online.

În condițiile confruntării cu o criză de sănătate publică pe parcursul anului școlar 2019 – 2020, ME a dezvoltat cadrul legal în vederea asigurării accesului cât și a educației incluzive de calitate, pe fundalul prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID – 19. În contextul unei potențiale limitări a desfășurării activității didactice față în față, în anul școlar 2020-2021, din perspectiva asigurării dreptului fundamental la o educație de calitate, pe baza prevederilor OUG 141/2020 și a LEN nr.1/2011 cu modificările și completările ulterioare, a fost elaborată legislația secundară prin care se introduce posibilitatea desfășurării activității didactice prin intermediul tehnologiei și al internetului, ca formă de organizare a procesului didactic ce implică înlocuirea orelor de predare-învățare-evaluare, care presupun prezența fizică a preșcolărilor/ elevilor în sala de curs, cu activități de studiu individual și activități didactice în sistem online.

În continuare, România are nevoie de:

-elaborarea unor metodologii de evaluare pentru mediul online, a performanțelor școlare ale elevilor, inclusiv elaborarea unei platforme de evaluare securizată a competențelor elevilor, prin crearea unei bănci cu itemi obiectivi de evaluare, la nivel național (grupați pe nivel de învățământ/discipline/unități de învățare), într-un format care să poată fi importat pe diverse platforme de evaluare sau să permită importul pe o platforma unică de evaluare, aceeași la nivel național, platforma care sa devina standard pentru evaluarea obiectivă a rezultatelor învățării;

- elaborarea cadrului de derulare a inspecției școlare (monitorizarea și evaluarea activităților didactice derulate în mediul virtual);

-cadru legislativ pentru elaborarea unor standarde de dotare a școlilor cu echipamente tehnologice în scop educațional, pentru asigurarea unui impact durabil al investițiilor propuse;

-elaborarea și validarea profilului de competențe al cadrului didactic, componenta de competențe digitale, care va fi ulterior baza programelor de formare inițială și continuă a cadrelor didactice.

Obiectivul reformei:

O1. Adaptarea cadrului legislativ pentru dobândirea competențelor digitale ale elevilor transdisciplinar.

Implementare:

Ministerul Educației va coordona implementarea reformei, prin revizuirea cadrului legislativ cu ajutorul unui comitet consultativ format din experți, atât din domeniul educației, de nivel preuniversitar și universitar, precum și a unor experți din domeniul IT. Astfel, Comitetul consultativ va face propuneri

legislative ce vor fi supuse unei largi consultări publice, înainte de a fi aprobate. Ministerul Educației are atribuții exclusive de revizuirea curriculumului școlar obligatoriu și este responsabil de revizuirea planului cadru pentru disciplina TIC la toate nivelele.

Se are în vedere :

I. Clarificarea și validarea profilului de competențe al profesionistului în educație, inclusiv componenta de competențe digitale prin integrarea în Planul-cadru de învățământ, aferent Programelor de formare psihopedagogică și în cel aferent Masteratului didactic, a unor module pentru dezvoltarea competențelor digitale ale viitoarelor cadre didactice și pentru familiarizarea și utilizarea de metode și tehnici de predare moderne, conform Cadrelor DigCompEdu. Astfel, se urmărește o schimbare semnificativă a rolurilor profesorului, care să aibă în profilul de competențe profesionale explicit formulată competența de elaborare și/sau adaptare a resurselor de învățare, inclusiv elaborarea de curriculum.

II. Elaborarea și aprobarea Cadrelor de referință național privind competențele digitale pentru Invatamantul Preuniversitar (CRC DIP).

Se are în vedere elaborarea unui document cadru pentru îmbunătățirea competențelor digitale ale elevilor din învățământul primar, gimnazial și liceal, cu accent pe cele 21 de competențe ale DigComp, precum și crearea de descriptori, prin abordare transdisciplinară, precum și prin revizuirea programelor de Informatică și TIC. Documentul va fi elaborat în conexiune cu Legea Educației Naționale, dar și cu alte instrumente relevante ale Comisiei Europene, precum cadrele de competențe digitale pentru cetățeni (DigComp), pentru cadrele didactice (DigCompEdu). Ca urmare, competența digitală va fi formată permanent, prin intermediul unei abordări interdisciplinare, în învățământul primar și în învățământul secundar, în paralel cu integrarea TIC în anumite discipline sau predarea acestuia ca disciplină separată. Cadru național de referință pentru competențele digitale va defini fundamentele conceptuale și metodologice privind introducerea și dezvoltarea competențelor digitale în învățământul preuniversitar și va fi dezvoltat etapizat, astfel: 1. analiza conceptelor propuse de DigComp la nivel European și asumarea domeniilor de competență digitală adecvate învățământului din România; 2. stabilirea domeniilor de competență digitală care vor fi incluse în cadrul de referință; 3 selectarea abilităților/competențelor digitale specifice învățământului românesc și adoptarea la nivelul sistemului educațional din România; crearea de descriptori pentru competențele digitale și corelarea acestora cu competențele digitale; 4. stabilirea unităților de timp necesare pentru formarea/ dezvoltarea diferitelor abilități/ competențe digitale); 5. stabilirea mediului de formare a abilităților/ competențelor digitale (ex. laborator dedicat sau integrarea în sala de clasă a echipamentelor necesare; învățământ online); 6. realizarea unor repere pentru evaluarea abilităților/ competențelor digitale, inclusiv pentru pilotarea evaluărilor naționale, la clasa a IV-a, VIa în format digital; revizuirea programelor de Informatică și TIC din perspectiva competențelor vizate pe verticală) de la un ciclu de învățământ la altul, de la o clasă la alta, și pe orizontală) prin utilizarea competențelor digitale la alte discipline de studiu).

Reglementarea activităților didactice derulate în mediul online sau prin utilizarea mijloacelor multimedia, în sistem blended learning va conduce la creșterea calității ofertei educaționale, astfel încât, chiar în condițiile reluării școlii în format fizic, noile metode și tehnici de predare moderne și resursele digitale dezvoltate, vor putea fi utilizate și ca metode de predare-învățare complementare.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Modificările legislative descrise nu implică măsuri de ajutor de stat. Pentru investițiile aferente acestei reforme, vă rugăm să aveți în vedere analiza incidenței prevederilor de ajutor de stat din cadrul secțiunilor specifice.

Grup țintă: întreaga rețea de învățământ din România, elevii, cadrele didactice, părinții.

Riscuri și soluții:

Riscuri: Întârzieri în adoptarea actului legislativ

Soluții: Se va avea în vedere o atență monitorizare a procesului ce vizează modificarea cadrului legislativ, în vederea ajustării procesului de implementare a reformei cu rezultatele monitorizării și evaluării etapelor de implementare. ME va monitoriza rezultatele și va coordona măsurile aferente pe baza unei metodologii de implementare a fiecărui obiectiv de etapa.

Perioada de realizare: până în Q2 2024.

18. Program de formare la locul de muncă pentru personalul didactic (Alocare: 80 mil. Euro)

Investiția presupune dezvoltarea unui cadru național privind de competențele digitale ale profesorilor, asociat standardului profesional pentru cadrele didactice actuale și viitoare din România, în scopul adecvării structurii procesului educațional, pentru a sprijini regândirea proceselor educaționale, astfel încât să răspundă provocărilor noilor contexte digitale prin:

(a) Adoptarea unui sistem de referință standardizat (a unui complex de standarde profesionale de formare inițială și continuă) pentru evaluarea competențelor profesionale digitale profesionale ale cadrelor didactice din sistemul preuniversitar, inclusiv în cadrul examenelor de grad didactic.

(b) Dezvoltarea unui program național de formare profesională continuă a cadrelor didactice, în vederea dobândirii de cunoștințe avansate în domeniul utilizării noilor tehnologiilor noi, în procesul educațional, ca proces emergent procesului global al digitalizării. educaționale.

Provocări adresate:

În august 2020, Centrul Național de Politici și Evaluare în Educație, componentă a Ministerului Educației, a elaborat o cercetare la nivel național, cu privire la învățarea la distanță, analizând procesul educațional realizat la distanță, în perioada suspendării cursurilor față în față în contextul pandemic universal. Studiul a avut în vedere identificarea percepțiilor și opiniilor respondenților cu privire la accesul, modul de desfășurare, participarea la activitățile școlare la distanță, nevoile de sprijin și ariile prioritare de intervenție din partea autorităților centrale și locale. Au fost formulate propuneri de creștere a eficienței organizării procesului de învățare la distanță. Interpretarea datelor de cercetare din acest studiu au permis și identificarea unor concluzii privind competențele digitale necesare pentru desfășurarea activităților de învățare online, astfel:

- conform răspunsurilor profesorilor, 40% dintre aceștia nu au utilizat aplicații pentru comunicare învățare colaborativă în perioada școlii de acasă, în timp ce doar 10% au utilizat aplicații în activitățile de învățare cu elevii (de exemplu, Geogebra, Kahoot, Padlet, Livresq, Socrative, Menti, Canva etc.).

- conform opiniilor directorilor, capitalul de competențe digitale ale profesorilor din școală este unul relativ adecvat pentru desfășurarea activităților educaționale la distanță. Directorii au apreciat că, pe o scală de la 1 la 10, nivelul mediu de competențe digitale ale profesorilor este 7,5, ceea ce înseamnă că, într-o măsură suficientă, aceștia se pot adapta la mediul online de predare. Este nevoie să abordăm această estimare cu anumite precauții, dacă ținem cont de: influența determinată de nivelul propriilor competențe digitale asupra formulării acestei evaluări generale; varietatea competențelor digitale pe care le pot avea profesorii (de exemplu, competențele de utilizare a unui calculator sau a unor echipamente digitale nu înseamnă automat și competența de a identifica sau de a dezvolta resurse educaționale deschise sau, de a utiliza anumite platforme sau aplicații educaționale sau de a organiza procesul de predare/evaluare prin intermediul tehnologiei).

- din datele cercetării a evidențiat reieșit nevoia dezvoltării competențelor digitale ale cadrelor didactice, indicatorul fiind numărul ridicat de profesori care au solicitat sprijin în derularea activităților online. Conform datelor furnizate de către directori, deși cererea de sprijin a fost ridicată, doar aproximativ jumătate dintre școli au pus la dispoziția profesorilor o persoană-resursă cu competențe digitale relevante, care să-i sprijine în derularea activităților online. Pentru profesorii din mediul rural acest sprijin a fost și mai rar oferit.

- unul din doi directori indică faptul că școlile au facilitat participarea profesorilor la sesiuni de formare, webinare pentru dezvoltarea competențelor digitale necesare pentru organizarea activității de învățare în spațiul virtual. Sprijinul oferit a constat însă, în principal, în facilitarea accesului la informații cu privire la oportunități de formare la nivel local, județean sau național și într-o măsură limitată la înscrierea în programe de formare (online).

- aproximativ 25% dintre profesori declară că nu dețin suficientă experiență în lucrul cu diferite instrumente și aplicații online, o pondere similară având și profesorii care au declarat că au experimentat stări de disconfort profesional în interacțiunea cu elevii în context online. Analiza datelor de cercetare indică faptul că principalele competențe necesare a fi dezvoltate țin de: proiectarea/adaptarea activităților pentru mediul online și structurarea activităților de învățare online de învățare (echilibrul între sincron / asincron); identificarea/utilizarea/dezvoltarea de resurse educaționale, inclusiv resurse educaționale deschise (RED-uri); lucrul pe platforme colaborative de învățare; utilizarea unor instrumente digitale în formularea de feed-back/evaluare; activarea, stimularea motivației și a autonomiei elevilor în participarea la activități online.

- deși elevii au semnalat foarte rar dificultăți ce țin de competențe digitale în participarea la activitățile online, peste o treime dintre profesori consideră că unii elevi din clasele cu care au lucrat online nu au demonstrat competențe digitale suficient dezvoltate, care să le permită utilizarea autonomă a diferitelor instrumente și aplicații, în special în mediul rural și la nivelurile de studiu preșcolar și primar și preșcolar.

Accesul larg la Internet, la tehnologiile și dispozitivele digitale sunt necesare în școală pentru că le oferă acestor generații un acces mult mai mare la informații decât oricărei generațiilor anterioare. Tinerii se dovedesc o categorie deosebit de vulnerabilă la ”patologiile” online. România este pe ultimul loc în UE pentru cei mai mulți indicatori digitali (DESI, 2019): capitalul uman (competențele digitale), utilizarea serviciilor de internet, integrarea tehnologiei digitale și dezvoltarea serviciilor publice digitale. Datele despre reziliența scăzută a profesorilor din învățământul preuniversitar la agresiunile de natură informațională din mediul digital (dezinformare, știri false, conținut pseudo științific, cyberbullying, hate speech pot fi desprinse din datele demografice generale.

Prin proiectul CRED este format un grup țintă de 55.000 cadre didactice care predau în ciclul primar și gimnazial, care vor dobândi alături de competente didactice și competențe digitale de predare, până în 2024. Ministerul Educației, prin Proiectul privind învățământul secundar (România Secondary Education Project - ROSE), formează cel puțin 10.000 de cadre didactice, pentru creșterea competențelor de a utiliza conținuturi, canale de comunicare, aplicații și echipamente digitale, atât pentru predarea față-în-față, cât și pentru activitățile didactice derulate online sau în format hibrid. Alte aproape 30.000 de cadre didactice vor dobândi competențe digitale prin proiectul PROF. Totuși, până în acest moment, doar un număr redus de profesori au participat la cursuri certificate de dobândire a competențelor digitale pentru predare-învățare-evaluare, prin urmare există un deficit major de competențe formare profesională în domeniul digitale profesionale la nivelul cadrelor didactice din sistemul de învățământ preuniversitar din România, mai ales la nivelul preșcolar (din 230.000 cadre didactice în total în sistemul preuniversitar). Aceste programe de formare nu trebuie să aibă ca finalitate doar formarea de competențe despre utilizarea calculatorului în predare, ci despre aplicarea unei tip de strategie de predare-învățare prin intermediul tehnologiei, despre dezvoltarea de resurse educaționale deschise, despre cultivarea unei anumite atitudini față de tehnologie ș.a.m.d.

Obiective:

O1. Dezvoltarea, până în anul 2025, a competențelor de pedagogie digitală pentru 100.000 cadre didactice.

Obiectivul programului de formare este dobândirea de competențe de pedagogie digitală, inclusiv cele legate de colectarea și utilizarea eficientă a instrumentelor și resurselor disponibile, pentru pedagogia transdisciplinară experimentală, a realizării și documentării învățării autentice, vizibile, integrate și integrative, formarea pentru zona de reziliență informațională în educație-,inclusiv prin media literacy-contracurriculara agresiunilor informatice și de securitate cibernetică pentru creșterea rezilienței societale-, inclusiv, prin adoptarea elaborarea și echivalarea unor cadre sisteme standardizate de formare profesională digitală și prin echivalarea rezultatelor învățării pe baza standardelor/cadrelor comune și programe de competențe digitale, recunoscute european și internațional. Sunt incluse aici testările și certificările standardizate, având în vedere existența cadrelor de competențele la nivel european (e.g. DigComp) și a programelor standard de competențe digitale recunoscute internațional (e.g. ECDL). În structura Programului de formare vor fi incluse toate cele 21 de competente digitale. Programul de formare va viza consolidarea rezilienței individuale, sociale și profesionale în fața amenințărilor din mediul digital -dezinformare, cyberbullying, propagandă, conținut pseudo-științific, hate speech, astfel încât cadrele didactice să facă față noilor provocări ale ecosistemului informațional digital.

Implementare:

Programul de formare va fi dezvoltat de ME, prin structurile/instituțiile abilitate, cu aportul specialistilor în domeniul educației și IT, astfel încât să fie adaptat și focalizat pe asimilarea perspectivei europene asupra competențelor digitale cuprinse în Cadrul european de competențe digitale pentru cetățeni (DigComp). Toate cadrele didactice participante la formare vor fi îndrumate/consiliate și monitorizate pentru a utiliza noile competențe digitale dobândite în activitatea la clasă cu elevii, atât în sistem față în față cât și blended learning/online, chiar în condițiile reîntoarcerii la școală în format fizic. Programul de formare va fi organizat prin intermediul furnizorilor de formare continua autorizați, etapizat, la nivel național. Programul de formare, național, va promova și ghida utilizarea eficientă a instrumentelor digitale și va oferi modelele de studiu pentru a personaliza/adaptarea procesului de învățare. Cursul va avea o durată de min 100 de ore, organizate în module de formare, stabilită în funcție de adaptarea nevoii de formare și nivelului de competență ale diferitelor categorii de profesori cadre didactice (asociat nivelurilor de școlaritate, mediilor rezidențiale în care se desfășoară activitatea de predare etc). Activitățile programului de formare sunt organizate în activități teoretice (60 ore), activități didactice practice online (30 ore) și activități de evaluare online (10 ore).

Investitia I8 reprezintă operaționalizarea reformei de digitalizare a educației, respectiv stabilirea legăturilor dintre profilul de competențe al profesorului, în special în ceea ce privește abilitățile digitale și curriculumul pentru formarea profesională inițială (FPI) și formarea profesională continuă (FPC) și curriculum-ul asociat cu formarea competențelor. Stabilirea legăturii dintre profilul profesorilor și curriculumul din formarea inițială și cea continuă a cadrelor didactice se va iniția în prima etapă prin conținutul de formare care vizează îmbunătățirea competențelor de pedagogie digitală pentru minim 100.000 profesori. Profesorii au nevoie și de un set de competențe specifice care să le permită să utilizeze potențialul tehnologiilor digitale pentru a-și transforma modalitățile de predare și învățare. Aceste competențe digitale specifice se extind în toate domeniile de activitate ale profesorului, de tip didactic-inclusiv predarea și învățarea, evaluare- și sociale, comunicarea cu părinții, cu societatea civilă, cu reprezentanții comunității. precum și pentru crearea și schimb de conținut și resurse. Se urmărește continuarea investițiilor în formarea profesorilor în domeniul dezvoltării competențelor digitale și al utilizării noilor tehnologii în învățare, prin: cursuri de formare tematice; introducerea în fiecare program de formare a unui modul de competențe digitale subsecvent tematicii acestuia; sesiuni online de instruire privind utilizarea unor aplicații online informatice. Demersurile începute deja la nivel național vor fi continuate prin PNRR, astfel încât încă încât 100.000 cadre didactice din sistemul de educație preuniversitar (100.000 de cadre didactice vor participa direct la programe de formare și alte peste 50.000 vor fi beneficia, implicit, prin intermediul platformelor dedicate, de un schimb eficient de bune practici prin platformele dedicate) să dețină și să demonstreze abilități și competențe digitale, având capacitatea de utilizare a exercițiului utilizării mediului tehnologic pentru proiectarea și desfășurarea unor activități didactice complexe, relevante, semnificative, Se va urmări focalizate pe formarea de competențe de literație digitală și de pedagogie digitală, inclusiv cele legate de colectarea și utilizarea eficientă a instrumentelor și resurselor disponibile online pentru scopul educațional propus.

Selecția cadrelor didactice participante se va realiza pe baza unei diagnoze actualizate a nevoii de formare în domeniul digitalizării, printr-o metodologie elaborată de ME, care va viza cu precădere profesorii din mediul rural și din școlile care în ultimul an, din diverse motive de indisponibilitate a echipamentelor, a lipsei conexiunii la internet sau a unor metode pedagogice adaptate învățării în sistem virtual etc, nu au efectuat activități didactice în mediul online cu elevii.

Programul de formare de competențe de pedagogie digitală va fi completat de organizarea unui cadru de monitorizare și de evaluare a gradului de aplicare în practica didactică a competențelor obținute prin formarea profesională continuă, pentru a asigura evaluarea competențelor digitale și pentru a iniția măsuri corective. Ca rezultat al derulării programului de formare a celor 100.000 cadre didactice de nivel preuniversitar se va alcătui o colecție de lecții multimedia (inclusiv lecții derulate prin adaptarea RED diferitelor niveluri de învățare) și de ghiduri metodologice de predare/evaluare, ce pot constitui modele de bune practici pentru fiecare arie curriculară/disciplină de studiu, pentru diferite nivele de educație care vor fi publicate pe portaluri/platforme cu acces liber, care să poată fie utilizate atât în învățarea față-în-față, cât și în învățarea blended learning/online. Platforma edu.cred dezvoltată în cadrul proiectului CRED finanțat în cadrul POCU va fi utilizată în cadrul programului de formare, pentru realizarea de aplicații practice și pentru evaluarea finală, prin postarea celor mai bune resurse digitale dezvoltate de profesorii participanți. Ca urmare, se intenționează publicarea, către publicul larg, a materialelor educaționale deschise, realizate de 50.000 participanți la programul de pedagogie digitală. În cadrul proiectului CRED, implementat de Ministerul Educației, este planificată activitatea de elaborarea de resurse educaționale deschise (RED) pentru sprijinirea aplicării la clasă a noilor programe școlare. Astfel, a fost creată platforma educațională CRED care are următoarele componente:

- A. Componenta de e-learning
- B. Componenta de comunicare și colaborare
- C. Componenta de colectare RED (Resurse educaționale Deschise)
- D. Componenta socială EDUCRED (Facebook, Youtube)

Platforma a fost utilizată pentru:

- A. Componenta de e-learning
 - Suport pentru 40.117 cursanți până în prezent
 - 1.818 grupe de cursanți: 1.578 finalizate și 240 în curs de finalizare
 - 58.950 milioane pagini vizualizate (pagini vizualizate în platformă, media de vizualizare/sesiune fiind de 12 min.)
 - peste 3,6 milioane sesiuni deschise (de câte ori au intrat cursanții în platforma educared.ro)
 - peste 38 TB de spațiu folosit (documente încărcate în platformă).
- B. Componenta de comunicare și colaborare:
 - Peste 42.800 conturi educared (cursanți și angajați CRED) deschise

- Peste 40.0000 webinare susținute în programul de formare conform programărilor realizate
- Peste 3,5 milioane de e-mailuri de la deschiderea platformei de comunicare și colaborare (din martie 2019)
- Sistem integrat de resurse educaționale care a fost promovat de către Ministerul Educației și Cercetării ca model de bună practică în 10 martie 2020 (Adresa 79/10.03.2020), digital.educared.ro

Prin platforma digital.educared.ro, portal cu resurse și instrumente digitale dezvoltat în cadrul proiectului CRED, cca 5200 școli au implementat sau sunt în implementare cu sistemele de colaborare și comunicare de tip EDUCRED, componenta video fiind utilizată de peste 2 milioane de ori în perioada închiderii școlilor, în timpul pandemiei.

C. Componenta de colectare RED (Resurse educaționale Deschise): Există un colector de resurse educaționale red.educared.ro construit astfel încât să preia resurse cu componente didactice care să fie avizate de către echipe de experți. Experții RED, din ianuarie 2021, au produs cca 1500 RED, din cele 7200 asumate prin proiect.

D. Componenta socială EDUCRED (Facebook, Youtube) Pagina Facebook a proiectului CRED: peste 30.000 urmăritori, Grup Proiectul CRED (Facebook): peste 31.000 membri

Sistemul de monitorizare a competențelor didactice obținute va fi corelat direct cu indicatorii de performanță asociați standardelor de formare profesională și de evoluție în carieră a cadrelor didactice, nu va urmări doar formarea profesorilor, ci și transferabilitatea și aplicabilitatea informațiilor/conținuturilor cognitive în deprinderi/competențe didactice, demonstrate performanța acestora în sala de clasă, măsurabile pe o scală a performanței didactice. Programul de îmbunătățire a competențelor digitale pentru profesori va fi realizat prin integrarea celor mai bune practici existente, astfel încât să poată fi adaptat tuturor nivelelor nivelurilor educaționale și va fi implementat la nivel național prin furnizori acreditați program de formare acreditat la național, livrat de furnizori care au capacitatea și expertiză prevăzute de legislația în vigoare. Se va institui de asemenea, un sistem mecanism de evaluare a competențelor de pedagogie digitală a cadrelor didactice, prin examenele de acces și de evoluție în cariera didactică /prin standarde profesionale care să permită recunoașterea și echivalarea rezultatelor învățării în domeniul digital de grad, didactic, gradual, până în 2026.- Investiția I8 va fi corelată cu SELFIE (Self-reflection on Effective Learning by Fostering the use of Innovative Educational technologies), pentru promovarea învățării în era digitală în instituțiile de învățământ.

Complementaritate:

Măsurile propuse spre finanțare răspund principiului complementarității cu alte proiecte și inițiative în domeniul educației digitale, cu mențiunea că se propune crearea unui ecosistem care să susțină educația digitală și reforma necesară. Programele de dezvoltare a competențelor digitale ale cadrelor didactice sunt complementare cu proiectul POCU, START în cariera didactică (Masterul didactic) care va elabora profilul absolventului de master didactic, inclusiv din perspectiva competențelor digitale. Profilul absolventului de master didactic va fi un document reglator al Planurilor de învățământ aplicabile în procesul de derulare organizare și desfășurare a cursurilor de master didactic. Prin proiectul POCU,

Profesionalizarea carierei didactice – PROF (mentorat de carieră didactică) se are în vedere promovarea formării profesionale continue a cadrelor didactice în sistem mentorat (induction + coaching), la nivelul comunităților de învățare, prin creșterea capacității de asigurare a stagiilor de practică pedagogice în școli de aplicație, organizate în 100 de centre școlare, denumite baze de practică pedagogică precum și a activităților de mentorat didactic. Mentoratul didactic și dezvoltarea unor comunități profesionale de tip laborator reprezintă o soluție pentru facilitarea formării profesionale pentru cariera didactică, atât la nivelul formării inițiale (stagii practice) cât, mai ales, la nivelul formării continue, ca evoluție în cariera didactică și ca dezvoltare profesională. și cu experiențe practice a programelor de formare.

Riscuri și soluții:

Riscuri- lipsa de interes pentru utilizarea de către cadrele didactice a mijloacelor/instrumentelor/resurselor de învățare online, a profesorilor, odată cu revenirea la școală în format fizic.

Soluții - promovarea învățării online/școlii virtuale ca metodă complementară de învățare, ca mijloc de facilitare a învățării complexe, în contextul digitalizării societății.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Prezenta investiție nu se supune legislației privind ajutorul de stat, formarea cadrelor didactice care își desfășoară activitatea exclusiv în sistemul public de stat vizând asigurarea unui proces educațional de calitate, în conformitate cu prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Astfel, dat fiind că, în România, învățământul public este integral finanțat și controlat de stat, acesta nu poate fi considerat o activitate economică și, prin urmare, prezenta măsură, în ceea ce privește aceste entități, nu reprezintă ajutor de stat.

La nivelul formării, măsura nu va implica elemente de ajutor de stat întrucât se va plăti pentru serviciile respective prețul pieței. În acest context, furnizorii de formare vor fi aleși printr-o procedură transparentă, deschisă, necondiționată, în temeiul prevederilor legislației naționale specifice privind formarea inițială și continuă a cadrelor didactice, din care să rezulte prețul pieței pentru serviciile oferite.

Grup țintă: toate categoriile de cadre didactice din sistemul public de educație preuniversitar.

Perioada de realizare a investiției: până în Q3 2025.

Buget: 80 milioane euro

I9. Asigurarea echipamentelor și a resurselor tehnologice digitale pentru unitățile de învățământ (Alocare: 478,5 mil. Euro)

Provocări adresate:

Harta Indicelui de Risc Socio-Educațional 2015-2019 ierarhizează școlile dezavantajate din perspectiva a patru indicatori fundamentali: pregătirea profesorilor, rezultatele elevilor, riscul de abandon, gradul de marginalizare al localității și indică dezechilibre majore ale sistemului de educație, generatoare de inechitate și excluziune, cauzate, în principal, de capacitatea socio-economică investițională în infrastructura și resursele tehnologice competitive. Inegalitatea de șanse este una dintre provocările fundamentale ale sistemului de învățământ românesc. În contextul întreruperii activităților uzuale, generate de pandemia cu SARS – CoV - 19, elevii dezavantajați socio-economic au o probabilitate mai mare să se deconecteze de școală. Deconectarea de școală se află în strânsă legătură cu abandonul școlar și rezultate școlare slabe. Inegalitatea de șanse la educație este una dintre problemele fundamentale cu care se confruntă sistemul de învățământ preuniversitar din România.

Până în anul 2020, unitățile școlare din învățământul primar și gimnazial au avut în dotare 139,7 mii PC-uri, iar dintre acestea 113,3 mii (81,1%) erau conectate la internet. În mediul rural, 76,2% din PC-urile aflate în dotarea unităților școlare au fost conectate la internet.

Unitățile școlare din învățământul liceal au avut în dotare 118,3 mii calculatoare, din care 94,8% au avut conectare la internet și 89,6% au fost utilizate efectiv în procesul de învățământ. Unitățile școlare din învățământul profesional au avut în dotare 2,5 mii calculatoare, din care 2,2 mii (86,2%) utilizate efectiv în procesul de învățământ. Din totalul calculatoarelor aflate în dotare, 87,3% au fost conectate la internet.

Învățământul postliceal și de maiștri a dispus de un număr de 4,7 mii calculatoare, din care 85,6% au fost utilizate efectiv în procesul de învățământ. Un număr de 4,1 mii calculatoare (86,6%) au fost conectate la internet. În anul universitar 2018-2019 în instituțiile de învățământ superior au fost 111,7 mii calculatoare, 95,8% fiind conectate la internet.

Dotarea școlilor pentru învățarea în format virtual rămâne în continuare una deficitară, fiind necesară acoperirea întregii rețele de învățământ cu echipamente și resurse tehnologice digitale.

În ceea ce privește dotarea laboratoarelor de informatică, în prezent situația este una deficitară. Asigurarea dotărilor cu echipamente a laboratoarelor informatice, conform standardelor, din învățământului gimnazial și liceal este încă o prioritate la nivel național.

Pentru anumite tehnologii mai scumpe se vor dezvolta hub-uri tehnologice, fixe și/sau mobile, care să furnizeze servicii unui număr mai mare de școli, cum este de exemplu, conceptul de Smart Lab, care este unul foarte puțin cunoscut la nivelul sistemului de învățământ din România. Utilizarea Smart Lab-ului va contribui la adaptarea metodelor pedagogice școlare și extrașcolare la noile tehnologii, acumularea exponențială de cunoștințe. Pentru a putea face față provocărilor viitoare ale meseriilor viitorului, elevii vor beneficia, prin intermediul Smart Lab-urilor, de noi competențe și abilități datorită utilizării tehnologiilor 4.0:

- Asimilarea rapidă a informațiilor din diverse domenii, prin vizualizare și practică, pe baza curriculum-ului școlar actual și a competențelor STEM și SMAC 8-14 ani, respectiv STEM și SMAC 14-18 ani;
- Simulările realiste în realitatea virtuală augmentată contribuie la dezvoltarea unor abilități și deprinderi practice;

- Facilitează înțelegerea și conștientizarea materialului didactic școlar și extrașcolar;
- Determină implicarea activă și responsabilă a elevilor în cadrul sesiunilor de instruire;
- Facilitează dialogul dintre trainerii/profesori și elevi prin alfabetizare digitală și tehnologică;
- Dezvoltă creativitatea aplicată prin imprimare 3D și softuri de design 3D;
- Antrenarea memoriei, a creativității, a transdisciplinarității și puterii de concentrare;
- Facilitează gândirea critică și analitică computațională;
- Dezvoltă capacitatea de a coopera în echipe, a empatiei și abilității de exprimare a emoțiilor;
- Oferă o experiență ludică a învățării, memorabilă pentru elevi și adulții interesați de învățare pe tot parcursul vieții (*upskilling*) deopotrivă;
- Antrenează capacitatea de adaptare și flexibilitate la o lume în continuă schimbare, în plină dezvoltare tehnologică exponențială.

Achiziționarea centrelor educaționale digitale multifuncționale inteligente Smart Lab va permite alfabetizarea digitală și tehnologică a elevilor, instruirea cadrelor didactice, aceștia având șansa de a-și antrena propriile abilități și competențe digitale de bază și avansate necesare pe piața muncii în prezent și viitor. Activitățile din cadrul Smart Lab vor permite practica noilor tehnologii 4.0 pentru toți elevii și cadrele didactice ale județului beneficiar. La activitățile centrelor vor putea participa elevii și cadrele didactice din județul beneficiar sau cadrele didactice și elevii din orice altă zonă a țării, în special profesorii care au dobândit noi competențe digitale în cadrul I8.

Obiective:

O1. Asigurarea infrastructurii și resurselor tehnologice digitale în unitățile de învățământ din sistemul preuniversitar, cu precădere în școlile din zonele defavorizate.

Digitalizarea educației este o necesitate impusă de progresul tehnologic permanent al societății. Tehnologia nu este un scop în sine, ci un vehicul prin care cunoașterea de înaltă calitate, relevantă și de impact este transmisă elevilor, care le va fi folositoare în viață în acord cu aspirațiile lor, indiferent dacă aceștia sunt prezenți fizic în clasă sau învață on-line. Arhitectura tehnologică digitală minimală necesară unităților de învățământ își propune să asigure educația digitală echitabilă, motivantă, relevantă, incluzivă, să nu îi marginalizeze pe copiii din mediile defavorizate sau pe cei cu dizabilități.

Prin urmare, unul din obiectivele strategiei SMART EDU este asigurarea infrastructurii și a resurselor tehnologice adaptate pentru toate unitățile de învățământ care să stimuleze motivația pentru studiu. Elevii și cadrele didactice trebuie să aibă acces liber la softuri, aplicații și programe informatice pe care să le poată utiliza activ în proiectele școlare, în variante standard sau prescurtate, în scop educativ. Creativitatea și competențele digitale ale elevilor pot fi dezvoltate prin accesul neîngrădit la tehnologia digitală, prin intermediul laboratoarelor informatice și prin intermediul echipamentelor TIC care pot fi utilizate în toate scenariile de funcționare ale școlilor, online sau fata in fata, la toate disciplinele.

Etapele investiției vor consta în lansarea unor scheme de granturi pentru:

- Asigurarea resurselor tehnologice în unitățile de învățământ (echipamente digitale pentru învățarea în sistem blended learning) care nu au mai beneficiat de dotări echipamente IT prin alte tipuri de programe (achiziția de echipamente pentru școli care nu sunt dotate prin programul de granturi pentru echipamente de tip CLEVER classroom, în total 3600 unități școlare dotate. Numărul școlilor a fost calculat astfel: din totalul de 6176 școli cu personalitate juridica, au fost eliminate cele 2500 școli dotate cu clever classroom prin intermediul granturilor de la I4). Vor fi achiziționate ecrane inteligente interactive în fiecare sală de clasă, laptopuri/tablete pentru fiecare cadru didactic și elev, cu softuri educaționale preinstalate și conexiune la internet asigurate, echipamente periferice etc.).
- Modernizarea a 5200 laboratoare de informatică în laboratoare educaționale digitale inteligente in unitățile de invatamant preuniversitar (în afara celor IPT). Numărul școlilor care vor beneficia de echipamente pentru dotarea laboratoarelor de informatică a fost calculat astfel: din totalul de 6176 școlilor cu personalitate juridica au fost eliminate cele 966 școli IPT (dotate prin I13 și I17 cu laboratoare informatice).
- Dezvoltarea de 1100 hub-uri tehnologice școlare de tip Smart Lab.

Ca urmare, toate cele 6176 școli cu personalitate juridica vor fi dotate cu echipamente digitale pentru laboratoarele informatice și pentru derularea în condiții optime a procesului didactic, prin intermediul I4 (clever classroom pentru 2500 școli), prin I13, I7 (laboratoare informatice pentru școlile din rețeaua IPT) și prin I9 (echipamente tehnologice digitale pentru 3176 școli care nu vor accesa programul de granturi de la I4 și 5200 laboratoare informatice pentru unitățile de invatamant, altele decât cele din rețeaua IPT).

Implementare:

Investiția I9. se va realiza pe baza noilor reglementări aprobate privind standardele minime și optime pentru asigurarea calității activităților educaționale derulate în mediul virtual și prin intermediul tehnologiei virtuale. Se va realiza o analiza la nivel de sistem la nivelul unităților de invatamant de stat, în raport cu standardul de dotare ce va fi realizat în cadrul reformei, analiza care va sta la baza elaborării ghidului schemei de granturi pentru digitalizarea școlilor. Implementarea acestei investiții se va realiza prin crearea unei scheme de finanțare pentru dotarea școlilor cu echipamente digitale pentru a sprijini învățarea în sistem virtual și hibrid. Achizițiile de echipamente tehnologice vor avea loc descentralizat, la nivelul școlilor sau prin intermediul ISJ-urilor sau autorităților locale.

Pentru a răspunde nevoilor de echipamente și dispozitive electronice, în continuarea programelor demarate de Ministerul Educației în anul 2020, vor fi dotate laboratoarele IT și săli de clasă/elevi în 6176 școli cu personalitate juridica pentru a asigura că la nivelul fiecărei școli exista cel puțin un laborator informatic și echipamente pentru derularea activităților didactice față în față sau online. Vor fi prioritizare școlile cu un număr ridicat de elevi din medii dezavantajate, din mediul rural, aceștia urmând a fi primii beneficiari ai intervenției.

În scopul utilizării școlilor cu noile tehnologii 4.0, software-ul aferent, aplicații pentru toate materiile studiate, pentru activități extra-curriculare, materiale consumabile, instruire pentru cadrele didactice, mentenanță pentru un an, inclusiv amenajarea spațiului cu mobilier școlar complet integrat și adaptat

tehnologiilor avansate, cu un design modern, adaptat tinerelor generații, acces la internet de mare viteză, adaptabil nevoilor fiecărei unități de învățământ beneficiare și profilului educațional va fi lansat un apel competitiv pentru dezvoltarea de laboratoare SMART. Vor fi achiziționate cca 25 smart lab/județ/sector Smart Lab educațional 4.0. performant care presupune următoarele tipuri de dotări: 6 imprimante 3D: 5 buc monocrome, 1 buc policolore, 2 scanere 3D: unul fix, unul manual; 1 laser 3D; 2 roboți educaționali multifuncționali – unul umanoid, unul braț industrial educațional - și 30 de kituri robotice pentru începători, 30 doodlere/creioane 3D, 30 ochelari de realitate virtuală VR/AR + Mixed reality Class VR System, 30 laptopuri integrate cu noile tehnologii, o tablă interactivă cu videoproiector.

Complementaritate:

Prin HG nr.370/2020 a fost aprobat Programul național "Școala de acasă" în vederea achiziționării de dispozitive electronice cu conexiune la internet, necesare dotării unităților de învățământ preuniversitar de stat pentru facilitarea activităților didactice la distanță pentru elevii din medii defavorizate, înmatriculați în unitățile de învățământ preuniversitar de stat. În acest sens, prin OMEC nr. 4738/2020 a fost aprobat necesarul de dispozitive electronice cu conexiune la internet, precum și criteriile de repartizare a acestor dispozitive achiziționate prin programul național "Școala de acasă" pentru elevii din învățământul primar, gimnazial și secundar, forma de învățământ de zi și cu frecvență (respectiv clasa pregătitoare, clasele I-XII, școala profesională), înmatriculați, la început de an școlar, în unități de învățământ preuniversitar de stat. Astfel, în luna decembrie 2020 s-a finalizat livrarea a 250.000 de tablete, 10.000 camere web și 22.000 de laptopuri. Prin HG nr. 756/2020 a fost aprobat Programul național "Educația în siguranță" prin care au fost prevăzute alocări financiare din Fondul de rezervă bugetară aflat la dispoziția Guvernului. Până la 1 aprilie 2021, prin acest program, au fost achiziționate 39.149 tablete, 4.698 camere web, 3.109 calculatoare (desktop, all-in-one, laptop). Deși în ultimul an, s-au făcut eforturi pentru dotarea școlilor cu echipamente adecvate derulării procesului de învățare în mediul online, există încă nevoi neacoperite.

Pentru a soluționa decalajul digital dintre mediul urban și cel rural, România a accesat fonduri ale UE în baza cadrului financiar 2014-2020:

- Programul Operațional Competitivitate al României are alocată o sumă de 100 de milioane EUR din Fondul european de dezvoltare regională (FEDR).
- Programul Operațional de Dezvoltare Rurală 2014-2020 prevedea inițial o sumă indicativă de 25 de milioane EUR din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) în cadrul programului LEADER (9), din care mai puțin de 2 milioane EUR au fost alocate efectiv măsurilor privind infrastructura de bandă largă.
- Proiectul RoNet , care își propune să sprijine construirea de rețele de distribuție („backhaul”) în „zonele albe”, a primit o finanțare de 45 de milioane EUR din partea FEDR, asigurând infrastructura de racordare la banda largă pentru un obiectiv de 696 de localități. La sfârșitul lunii decembrie 2019, autoritățile naționale au raportat finalizarea lucrărilor în 606 localități, lucrările fiind într-un stadiu avansat de finalizare în alte 82 de localități.
- nouă schemă de subvenții pentru construirea de rețele de generație următoare (NGN), cu un buget total contractat de 59 de milioane EUR, oferă sprijin operatorilor privați care vor instala

infrastructura de distribuție („backhaul”) și de acces la bucla locală („last-mile”) în alte localități aflate în zone albe. Proiectul vizează să acopere 160 000 de gospodării din „zonele albe”.

- Wireless Campus - Obiectivul proiectului îl reprezintă crearea unei platforme naționale integrate de tip campus care va asigura, cu prioritate în școli de nivel gimnazial, serviciul de acces fără fir la rețele de date deschise interconectate, inclusiv la Internet. Rezultatele prevăzute de implementarea proiectului sunt: 4500 de școli vor beneficia de echipamente wireless, 1 platformă wireless campus instalată, 54 persoane instruite pentru administrarea și utilizarea infrastructurii. Aceste demersuri vor continua în perioada următoare, în special prin intervenții finanțate prin cadrul financiar multianual 2021-2027, precum și prin realizarea unui plan operațional împreună cu ANCOM, STS și principalii operatorii de servicii de date în vederea extinderii acoperirii cu conexiune 4G tuturor zonelor rurale, deoarece în prezent doar 85% din suprafața României are acoperire 4G.
- Sistemul informatic de management al școlarității (SIMS) vizează să realizeze, într-un mediu online, managementul școlarității pe baza fluxurilor stabilite în proiectul eGOV (înscrisere online la liceu, implementarea cataloagelor electronice și evaluarea online a lucrărilor scrise la examenele naționale).

Investiția este complementară cu intervențiile propuse să fie finanțate prin POCIDIF 2021-2027:

- Reteaua Națională pentru Educație Online (RENEO) va dezvolta o platforma unică la nivelul ME, integrată cu proiectele SIMS și Edulib, prin intermediul unei rețele de centre educaționale capabile să ofere inclusiv servicii de educație și de consiliere pentru copiii aflați în situații de risc, respectiv 200 Centre Locale de Educație Online (câte 4 la nivel de județ și sector la care se adaugă 12 pentru centrele de învățământ special) cu tehnologie hardware și software necesară pentru realizarea de materiale educaționale în regim de Resurse Educaționale Deschise (RED), 41 Centre Județene de Educație Online cu tehnologie hardware și software necesară atât pentru realizarea de Resurse Educaționale Deschise dar și pentru asigurarea de suport centrelor locale de educație online și un Centru Național de Educație Online cu tehnologie hardware și software, platformă de gestiune de Resurse Educaționale Deschise, care să coordoneze și să sprijine la nivel național întregul proces de generare și validare de RED.
- Sistem de tip Platforma Informatică Centralizată pentru Educație (SPICE) care va dezvolta soluții securizate, centralizate și standardizate de resurse IT în sistemul educațional din România prin digitalizarea și centralizarea tuturor informațiilor din educație precum și oferirea unei experiențe îmbunătățite în procesul de învățare.
- STEAM: Știință, tehnologie și experiment în învățământul preuniversitar vizează realizarea unei infrastructuri moderne cu scopul de a susține dezvoltarea de competențe aplicabile în știință și tehnologie, bazate pe experimente specifice, pentru elevii de gimnaziu și liceu, laboratoare care asigură accesul elevilor la tehnologie, Hub-uri care se vor axa pe utilizarea și dezvoltarea conținutului, laboratoare și infrastructura mobilă vor asigura accesul elevilor la tehnologii avansate și dezvoltarea de competențe relevante.

- Platforma națională integrată WIRELESS CAMPUS 2 care va dezvolta infrastructura IT, de comunicații și de securitate, precum și de programele software necesare găzduirii resurselor de date și operării platformei SPICE la nivelul Ministerului Educației.

Riscuri și soluții:

Risc - achiziționarea unui excedent de echipamente sau a unor neadecvate procesului didactic.

Soluție - ME și ISJ urile vor monitoriza achizițiile de echipamente, pe baza unor analize de nevoi standardizate la nivelul tuturor școlilor.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Nu este cazul, toate echipamentele achiziționate sunt destinate școlilor din rețeaua națională de învățământ, care este finanțată de stat și nu constituie activitate economică, aflându-se în situația descrisă la pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Prin contractul cadru de achiziție echipamente, școlile IPT, publice sau private, vor fi obligate să le utilizeze exclusiv pentru activități neeconomice iar în situația în care ar rezulta un profit, școlile vor fi obligate să îl reinvestească pentru susținerea activităților didactice.

Dat fiind că, în România, învățământul public este integral finanțat și controlat de stat, acesta nu poate fi considerat o activitate economică și, prin urmare, prezenta măsură, în ceea ce privește aceste entități, nu reprezintă ajutor de stat.

La nivelul furnizorilor de echipamente, pentru a exclude elementele de natură ajutorului de stat, se va organiza o procedură de licitație transparentă, deschisă, nediscriminatorie, astfel încât să fie plătit prețul pieței. În ceea ce privește investițiile, acestea vor fi achiziționate printr-o procedură competitivă, transparentă, nediscriminatorie și necondiționată, nefiind incidente astfel prevederile ajutorului de stat.

Grup țintă: toți elevii și profesorii din învățământul preuniversitar, unitățile de învățământ.

Perioada de realizare a investiției: până în Q1 2025.

Buget: 478,5 milioane euro

I15. Școala online: Dezvoltarea platformei de evaluare și realizarea de conținut (Alocare: 78,59 mil. Euro)

Provocări adresate:

La fel ca în cazul infrastructurii TIC, dotarea școlilor și accesul elevilor și profesorilor la resurse educaționale (manuale tipărite sau digitale, resurse educaționale deschise, aplicații educaționale etc.) a fost deficitară în ultimii ani. Deja o bună parte a profesorilor din sistemul de învățământ preuniversitar dezvoltă în permanență materiale educaționale în diverse formate (de la prezentări în format electronic la seturi de exerciții, tipărite sau în format digital, de la colaje audio-video la programe de calculator ș.a.m.d.)

pentru a adapta curriculumul propriului stil de predare și profilului claselor la care predau. Calitatea acestor materiale ce sunt disponibile online nu este validată nici științific, nici la nivel de comunitate.

Principalele provocări adresate sunt nevoile de abordare integrată a desfășurării activităților didactice în regim online sau în situații speciale prin asigurarea complementarității derulării orelor on-line, cu platforme de învățare, manuale digitale și materiale auxiliare necesare unui proces complet și complex. În acest context, Ministerul Educației a proiectat și dezvoltat un portal de informare care să sprijine activitatea didactică, instrument online dedicat tuturor celor interesați de contextul educativ și sanitar în care se va desfășura activitatea în anul școlar/universitar 2020-2021, ca urmare a evoluției pandemiei de COVID-19. Pe acest site pot fi accesate repere metodologice elaborate în vederea consolidării achizițiilor din anul școlar 2019 -2020, pentru învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, profesional și tehnic, vocațional, precum și pentru învățământul special. În anul 2020 a fost lansată platforma Digital pe educared.ro (digital.educared.ro), un spațiu creat pentru toate cadrele didactice care doresc să valorifice noile tehnologii în activitățile de învățare cu elevii, platformă dezvoltată de echipa proiectului „Curriculum Relevant, Educație Deschisă pentru toți” - CRED, cu sprijinul experților Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație (CNPEE). În acest spațiu virtual - digital.educared.ro - sunt centralizate mai multe tipuri de resurse digitale și informații utile, în activitățile educaționale desfășurate. Toate resursele colectate pe platformă sunt gratuite. Cadrele didactice au avut posibilitatea de a accesa resurse de învățare necesare pentru susținerea activităților la distanță cu elevii, instrumente digitale cu ajutorul cărora pot fi dezvoltate astfel de resurse, platforme de învățare colaborativă, adaptată contextului clasei de elevi (și resurselor de la nivel de școală), dar și instrumente utile de comunicare și colaborare la distanță, precum și comunități de învățare în care pot fi împărtășite experiențe și resurse cu alți colegi de disciplină. Platforma pusă la dispoziție de Ministerul Educației conține, de asemenea, o secțiune de Resurse Educaționale Deschise – RED, centralizate în secțiunea „Resurse ISE” a site-ului. Totuși resursele educaționale virtuale sunt insuficiente și nevalidate științific și nu sunt adaptate tuturor situațiilor de învățare. Prin activitatea experților din cadrul CRED, s-au validat unele resurse de pe site-urile inspectoratelor. Mai puțin de 10% dintre ele îndeplinesc criteriile de calitate minimale sau pot fi numite resurse deschise.

Obiective:

- O1. Dezvoltarea unui ecosistem digital care să permită extinderea dobândirii competențelor digitale la nivelul învățământului preuniversitar gimnazial.
- O2. Crearea cadrului de utilizare a mediului online pentru evaluările naționale, prin dezvoltarea unui sistem de evaluare și testare securizat la distanță

Implementare:

Investiția I15 reprezintă operaționalizarea Cadrului de referință național privind competențele digitale pentru Învățământul Preuniversitar (CRCDIP), pe baza prevederilor Documentului cadru pentru îmbunătățirea competențelor digitale ale elevilor din învățământul primar, gimnazial, cu accent pe cele 21 de competențe ale DigComp.

Asigurarea dotărilor în învățământului gimnazial cu laboratoare pentru științe și tehnologii și formarea cadrelor didactice din sistemul de învățământ pentru pedagogia interdisciplinară și transdisciplinară experimentală, a realizării și documentării învățării autentice, vizibile, integrate și integrative este completată de investițiile în dezvoltarea diferitelor tipuri de RED pentru nivelul gimnazial prin: integrarea competențelor digitale, a competențelor STEM, în complementaritate cu celelalte competențe-cheie pentru economia verde și a celor pentru viața de zi cu zi (life skills) prin module/ opționale care să stimuleze creativitatea și inovarea, precum și gândirea computațională, începând din învățământul primar (de exemplu robotica, print 3D, RPA, IoT); stimularea creativității și inovării prin sarcini de lucru care apelează la tehnologii digitale, la mijloace multimedia; activarea pedagogiilor inovative, cu accent asupra învățării prin descoperire, învățare experiențială, în sprijinul învățării cu sens, autentice și vizibile; stimularea experiențelor de învățare etc.

Etapele investiției vor urmări:

1. extinderea platformei manualelor digitale (manuale.edu.ro), prin adăugarea unor auxiliare școlare în format RED, pentru învățământul preuniversitar, pentru clasele pregătitoare-VIIIa, pentru toate disciplinele;
2. crearea de resurse educaționale deschise accesibile pentru patru niveluri de învățare: nivel remedial, nivel accesibil (mediu), nivel avansat, nivel performanță (manuale digitale, materiale didactice digitale, lecții digitale/interactive/video, cursuri inovative opționale, aplicații multitouch, jocuri educaționale multiplayer etc.). Validarea acestora se poate face și practic (peer-evaluation) la nivel de expert, de platformă (de tipul like/dislike cu argumente) etc.
3. dezvoltarea unor resurse educaționale deschise incluzive pentru gimnaziu, prin elaborarea și implementarea de programe accesibile de alfabetizare digitală pentru elevii cu dizabilități, sportivi, elevi spitalizați, etc, pentru adaptarea curriculumului cerințelor educaționale speciale. Aceste resurse vor fi utilizate de elevii care din diverse motive au perioade lungi când nu ajung la școală;

Alături de dezvoltarea de diferite tipuri de RED pentru nivelul primar și gimnazial, prin această investiție este prevăzută și dezvoltarea unei **platforme de evaluare a competențelor elevilor securizată**, a căror specificații tehnice vor fi elaborate pe baza celor mai bune practici europene și a unei analize de nevoi realizată la nivel național. Dezvoltarea platformei a plecat de la premisa unui număr mediu de itemi pe clasa indiferent de materie, produs științific (unde trebuie competențe de psihometrie) și produs software – care e creat după specificațiile elaborate după analiza științifică a nevoilor și schema științifică elaborată a produsului realizată de experți în acest domeniu (testare curriculum, competențe etc). În zona de produs software s-a inclus, în afara de platforma în sine, o aplicație mobilă client (pentru elevi și pentru cadre didactice) pentru tableta/telefon, precum și dezvoltarea unui produs propriu de proctoring (online supervision) care blochează fereastra de browser și alte aplicații pe durata testării, permite supravegherea pe camera, salvează screenshot-uri periodice din camera, atenționează elevul dacă e în afara ariei camerei, detectează acțiuni suspecte în apropiere (sunet și alte persoane) etc.

Etapele ulterioare ale operationalizării platformei de evaluare elevi sunt:

- Cloud rental space (este de dorit ca platforma sa existe în cloud și nu pe servere dedicate având în vedere scalabilitatea facilă a acesteia)

- Verificare și împrăștiere banca itemi.

- Asigurarea mentenanței.

Platforma de evaluare va fi disponibilă tuturor elevilor și cadrelor didactice din sistemul de educație preuniversitar, mai puțin IPT, și va fi utilizată pentru toate tipurile de evaluări interne – inițiale, de progres și sumative și externe – de tipul evaluărilor naționale sau prin sampling.

Resursele Educaționale Deschise provoacă o schimbare majoră în educație. Cu ajutorul acestui tip de resurse se trece la un sistem de învățare deschis. Utilizarea judicioasă a RED, în combinație cu metodologii pedagogice adecvate, cu obiecte de învățare bine concepute și cu activități diverse de învățare, poate oferi o gamă mai largă de opțiuni pedagogice inovatoare. Pentru dezvoltarea celor 3 tipuri de RED menționate mai sus va fi lansat un apel de proiecte în sistem competitiv, pentru dezvoltarea conținutului pedagogic digital pentru diferite niveluri, adaptate diferitelor tipuri de utilizatori, în acord cu Cadrul european al competenței digitale pentru cetățeni (DigComp), precum și pentru elaborarea și asigurarea funcționalității și mentenanței platformei de evaluare a elevilor. Astfel, prin aceasta investiție se are în vedere **extinderea platformei manuale.edu.ro, prin adăugarea de auxiliare didactice** și un manual **al profesorului în care să dezvolte activități didactice adaptate pe niveluri, plecând de la manualul propriu zis, pentru toate disciplinele, pentru toate clasele de gimnaziu, precum și crearea de conținut educațional digital, ca resurse accesibile pentru niveluri de aprofundare diferențiată a cunoașterii, inclusiv crearea de cursuri inovative opționale**. Aceste resurse educaționale deschise vor fi dezvoltate în cadrul unui apel de proiecte competitiv, de către furnizori cu experiența în dezvoltarea de materiale didactice digitale și verificate calitativ de o comisie de specialitate de la ME.

Se vor elabora diferite tipuri de RED, materiale pentru învățare diferențiată, pentru elevii cu CES, astfel încât să existe o ofertă variată materiale în format digital, care să fie apoi adaptată de profesori diferitelor categorii de elevi. Se va elabora un caiet de sarcini cu specificații clare și se va constitui la nivelul ME o echipă multidisciplinară de analiză a calității RED care vor fi elaborate de furnizori specializați, încă din etapa de elaborare a caietelor de sarcini, pentru ca acestea să fie adaptate nevoilor unor categorii de elevi, să îndeplinească standardele de calitate și să fie complementare celor dezvoltate prin POEO și POCIDIF, POC etc.

Investiția este corelată cu măsurile asociate I8, deoarece programul de formare pentru îmbunătățirea nivelului de pregătire și a calității predării să se realizeze în concordanță cu noile tehnologii, pe care să le integreze în procesul educațional, de la predare și până la evaluare. Prin intermediul programului de formare finanțat în cadrul I8, cadrele didactice vor învăța să adapteze diferitele tipuri de RED, nivelului clasei (nivel remedial, mediu, performanță), indiferent de forma de derulare a procesului didactic, online sau față în față.

Complementaritate:

Măsurile propuse sunt complementare cu cele din proiectul POCU, CRED, în care vor fi dezvoltate 7200 RED, precum și cu proiectul EDULIB, Platforma digitală cu resurse educaționale deschise - Biblioteca virtuală, care are ca obiectiv crearea unei platforme digitale cu resurse educaționale deschise, în special pentru licee, facilitând accesul liber la manuale în format electronic și la alte resurse educaționale electronice.

Investiția este complementară cu POEO, Prioritatea 4.iv.1. Dezvoltarea de resurse educaționale deschise (RED) și alte resurse moderne de învățare pentru elevi, studenți, profesori și echipele manageriale, cu ajutorul noilor tehnologii, inclusiv pentru elevii/studenții din grupuri vulnerabile (elevi/studenți cu dizabilități/ CES, elevi/studenți care provin din medii dezavantajate socio-economic, elevi/studenți romi etc.). Spre deosebire de aceste RED, prin PNRR se vor dezvolta auxiliare școlare pentru gimnaziu, materiale didactice pentru diferite niveluri de învățare și RED pentru educație incluzivă, adaptate pentru o serie de dizabilități care vor fi excluse de la finanțarea din POEO, care va fi focalizată în special pe resursele digitale deschise pentru nivelul liceal. De asemenea, și prin POCIDIF vor fi finanțate o serie de centre educaționale online care vor conține resurse educaționale deschise, dedicate altor tipuri de beneficiari decât cele dezvoltate prin PNRR.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Nu este cazul, nu sunt vizate activități economice, resursele educaționale deschise vor fi puse la dispoziția elevilor gratuit. Nu sunt implicate elemente de ajutor de stat nici la nivelul furnizorilor de servicii având în vedere că resursele educaționale deschise vor fi dezvoltate în cadrul unui apel de proiecte competitiv.

Grup țintă: toți elevii din învățământul preuniversitar pot fi beneficiarii platformei de evaluare și a resurselor educaționale deschise dezvoltate.

Perioada de realizare a investiției: până în Q1 2025.

Buget: 78,59 milioane euro

I16. Digitalizarea universităților și pregătirea acestora pentru profesiile digitale ale viitorului (Alocare: 244 mil. Euro)

Provocări adresate:

Evoluția sistemului de învățământ superior din România se va alinia provocărilor cu care se va confrunta sistemul universitar european în următorul interval, aliniindu-se după următoarele repere previzionate: nevoie de transparență mai accentuată și de eficacitate mai mare, în sensul în care contribuția învățământului superior la dezvoltare și creștere inteligentă, sustenabilă și incluzivă trebuie să devină efectivă și raportată ritmic la indicatori vizibili și cuantificabili; provocare constantă de a contribui semnificativ, vizibil și transparent la agenda de creștere economică a României și la sporirea angajabilității și a productivității economice; un răspuns mai pragmatic și eficient la noile evoluții și implicații cheie ale calificărilor, competențelor și ale abilităților la nivel european/național și care să exploateze valoarea

adăugată a mobilităților academice; noua provocare a cercetării și inovării, în sensul în care instituțiile de învățământ superior trebuie să devină pilonii proceselor de inovare națională și europeană, ca centre deschise și responsabile de cercetare, inovare și dezvoltare; nevoia de promovare a unei noi culturi a guvernantei academice, responsabile și performanțe și de un nou model de profesionalizare a managerului universitar; provocarea globală și regională, internaționalizarea învățământului superior din România, care va deveni cheia rezolvării problemei expansiunii cererii 9 de educație superioară de calitate, atât pentru studenți cât și pentru cadrele didactice; nevoie de articulare strategică asumată și publică pe termen mediu și pe termen lung, cu politici fundamentate pe evidențe, care să răspundă unor nevoi prioritare ale sistemului de învățământ superior.

Universitățile se confruntă în prezent cu **nevoia de schimbare a pedagogiei, care să valorizeze implicarea mai activă și autonomă a studenților în propria formare, utilizarea tehnologiei și a resurselor de tip open access**, astfel încât să dezvolte o relație nouă cu societatea, dincolo de rolul lor tradițional în generarea, diseminarea și transferul de cunoaștere, accentuând și legătura bidirecțională cu societatea, în logica open science. Este semnalată în acest sens nevoia de investiții în echipamente pentru facilitarea învățării și inovării. Sunt necesare măsuri specifice pentru a sprijini digitalizarea tuturor serviciilor la nivel național și pentru a spori gradul de conștientizare cu privire la relevanța și beneficiile adoptării tehnologiilor digitale, prin implicarea universităților care să ofere mai multe căi flexibile de învățare și creșterea abordărilor transdisciplinare. În acest sens, dotarea universităților cu centre digitale pentru crearea unor campusuri de învățare hibridă și alianțe tehnologice vizează deschiderea universităților către societate, prin oferirea de programe de studiu relevante și flexibile.

Noile tehnologii, numite și **tehnologii emergente**, pot fi un rezultat al cercetării din universități sau institute specializate, precum și al inovării prin start-ups, în perioada de creștere a acestora sau chiar în companii cu o mai îndelungată experiență. Transferul tehnologic implică, în general, competențe care nu se regăsesc între cele care sunt deținute de cei activi sau în curriculum, respectiv programe de studiu. Realizarea unei analize care pornește, de exemplu, de la specializările inteligente și se finalizează cu portofoliul competențelor necesare a fi mobilizate pentru implementări comprehensive, realizată pe întreaga verticală definită de complexitatea competențelor, ar permite definirea unor calificări/specializări ce pot fi asociate nivelurilor de calificare. Acestea pot fi ulterior atribuite nivelurilor de învățământ care le pot forma prin organizarea programelor de studiu universitare.

Consiliul Național al Rectoților (CNR) reunește rectorii instituțiilor de învățământ superior pentru a aduce valorile universităților în dezbateri publice, reprezintă un vector pentru propuneri, dezvoltare regională, negocieri cu autoritățile publice, cu diferite rețele de învățământ superior, cu parteneri economici și sociali, cu instituții naționale și internaționale, reacționând și generând evoluțiile din învățământul superior prin transformare și inovare. De aceea, rolul de reprezentare a universităților românești trebuie susținut printr-un amplu proces de digitalizare care să-i permită să dețină informațiile și să transmită mesaje în timp real la nivel național și internațional.

Ca organism de reprezentare națională a sistemului de învățământ superior, CNR este principalul partener al autorităților guvernamentale în vederea asigurării coerenței implementării reformei în domeniul învățământului superior. Odată cu schimbarea paradigmei dezvoltării (cu accent pe aspectele ecologice și

echitate), învățământul terțiar, aflat în centrul agendei de dezvoltare bazate pe inovare, devine vital pentru maximizarea potențialului capitalului uman. CNR, ca factor de suport și informare pentru decizia politică, are rolul de a colabora cu cadre didactice, cercetători și reprezentanți ai mediului economic pentru a sprijini strategic investițiile în construcția de capacități, în crearea de oportunități, în aplicarea cunoștințelor de la nivel global, cu scopul angajării economiei cunoașterii la toate nivelurile. Într-un context de schimbări profunde în sectorul învățământului superior, CNR are, de asemenea, rolul de a sprijini și de a promova universitățile și valorile acestora, atât în țară, cât și în străinătate, de a crea un parteneriat puternic cu mediul economic. CNR sprijină dezvoltarea unui ecosistem de învățământ terțiar echitabil, favorabil incluziunii, dar și dinamic și inovator, relevant pentru piața muncii.

Obiective:

O1. Redefinirea guvernancei universitare de tip Open Source, inclusiv a guvernancei funcționale multi-nivel.

O2. Sprijinirea dotării instituțiilor de învățământ superior cu dispozitive și platforme digitale de e-learning și administrative, pentru a răspunde provocărilor generate de pandemia COVID-19, pentru crearea noilor competente ale viitorului, prin mecanisme de inovare permanentă a programelor de studiu.

Implementare:

Se finanțează două tipuri de intervenții:

a) Apel necompetitiv, cu o alocare financiară totală de 10 milioane euro, beneficiar Ministerul Educației, de digitalizare a Consiliului Național al Rectorilor, centrat pe sprijinirea universităților pentru dezvoltarea strategiilor și politicilor de tip Open Science și eficientizarea reprezentării tuturor universităților la nivel național.

Digitalizarea CNR se va realiza prin:

I. Infrastructură națională tip rețea prin centre multimedia. Va fi realizată o platformă integrată la nivel național, de noutăți universitare (știri și evenimente) - prin central (HUB) și platformă digitală (Hardware, Software, Servicii de tip Cloud - stocare și acces). Platforma integrată de noutăți universitare va interconecta centre multimedia de la nivel regional (2 în București + 1 în Brașov + 2 în Iași + 2 în Cluj + 2 în Timișoara + 1 în Craiova + 1 în Constanța) – cu un total de 11 centre la nivel național. Centrele multimedia vor avea rolul de a sprijini dezvoltarea și promovarea regională a universităților, astfel încât să devină poli regionali, cu rol activ în dezvoltarea economică, formarea competențelor cerute de piața muncii, asigurarea unei punți de legătură cu mediul economic și autoritățile locale. Știrile și evenimentele promovate vor viza atât mediul academic, cât și parteneriatele locale ce pot susține dezvoltarea economică zonală folosind principiile Open Science, Open Source - care se bazează pe principiile deschiderii și transparenței în întregul ciclu de cercetare - inovare, încurajând partajarea și colaborarea. Practicile online, deschise și transparente, vor accelera și consolida valorile academice de bază, cum ar fi integritatea cercetării, cooperarea și schimbul de cunoștințe. Open Science va fi cheia creșterii încrederii publicului în știință, respectiv în universități, va reprezenta mijlocul de a stimula interesul și de a stimula participarea publicului la activitățile mediului universitar. Se vor asigura flexibilitatea, materiale de înaltă calitate,

accesul la expertiza academică, îndrumare și feedback, consiliere, conferințe online, rețele de studii și forumuri.

II. Aplicarea/dezvoltarea/implementarea de tehnologii digitale în spațiului universitar prin utilizarea Bunelor practici - Smart Academic Life și a Aplicațiilor Digitale Smart Governance, Smart People, Smart Influence care vor contribui la creșterea capacității CNR de a reprezenta universitățile românești la nivel național și internațional. Acestea vor fi interconectate cu infrastructura de la punctul I, astfel încât să se poată realiza ”influențarea” pozitivă a comunității locale, dezvoltarea relației cu mediul de afaceri, dezvoltarea cooperării guvernamentale, acoperirea domeniilor prioritare și a meseriilor emergente la nivel național. Se va pune accent pe relația dintre guvernarea inteligentă și sustenabilitate, participarea la guvernarea electronică, va fi asigurată sustenabilitatea guvernării electronice, vor fi utilizate guvernanta e-colaborare, sustenabilitatea e-participării la co-creație și e-guvernare colaborativă - pentru susținerea universităților românești. Rezultatele așteptate ale guvernantei inteligente sunt dezvoltarea durabilă, care integrează valorile academice universitare, sociale, economice și de mediu. Aplicația Digitală Smart People va fi utilizată pentru formarea online a resursei umane pentru următoarele competențe pentru care există o mare solicitare: competențe digitale avansate, comunicare, etică, antreprenariat, multitasking - policalificare.

Pentru Bune practici - Smart Universities vor fi utilizate aplicațiile Smart Campus, Smart Education, Smart Research. Peisajul învățământului superior se află la răscrucea unor schimbări digitale uimitoare. Învățământul superior are acum un corp de studenți care sunt nativi digitali, așteptând o experiență care să le îmbunătățească rezultatele. Universitățile ar trebui să favorizeze rezultatele pozitive, să se bazeze pe practici inovatoare care valorifică tehnologiile emergente. Schimbările generate de digitalizarea accentuată necesită instituții conectate digital. Un ”campus inteligent” folosește o infrastructură de rețea avansată și dispozitive conectate la internet pentru a oferi experiențe de susținere și de angajare, permite universităților să ia decizii bazate pe informații de actualitate pentru a îmbunătăți securitatea și a maximiza resursele. Similar cu orașele inteligente, un campus inteligent folosește tehnologii inteligente pentru a crea noi experiențe și servicii. Aceste tehnologii inteligente pot îmbunătăți diferite aspecte ale vieții studenților și a facultăților în campus, cum ar fi: îmbunătățirea procesului financiar, îmbunătățirea serviciilor pentru studenți, reducerea timpilor de așteptare, atenuarea greșelilor de conformitate, reducerea erorilor umane, automatizarea fluxurilor de lucru, conservarea energiei și a resurselor.

Universitățile au rămas în urmă în implementarea sustenabilității ca parte a strategiei lor și în dezvoltarea unor indicatori de performanță pentru a putea urmări progresul lor. Dacă ne uităm la operațiuni (procesele de zi cu zi și activități) ale instituțiilor de învățământ superior, vedem doar progrese minore. Pentru aceasta este necesară dezvoltarea unui cadru pentru campusul inteligent de mâine. CNR va propune conceptul unui campus inteligent care integrează noi modele de învățare, partajare inteligentă a resurselor și a utilizării clădirilor și a transportului (în raport cu diferite forme de educație și eficiență energetică). Flipping - the - classroom, blended learning, e-learning și prelegeri web fac parte din noile modele de învățare care ar trebui să permită mai mult timp și plasează o formă independentă de educație. În ceea ce privește partajarea inteligentă a resurselor, cele mai bune practici privesc partajarea capacității de stocare IT între universități, punerea la dispoziție liberă a resurselor educaționale, partajarea de informații.

Conceptul de Smart Campus va fi folosit pentru ecologizarea învățământului superior prin intermediul IT. Un campus inteligent poate fi exprimat în patru teme: învățare, partajare, clădiri și transport, unde toate aceste teme pot fi atât materiale cât și imateriale. Mai mult, prezența omniprezentă a IT a accelerat tranziția de la material la imaterial și a contribuit la un campus mai verde pentru învățare inteligentă, partajare inteligentă, clădiri inteligente și transport inteligent. Smart Campus digital va fi o soluție informatizată utilizată pentru a sprijini universitățile să dezvolte strategii integrate de durabilitate pentru campusul lor. Va furniza un ghid pentru universități pentru a propune măsuri care pot fi luate pentru a realiza digital un Smart Campus. Analizele realizate până în prezent fac dovada că inițiativele universităților nu au o viziune și o strategie de ansamblu. Cadrul propus cu ajutorul aplicațiilor informatice poate ajuta la alinierea inițiativelor și proiectelor existente, precum și la dezvoltarea unei căi generale clare către Smart Campus digital în universități. CNR va informa, promova și susține universitățile în realizarea <campusurilor inteligente>. Va fi realizat un Centru Smart, de susținere informatizată prin informare, promovare și realizarea unor planuri de management pentru asigurarea tranziției verzi și energetice în construcția și reabilitarea clădirilor aparținând universităților; vor fi popularizate măsuri de energie regenerabilă. Sistemul informatic din Centrul Smart va fi interconectat cu Bune practici - Smart Universities și Aplicațiile Digitale Smart Campus pentru energie, calitatea aerului, utilizarea apei, trafic, mediu înconjurător, etc. Pe măsură ce penetrarea energiei regenerabile crește, tehnologiile de generație mai mică continuă să reducă costurile și tehnologiile de stocare mai mici se maturizează, există o oportunitate pentru a profita de beneficiile sociale și de mediu pe care le poate oferi un model de energie distribuită, îndeplinind în același timp obiectivele lor privind schimbările climatice și devenind mai rezistent. Centrul digital Smart va ajuta universitățile să atingă acest obiectiv, lucrând cu ei, atât pentru a dezvolta prin intermediul aplicațiilor informatice cadre și planuri viitoare, cât și pentru a oferi soluții tehnologice inovatoare. Pe lângă îmbunătățirea performanței, fiabilității și controlabilității, informarea și promovarea unei treceri la o rețea mai inteligentă va determina reducerea emisiilor, permițând o integrare mai mare a surselor regenerabile de energie și o utilizare mai eficientă a energiei, alinierea la ultimele progrese europene în domeniu. Transformarea universităților va necesita o abordare progresivă, luând în considerare mediul construit și structurile societale care există deja. În timp ce planificarea pe termen lung este crucială, aceasta trebuie să includă identificarea și stabilirea priorităților a etapelor care trebuie luate de acum în viitor până la succesul realizat. Realizarea unui centru inteligent necesită o colaborare semnificativă între toate părțile interesate, un sistem informatic inteligent și o bună informare și colaborare între universități prin CNR. Utilizatorii finali ai serviciilor trebuie să participe și să colaboreze la definirea conceptelor pentru un rezultat de succes. Noua tehnologie inovatoare va trebui să fie open source pentru o conectivitate ușoară la alte sisteme, și robustă. Deși abordarea fiecărei universități va fi ușor diferită, colaborarea națională și globală este vitală pentru dezvoltarea standardelor și a celor mai bune practici, iar CNR va avea rol de informare și coordonare prin intermediul sistemului informatic de simulare a unor strategii eficiente. Aplicațiile Digitale Smart Education și Smart Research vor utiliza Learning Management System (LMS) pentru învățare, predare, evaluare – e-learning, mixed learning, mobile learning prin care va avea loc dezvoltarea materialelor de curs, livrarea și partajarea de conținut, comunicarea dintre cursanți, lectori și lumea exterioară, crearea și livrarea de prezentări și prelegeri - aplicații prin care CNR va sprijini toate universitățile din România în situații ca cea din pandemia COVID

19, în special universitățile care au semnalat incapacitatea de face față unei treceri a cursurilor în format exclusiv online. Aceste aplicații vor deservi, de asemenea, și colaborările cu universități europene prin schimb de lectori, teme de cercetare, inovare. Aplicațiile Digitale Smart Research pentru Tehnologii creative vor permite accesul la Rețele internaționale – networking; Open access; Realitate virtuală; Biblioteca digitală cu acces la resurse internaționale (ex. ANELIS, biblioteci digitale Elsevier, etc.);

III. Platformă digitală interactivă unică pentru conceperea, dezvoltarea, integrarea, achiziția și gestionarea bazelor de date la nivel național. Platforma va include sisteme de gestionare a informațiilor prin Management Information System (MIS) și de planificarea resurselor prin Enterprise Resource Planning.

Aceste baze de date cuprind: resurse educaționale și de cercetare ale universităților românești, studenți, absolvenți, acorduri instituționale ale universităților românești cu universități din străinătate, colaborări ale universităților românești în cadrul alianțelor / rețelelor de universități, contribuțiile universităților românești la capacitatea de inovare europeană, colaborări cu mediul socio-economic la nivel regional, național și internațional, sisteme interconectate care să permită accesul, stocarea, partajarea, reutilizarea datelor științifice și integrarea acestora cu sistemele europene (ex. European Open Science Cloud – EOSC). Vor fi organizate sesiuni de lucru dedicate pentru: formarea competențelor de bază/avansate digitale, activități care să sprijine colaborarea interinstituțională și să promoveze structuri de tip rețea sau centru, centre și politici de asociere regională dintre universități, creșterea capacității de integrare a feedback-ului primit din partea partenerilor din mediul socio-economic și dezvoltarea capacității de prognoză în raport cu nevoile acestora. Sunt vizate acțiuni dedicate activităților din centrele multimedia, precum și pentru operarea, gestionarea și utilizarea informațiilor din cele 7 baze de date (enumerare mai sus), crearea de parteneriate, internaționalizare, promovare prin intermediul tehnologiilor digitale.

CNR va putea sprijini, prin sistemul informatic dezvoltat, încheierea de acorduri instituționale între universitățile românești și universități din străinătate, va centraliza și disemina informații privind prezența studenților străini în universitățile din România, oportunitățile de a studia în România, dar și participarea studenților români la studii în universități europene, colaborări ale universităților românești în cadrul alianțelor / rețelelor de universități europene, contribuțiile universităților românești la capacitatea de inovare europeană, colaborări cu mediul socio-economic la nivel regional, național și internațional, activități care să sprijine colaborarea interinstituțională și să promoveze structuri de tip rețea sau centru.

Prin digitalizare, CNR va putea reprezenta o reală punte de legătură între mediul economic, nevoile pieței muncii și universități, punând laolaltă informații, nevoi, resurse. Va urmări creșterea vizibilității internaționale prin promovarea și integrarea în spațiul internațional al învățământului superior românesc. Acest demers se va realiza prin organizarea / participarea la acțiuni internaționale, prin utilizarea unei platforme web dedicate spațiului universitar românesc, interactivă la nivel internațional, care va prezenta parteneriatele internaționale ale universităților (țări și instituții), ofertele de burse ale universităților.

Prin digitalizare, CNR va putea deveni un organism suport pentru acțiunile comune de îmbunătățire a calității managementului, va putea participa mai activ la construcția Spațiului European al Educației și la cooperarea internațională în diferite domenii, oferind o activitate integratoare în serviciul universităților, realizat după modele existente în numeroase state din Uniunea Europeană.

Investiția reprezintă 100% componentă de digitalizare.

b) Apel competitiv de proiecte, cu o alocare financiară totală de 234 milioane euro, dedicat universităților de stat și private, pentru a crește competitivitatea internațională a concentrărilor academice și pentru a dezvolta programe academice comune în domenii cu relevanță socio-economică (smart specialisation) prin diferite tipuri de investiții în infrastructură digitală universitară și prin formarea de competențe digitale avansate. Prin acest apel universitățile vor putea aplica pentru finanțare în vederea achiziționării simultane, în limita bugetului max. de 3,9 mil euro/universitate, a unor echipamente pentru dezvoltarea de centre de studiu academic digital, pentru asigurarea echipamentelor necesare pentru dotarea laboratoarelor didactice și a infrastructurii de specialitate, astfel încât studenții să dobândească nu doar competențe digitale, ci și modalitatea de aplicare a acestora în domeniul de studiu.

Tipurile de investiții care vor fi eligibile în cadrul schemei de finanțare pentru digitalizarea universităților și modernizarea laboratoarelor sunt infrastructură informațională/comunicațională puternică, computing centers; noduri/centre/hub-uri de inovare și de lansare/găzduire a unor startup-uri, urmând să fie detaliate și completate extensiv în ghidul apelului. În cadrul apelului, universitățile pot aplica, în limita a 10% din bugetul maxim stabilit, și pentru dezvoltarea unor programe de formare pentru: dezvoltarea competențelor profesionale și digitale ale studenților de la licență, master și doctorat, prin participarea în programe de formare, în corelare cu viitorul Cadru european al competențelor digitale, care urmează a fi actualizat prin includerea competențelor în domeniul inteligenței artificiale și a datelor; dezvoltarea competențelor digitale și de cercetare ale personalului didactic și de cercetare, prin participarea în proiecte de cercetare și practică, în corelare cu Cadrul european pentru competența digitală a cadrelor didactice; dezvoltarea modulelor /unităților de învățare care conduc la formarea prioritară a competențelor emergente organizate și certificate în format microcertificare; dezvoltarea competențelor digitale avansate ale specialiștilor din zona IT pentru tehnologii emergente – Quantum Computing, AI, Blockchain, IoT, etc. - cu efectul creșterii valorii adăugate a serviciilor și produselor dezvoltate de către companiile din domeniul IT&C românești și pentru a rămâne o economie competitivă la nivel mondial; derularea de programe de training pentru upskilling prin intermediul Digital Innovation Hubs etc.

Universitățile publice de stat și private vor putea aplica pentru finanțare în cadrul apelului, în funcție de nevoi instituționale, argumentate în cererea de finanțare, în raport cu specificul domeniilor de specializare.

Riscuri și soluții:

Risc - Lipsa de interes a universităților pentru aceste tipuri de echipamente sau achiziționarea lor prin intermediul altor programe

Soluții- Promovarea în cadrul universităților a oportunităților oferite de finanțarea oferită prin PNRR.

Risc - Lansarea unor linii de finanțare insuficient adaptate noilor contexte, în condițiile revenirii la învățarea în format fizic.

Soluție- Adoptarea tehnologiilor digitale în învățământul superior se va baza pe o strategie holistică, bine concepută și integrată care să ia în considerare tehnologiile ca un factor cheie pentru toate procesele și activitățile instituționale viitoare.

Complementaritate:

În România există în prezent doar 12 centre de inovare digitală care au fost declarate câștigătoare ale apelului organizat de Autoritatea Română pentru digitalizare. Universitățile care vor primi finanțare în cadrul apelului nu vor putea să acceseze surse de finanțare prin alte tipuri de programe, de ex POC, POCIDIF, etc pentru aceleași tipuri de investiții.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Achizițiile de echipamente vor fi destinate instituțiilor de învățământ superior publice și private. În cazul în care entitatea desfășoară atât activități neeconomice cât și economice, finanțarea publică va intra sub incidența normelor privind ajutorul de stat numai în măsura în care acoperă costurile legate de activitățile economice în cauză. Prin urmare, se va impune obligația ca beneficiarul să organizeze contabilitate separată a acestor tipuri de activități, astfel încât finanțarea publică să fie acordată numai pentru activitățile neeconomice și să nu existe subvenționare încrucișată a activităților economice. Prin contractul cadru de achiziție echipamente, universitățile private vor fi obligate să le utilizeze exclusiv pentru activități neeconomice iar în situația în care ar rezulta un profit, universitățile vor fi obligate să îl reinvestească pentru susținerea activităților didactice.

La nivelul furnizorilor de echipamente, pentru a exclude elementele de natura ajutorului de stat, va fi organizată o procedură de licitație transparentă, deschisă, nediscriminatorie, astfel încât să fie plătit prețul pieței.

Grup țintă: studenții, personalul didactic și auxiliar din învățământul superior, universitățile publice de stat și private, în parteneriat cu ONG sau alți parteneri privați.

Perioada de realizare a investiției: până în anul Q4 2025.

Buget: 244 milioane euro

Unități de învățământ reziliente**R6. Actualizarea cadrului legislativ pentru a asigura standarde ecologice de proiectare, construcție și dotare în sistemul de învățământ preuniversitar****Provocări:**

Starea, locația și tipul infrastructurii educaționale au impact nu numai asupra accesului la educație, ci și asupra calității acesteia. În acest sens asigurarea bazei materiale minime (clădiri reabilitate/ modernizate, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic, etc) pentru desfășurarea actului educațional sunt condiții esențiale pentru descurajarea absentismului și reducerea fenomenului de părăsire timpurie a școlii, pentru creșterea ratei de absolvire și tranziție spre niveluri superioare de educație. Datele evidențiază că puțin peste jumătate (56%) din elevii români învață în școli supraaglomerate. Astfel, infrastructura de educație din România este inadecvată pentru un număr mare de elevi (peste 1,2 milioane).

În ceea ce privește mediul rural, demersul pentru asigurarea infrastructurii educaționale de calitate este necesar cu atât mai mult cu cât a avut loc un proces de raționalizare a rețelei școlare, prin închiderea acelor unități care nu aveau un număr suficient de elevi și preluarea activităților de către unități de învățământ apropiate, în general aflate în centrele de comună, cu asigurarea transportului elevilor. S-a urmărit, prin concentrarea resurselor umane și materiale, o eficientizare a cheltuielilor pentru educație, o sporire a atractivității pentru elevi și cadre didactice și, nu în ultimul rând, creșterea calității educației oferite. Aceste ”școli de centru” au nevoie de o infrastructură performantă, în condițiile în care, pe de o parte, 70% din școlile care necesită reabilitare se află în mediul rural și, pe de altă parte, copiii care provin din mediul rural fac parte din grupurile dezavantajate educațional, în primul rând din punctul de vedere al calității educației oferite.

De asemenea, peste jumătate dintre unitățile de învățământ secundar din România nu sunt dotate cu laboratoare, situație care are un impact negativ asupra a peste 845.000 de elevi. Legislația actuală din domeniul educației nu prevede obligativitatea ca unitățile școlare să fie dotate cu laboratoare, însă școlile trebuie să dispună de un nivel adecvat de dotări (echipamente) și resurse care să sprijine atingerea obiectivelor programei școlare și ale procesului didactic.

Deciziile privind investițiile în infrastructura educațională din România vor lua în considerare factori contextuali precum schimbările demografice, alternativele de transport pentru elevi și nevoile pieței forței de muncă. Aceste investiții vor fi prioritizate pe baza unui set de criterii holistice, echitabile, bazate pe date concrete, integrate într-un cadru strategic unitar. Investițiile în infrastructura de educație sunt proiectate și executate în prezent în conformitate cu legislația în vigoare din domeniul educației, al urbanismului și construcțiilor, al securității la incendiu și al sănătății publice, fiind incidente pe de o parte legi și hotărâri de guvern, dintre care unele, respectiv cele care stabilesc procesul de planificare urbană, proiectare, executare și recepție a construcțiilor fac parte din procesul de codificare a legislației prezentat în cadrul componentelor privind Valul Renovării și Fondul verde și digital pentru localități. De asemenea proiectarea și execuția clădirilor cu funcțiuni de învățământ, respectiv creșe, grădinițe, școli și licee fac obiectul unor normative de proiectare specifice și a unor normative cu caracter orizontal, ce privesc cerințele de calitate în construcții, respectiv:

- a) rezistență mecanică și stabilitate;
- b) securitate la incendiu;
- c) igienă, sănătate și mediu înconjurător;
- d) siguranță și accesibilitate în exploatare;
- e) protecție împotriva zgomotului;
- f) economie de energie și izolare termică;
- g) utilizare sustenabilă a resurselor naturale.

Actualizarea normativelor de proiectare este un proces cu un parcurs reglementat prin acte normative specifice, ce se derulează de către MDLPA, ca autoritate de stat în domeniul construcțiilor. O parte din reglementările tehnice în construcții au fost recent actualizate precum normativul privind proiectarea,

execuția și exploatarea construcțiilor pentru creșe indicativ NP 022-2021. iar altele urmează să fie actualizate conform calendarului stabilit de ministerul de resort, nefiind toate relevante pentru clădirile de învățământ. Pentru realizarea unor școli care să atingă standardele de calitate și sustenabilitate actuale, va fi actualizat normativul privind proiectarea, execuția și exploatarea construcțiilor pentru școli și licee”, indicativ NP 010/1997. De asemenea, precizăm că în prezent, sunt în vigoare NORME DE IGIENĂ pentru unitățile pentru ocrotirea, educarea, instruirea, odihna și recreerea copiilor și tinerilor., aprobate prin Ordinul Ministrului Sănătății nr. 1456/2020. Tot aici sunt reglementări despre dotările laboratoarelor și atelierelor (fără a se preciza minimul de dotari).

Se poate constata că în prezent realizarea de clădiri de învățământ sau renovarea/modernizarea acestora este reglementată de legislația din mai multe domenii respectiv educație, construcții, sănătate publică și siguranță la incendiu, actele normative fiind emise în diferite perioade și fiind mai mult sau mai puțin corelate.

În contextul tranziției către clădiri verzi și inteligente și al reformei procesului de educație, este necesară reformarea cadrului normativ cu privire la proiectarea, execuția, dotarea și exploatarea școlilor și liceelor.

Obiective:

O1. Optimizarea reglementărilor tehnice care să sprijine implementarea investițiilor în tranziția spre clădiri verzi; Dezvoltarea cadrului de reglementare privind proiectarea, exploatarea și urmărirea comportării în timp a clădirilor cu consum de energie aproape zero - NZEB la clădirile noi și tranziția celor existente către niveluri de performanță energetică cât mai aproape de cerințele NZEB

Implementare:

În vederea implementării acestei reforme, Ministerul Educației va constitui, împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, precum și cu Ministerul Sănătății – Institutul Național de Sănătate Publică și IGSU un grup de lucru care să sprijine din punct de vedere tehnic elaborarea normativului de proiectare, construcție școli și licee.

În același timp, Ministrul Educației, va analiza infrastructura școlară și, prin Inspectoratele Școlare Județene și sistemul SIIR, va inventaria nivelul dotărilor din unitățile de învățământ preuniversitar, în vederea identificării situației actuale și a nevoilor pentru asigurarea unui standard de calitate unitar, pentru a asigura un proces educațional de calitate pentru toți elevii, atât din mediul urban cât și din mediul rural.

Se va elabora o metodologie de funcționare a școlilor verzi, pentru stabilirea unor repere didactice pentru a conștientiza consecințele schimbărilor climatice, precum și a unui comportament prietenos cu mediul înconjurător.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Modificările legislative descrise nu implică măsuri de ajutor de stat. Pentru investițiile aferente acestei reforme, vă rugăm să aveți în vedere analiza incidenței prevederilor de ajutor de stat din cadrul secțiunilor specifice.

Grup țintă:

Unitățile de învățământ preuniversitar

Riscuri și soluții:

Risc: intarziere in elaborarea si aprobarea normativului de proiectare actualizat, ceea ce ar genera intarzierea in proiectarea si execuția lucrărilor; persistența unor necorelări între actele normative din diferitele domenii

Soluție: Constituirea unui grup de lucru tehnic care să asigure coordonarea acțiunilor tuturor instituțiilor implicate

Crearea cadrului legal/aprobare de guvern sau de către ministerele de resort

Periodă de implementare: până în Q2 2022

I17. Asigurarea infrastructurii universitare (cămine, cantine, spații de recreere) (Alocare: 260 mil. Euro)**Provocări adresate:**

Multe universități dispun de spații insuficiente pentru cazarea studenților, iar cererea suplimentară pentru locuri de cazare pentru studenți este justificată în special în condițiile creșterii numărului de studenți din mediul rural. Peste 50% dintre studenții înscriși în primul an de licență provin din alte localități, ceea ce arată că existența căminelor reprezintă o condiție importantă de infrastructură. În universitățile situate în marile orașe, cei mai mulți dintre studenți provin din alte județe. Acesta este, în mod special, cazul academiilor militare în care majoritatea studenților (70%) au domiciliul în alte județe. Aceasta indică faptul că cererea sau presiunea pentru locurile de cazare în cămine studențești diferă în funcție de numărul de studenți înscriși în respectiva universitate și de specializarea programelor oferite. Modul de învățare tradițional s-a schimbat, iar studenții caută spații modern amenajate, flexibilitate și un mediu de învățare plăcut. În plus, Direcția de Sănătate Publică a solicitat universităților crearea unor astfel de spații de relaxare pentru studenți. De aceea, pentru învățământul universitar sunt necesare investiții în infrastructură pentru cantine și spații de recreere și lectură, cu respectarea standardelor de siguranță și calitate, pentru a asigura o dimensiune incluzivă accesului studenților proveniți din categorii defavorizate. Locurile în căminele nou construite vor fi oferite cu prioritate studenților care îndeplinesc condițiile de obținere a burselor sociale.

Obiectiv:

O1. Optimizarea rezilienței campusurilor universitare, prin asigurarea dimensiunii sociale/incluzive a învățământului superior.

În ceea ce privește infrastructura universitară, se au în vedere cu precădere investițiile care au o dimensiune incluzivă, pentru creșterea numărului de locuri din cantine și cămine și pentru crearea de spații de lectură și petrecerea timpului liber, dedicate studenților proveniți din medii socio-economice

defavorizate, cu dizabilități, unele minorități etnice sau din familii monoparentale etc, care vor avea prioritate în obținerea unui loc în noile campusuri construite.

Implementare:

Astfel, ca urmare a implementării reformei R6, Ministerul Educației, împreună cu Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației vor analiza infrastructura universitară și tipurile de intervenții necesare. Se urmărește construirea și extinderea spațiilor clădirilor campusurilor universitare pentru crearea de noi locuri de masă, cazare și spații de lectură și recreere, dedicate studenților proveniți din medii socio-economice defavorizate, prin acordarea unor granturi competitive dedicate universităților de stat.

Complementaritate:

Intervențiile sunt complementare celor avute în vedere a fi finanțate în cadrul Programelor Operaționale Regionale 2021-2027.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Construirea de cămine, cantine și spații de recreere nu are drept scop sprijinirea unei activități economice, ci îmbunătățirea condițiilor pentru studenți. Astfel, se vor distinge două situații:

1. Punerea la dispoziție a spațiilor în cămine se face la un cost care acoperă doar o fracție din costurile de funcționare și întreținere prin urmare aceasta nu reprezintă o activitate economică iar măsura nu reprezintă ajutor de stat
2. Pentru restul de situații, se va elabora o schemă de ajutor de stat în baza Deciziei Comisiei din 20 decembrie 2011 privind aplicarea articolului 106 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de stat sub formă de compensații pentru obligația de serviciu public acordate anumitor întreprinderi cărora le-a fost încredințată prestarea unui serviciu de interes economic general.

În cazul în care entitatea desfășoară atât activități neeconomice cât și economice, finanțarea publică va intra sub incidența normelor privind ajutorul de stat numai în măsura în care acoperă costurile legate de activitățile economice în cauză. Prin urmare, se va impune obligația ca beneficiarul să organizeze contabilitate separată a acestor tipuri de activități, astfel încât finanțarea publică să fie acordată numai pentru activitățile neeconomice și să nu existe subvenționare încrucișată a activităților economice.

La nivelul prestatorilor de servicii de construcție, pentru a exclude elementele de natură ajutorului de stat, va fi organizată o procedură de licitație transparentă, deschisă, nediscriminatorie, astfel încât să fie plătit prețul pieței.

Grup țintă:

Elevi și studenți din învățământul de stat

Perioada de realizare a investiției: până în Q3 2025

Buget: 260 milioane euro

I10. Dezvoltarea rețelei de școli verzi și achiziționarea de microbuze verzi (Alocare: 425 mil. Euro)

Provocări adresate:

Școlile ecologice sunt școli sănătoase și performante, care oferă multe avantaje elevilor, profesorilor, părinților și comunității, fiind construite cu mai multă lumină naturală, cu o ventilație mai bună și materiale de construcție ecologice, cum ar fi covoarele și vopsitoriile din materiale naturale, reciclabile. Costurile de exploatare pentru energie și apă într-o școală ecologică pot fi reduse cu 20% până la 40%. Prin tipul de construcții și de dotări existente, școlile ecologice reduc semnificativ emisiile de dioxid de carbon și consumul de apă cu 32%. Investiția vizează construcția de școli verzi noi și modernizarea unor unități de învățământ pentru creșterea performanței energetice a acestora prin:

- îmbunătățirea izolației termice a anvelopei clădirii, a șarpantelor și învelitorilor; precum și a altor elemente de anvelopă care închid spațiul climatizat al clădirii;
- introducerea, reabilitarea și modernizarea, după caz, a instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde de consum, a sistemelor de ventilare și climatizare, a sistemelor de ventilare mecanică cu recuperarea căldurii, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- utilizarea surselor regenerabile de energie;
- implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (de exemplu, achiziționarea, instalarea, întreținerea și exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea și monitorizarea oricărui tip de energie pentru asigurarea condițiilor de confort interior);
- înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață, tehnologie LED, cu respectarea normelor și reglementărilor tehnice;
- optimizarea calității aerului interior prin ventilație mecanică cu unități individuale sau centralizată, după caz, cu recuperare de energie termică pentru asigurarea necesarului de aer proaspăt și a nivelului de umiditate, care să asigure starea de sănătate a utilizatorilor în spațiile în care își desfășoară activitatea.

Alternativele de transport pentru elevi sunt insuficiente, cu foarte puține opțiuni în zonele rurale și navete lungi în cele urbane, ceea ce limitează accesibilitatea. Școlile din mediul rural sunt mai puțin accesibile și dispun de mai puține variante de transport. De asemenea, probabilitatea ca profesorii să facă naveta este mult mai mare în zonele rurale decât în cele urbane. Școlile urbane însă înscriu mai mulți elevi care, în medie, fac navete mai lungi către și dinspre școală, atât în ceea ce privește durata, cât și distanța. Tocmai de aceea transportul elevilor este și el important atunci când se iau decizii privind investițiile în infrastructura de educație. Investițiile vizează îmbunătățirea condițiilor de transport în zonele slab deservite prin furnizarea de microbuze școlare verzi și a infrastructurii aferente, în zonele cu declin demografic.

O altă componentă importantă a transformării învățământului într-un sistem verde o reprezintă asigurarea mobilității prin microbuze/autobuze ecologice, prietenoase cu mediul și cu un consum energetic redus. Această componentă completează reforma R3, asigurând mijloace de deplasare pentru elevii aflați în zone cu populație scăzută, facilitând accesul la educație de calitate a acestora, cu protejarea mediului în același timp. Soluțiile pentru soluționarea nevoilor de transport vor fi analizate cu autoritățile regionale și locale, din zonele izolate, unde elevii trebuie să parcurgă distanțe mari până la școală și care vor propune alternative eficiente de rezolvare. În privința microbuzelor școlare, deși a crescut numărul acestora de-a lungul timpului, în continuare nu sunt suficiente pentru cei aproape 70.000 de elevi. Asigurarea transportului, pentru ca elevii să ajungă la școală ușor și în siguranță este o prioritate a ME. De menționat că ultima investiție centralizată în microbuze școlare a fost realizată în 2012, acestea ajungând la capătul duratei de funcționare. Ministerul Educației va avea în vedere, prin intermediul unităților administrativ-teritoriale, achiziționarea la nivel de sistem a 3200 microbuze electrice.

Obiective:

O1. Asigurarea sustenabilității unităților de învățământ preuniversitar prin tranziția la școli verzi și mobilitate verde prin microbuze electrice.

Implementare:

În vederea asigurării tranziției către un sistem educațional sustenabil, Ministerul Educației va demara dezvoltarea unei rețele de școli sustenabile, prietenoase cu mediul, cu un curriculum la decizia școlii adaptat educației pentru protecția mediului înconjurător. Aceste școli vor beneficia de lucrări de renovare și dotare precum și de gestiune, menite să asigure sustenabilitate (izolare termică, panouri solare, laboratoare de științe ale naturii, amenajare spații verzi, colectare selectivă), în care elevii să beneficieze de un sistem educațional cu accent pe promovarea valorilor ecologice. În cadrul R6 se vor elabora standarde pentru infrastructura școlilor verzi și o metodologie de organizare și funcționare a școlilor verzi, pentru crearea în rândul elevilor a unui comportament responsabil cu mediul înconjurător.

Metodologia de selecție a unităților de învățământ ce vor fi transformate în/ certificate ca Școli Verzi, ca parte inițială a rețelei (ce se va extinde ulterior) poate avea în vedere criterii precum: disponibilitatea școlii (manifestată prin intenția scrisă, a consiliului de administrație, de a implementa un proiect de transformare într-o școală mai verde); nr. elevilor școlii (vor fi prioritare școlile cu mai mulți elevi); repartizarea geografică echitabilă a școlilor beneficiare; repartizare echitabilă rural-urban a școlilor beneficiare; nivelul de poluare a comunității din care provine unitatea de învățământ (pentru a o transforma într-o portavoce la nivelul comunității, prin activitățile derulate putând genera din interior o schimbare în plan local – principiul: școala în centrul comunității); experiența anterioară în implementare de proiecte; experiență anterioară în derularea de proiecte/activități de mediu. Selecția școlilor verzi va urmări în principiu asigurarea unei acoperiri naționale, în mediu rural și urban, pentru a crea bazele învățământului cu valori și priorități europene, raportat la mediul înconjurător.

Clădirile nou construite vor respecta solicitarea privind necesarul de energie primară cu cel puțin 20% mai mic decât cerința pentru clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero (NZEB).

Cele 3200 microbuze electrice cu cate 8 locuri sunt destinate transportului elevilor din localitățile izolate. ME va realiza o analiza la nivel național, cu implicarea autorităților publice locale, pentru a identifica și alte situații în care vor fi necesare mijloace de transport a elevilor la școlile din alte localitati decat în cele în care își au domiciliul, situațiile care vor apărea din cauza restructurării rețelei școlare datorită curbelor demografice negative. Destinația celor 3200 microbuze electrice este propusă cu precădere către mediul rural, luandu-se in considerare criteriile precum: numărul elevilor din școală care fac naveta; distanța pe care elevii fac naveta; repartizarea echitabilă din punct de vedere geografic a microbuzelor; conectarea la rețeaua de curent electric a școlii (condiție a priori pentru amenajarea unei stații de încărcare a microbuzului ecologic) sau disponibilitatea APL-ului de a crea o stație de încărcare în localitate; angajamentul APL de a asigura, pe o durată de minim 4 ani, resursa umană (șofer), costurile de reparații și întreținere a microbuzelor, costurile de alimentare etc

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Prezenta măsură nu se supune legislației specifice ajutorului de stat, dat fiind că toate unitățile de învățământ preuniversitar vizate fiind parte a rețelei naționale de stat, care este finanțată de stat. În România, învățământul public este integral finanțat și controlat de stat, astfel încât acesta nu poate fi considerat o activitate economică și, prin urmare, prezenta măsură, în ceea ce privește aceste entități, nu reprezintă ajutor de stat, în conformitate cu prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Complementaritate:

Investiția este complementara măsurilor cuprinse în componenta privind Valul Renovării, componenta privind Fondul verde și digital pentru localități, Programul privind creșterea eficienței energetice și gestionarea inteligentă a energiei în clădirile publice cu destinație de unități de învățământ, gestionat de Administrația Fondului pentru Mediu, în coordonarea Ministerului Mediului, prin utilizarea veniturilor rezultate din vânzarea certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră, iar din bugetul format alocă anual o suma de bani pentru derularea Programului Eficienta Energetica în Școli. Sumele anuale alocate către acest Program se aprobă conform legii. Programul Casa Eficienta Energetic Școli și Grădinițe are ca scop creșterea eficienței energetice a clădirilor publice cu destinație de unități de învățământ și îmbunătățirea calității mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera prin reducerea consumului anual de energie finală. Vor fi excluse de la finanțare prin PNRR școlile care au accesat fonduri prin acest program, prin declarația pe propria răspundere a beneficiarului (UAT) de evitare a dublei finanțări.

Investitia este complementara, de asemenea, și cu POEO, Prioritatea 3.v.1. Operațiuni orizontale (pentru toate nivelurile de educație din învățământul preuniversitar, inclusiv educația antepreșcolară și preșcolară), masura Facilitarea transportului elevilor către/ de la unitățile școlare, prin măsuri adaptate fiecărei comunități, respectiv elaborarea de planuri de intervenție și acordarea de sprijin financiar pentru aplicarea măsurilor, inclusiv asigurarea resursei umane și a finanțării costurilor operaționale și de mentenanță ale mijloacelor de transport.

Grup țintă:

Elevii și cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat

Perioada de realizare a investiției: până în Q4 2025

Buget: 425 milioane euro

I11. Asigurarea dotărilor pentru sălile de clasă preuniversitare și laboratoarele/atelierele școlare (Alocare: 600 mil. Euro)**Provocări adresate:**

În peste 5% dintre școlile din România, cel puțin 50% dintre sălile de clasă sunt dotate cu mobilier în stare precară. O diferență semnificativă apare între unitățile în care una sau două săli de clasă au mobilier precar și unitățile în care majoritatea sălilor de clasă sunt dotate cu mobilier precar. Astfel, datele relevă că peste 330.000 de elevi învață în școli care nu sunt dotate adecvat pentru asigurarea unui mediu de învățare propice. Reglementările privind mobilierul din sala de clasă sunt stipulate în Hotărârea de Guvern nr. 1955 pentru aprobarea Normelor de igienă privind unitățile pentru ocrotirea, educarea și instruirea copiilor și tinerilor. Conform acestor prevederi, mobilierul școlar ar trebui să fie suficient, adecvat grupei de vârstă a copiilor pentru facilitarea dezvoltării fizice a acestora și să corespundă scopului stabilit. Este important de menționat că autoritățile locale sunt responsabile pentru furnizarea și întreținerea echipamentelor din sălile de clasă, deseori pe baza sprijinului acordat de părinții elevilor. În școlile primare din România, combinația între organizarea simplă a sălilor de clasă, nivelul scăzut de personalizare a spațiului și lipsa mobilierului adaptat vârstei copiilor conduce la un nivel scăzut de proprietate asupra spațiului. Evaluarea spațiilor de învățare din școlile vizitate a evidențiat că sălile de clasă nu sunt dotate cu mobilier adecvat vârstei copiilor. Calitatea băncilor și a scaunelor este rezonabilă, însă, conform celor precizate anterior, mobilierul este dispus pe rânduri, iar dimensiunile acestuia nu corespund vârstei copiilor. În școlile care funcționează în schimburi, situația prezentată anterior ar putea fi explicată prin necesitatea asigurării unui mobilier de dimensiuni mai mari pentru elevii mai mari, din ciclul gimnazial, însă, în practică, această situație a fost observată și în școlile care nu funcționează în schimburi. Mobilierul viu colorat, adecvat copiilor de vârste mai mici, este rar.

Pentru a asigura școlarizarea tuturor copiilor din circumscripția școlară, în unele cazuri școlile au fost obligate să renunțe la laboratoare, săli de informatică, săli de bibliotecă sau spații în care se desfășoară activități extrașcolare, ceea ce conduce în mod natural la scăderea calității educației oferite. În aceste cazuri, investițiile trebuie să se concentreze atât spre extinderea spațiilor, astfel încât să poată fi asigurată cuprinderea tuturor copiilor de vârstă școlară, cât și pe creșterea calității actului educațional, prin asigurarea spațiilor și dotărilor necesare.

Laboratoarele sunt distribuite inegal între mediul urban și mediul rural: 72% dintre unitățile de învățământ secundar din mediul rural nu dispun de un laborator de științe, comparativ cu 30% dintre unitățile din mediul urban. Astfel, peste 3.000 de unități de învățământ secundar din mediul rural nu sunt dotate cu

laboratoare (comparativ cu 803 de unități de învățământ din mediul urban). Lipsa laboratoarelor are impact asupra a 63% din totalul elevilor din mediul rural (și a 19% din totalul elevilor din mediul urban).

Obiective:

O1. Asigurarea dotărilor necesare pentru atingerea standardelor de calitate în clasele de curs, precum și în laboratoare/cabinete școlare, în vederea asigurării unui sistem educațional rezilient și a dezvoltării de competențe relevante pe piața muncii, inclusiv asigurarea dotărilor și echipamentelor specializate de predare pentru elevii dezavantajați, inclusiv pentru elevii cu cerințe educaționale speciale.

Implementare:

Asigurarea dotărilor necesare pentru sălile de clasă și laboratoare școlare pentru predare transdisciplinara se va realiza descentralizat la nivelul scolilor, ISJ-urilor și autorităților publice locale. Până în 2026 se estimează dotarea cu mobilier a 75.000 săli de clasa din cele 121.763 săli de clasa existente în prezent, precum și a 10.000 laboratoare de știință și cabinete școlare (se estimează că, până în anul 2026, numărul laboratoarelor de știință și cabinete să crească de la 7.570 la 10.000). Investițiile vor fi făcute cu prioritate în școlile din zonele defavorizate și în acele unități școlare unde în ultimii 10 ani nu s-a mai investit în dotări pentru mobilier de săli clasă și laboratoare, cabinete școlare. Investiția se referă la componenta digitalizată a laboratoarelor, atelierelor și cabinetelor școlare, respectiv la softuri școlare, simulatoare, în general materiale didactice digitale pentru învățarea aplicată a disciplinelor școlare, altele decât cele pentru sălile de clasă și laboratoarele de informatică sau atelierelor de practică din rețeaua IPT. Investiția se va realiza pe baza unei metodologii care va stabili criteriile de priorizare a investiției în școlile unde este cea mai mare nevoie de a investiții în mobilier și dotări laboratoare și cabinete școlare, în cadrul unor scheme de finanțare dedicate școlilor, ISJ-urilor sau autorităților locale.

Aceste investiții nu se suprapun peste investițiile realizate în cadrul I9, care se referă la laboratoare informatice pentru studiul disciplinelor TIC sau la echipamente școlare digitale pentru sălile de clasă și la smartlab-uri, care sunt echipamente dedicate aprofundării unor lecții. Investițiile în infrastructură și în infrastructura digitală aferente I11 vizează toate școlile din România care nu au beneficiat în ultimii 5 ani de investiții asemănătoare și se vor realiza pe baza unor nevoi justificate de fiecare școală în cereri de finanțare, cu respectarea principiului de evitare a dublei finanțări. Toate școlile vor putea solicita finanțare în cadrul I11 (mobilier săli clasă, dotări laboratoare școlare, inclusiv componente digitalizate), I9 (echipamente TIC și smartlab), I13 (dotări ateliere practică din școli IPT), deoarece fiecare din ele vizează dotări și echipamente diferite. Caietele de sarcini pentru lansarea procedurilor de achiziții vor fi elaborate pe baza standardelor minime de dotare a sălilor de clasă/laboratoarelor/cabinetelor școlare. Pentru asigurarea consistenței acestora, ME va face recomandări beneficiarilor privind specificațiile tehnice care să fie introduse în caietele de sarcini.

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Prezenta măsură nu se supune legislației specifice ajutorului de stat, toate unitățile de învățământ preuniversitar vizate fiind parte a rețelei naționale de stat.

Astfel, dat fiind că, în România, învățământul public este integral finanțat și controlat de stat, acesta nu poate fi considerat o activitate economică și, prin urmare, prezenta măsură, în ceea ce privește aceste entități, nu reprezintă ajutor de stat, în conformitate cu prevederile pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Învățământul preuniversitar este obligatoriu și pus la dispoziție în mod gratuit, către toți elevii, de către stat. Statul, prin prerogativele sale, are obligația de a face investiții în vederea îmbunătățirii calitatii învățământului, în cadrul unităților de învățământ preuniversitar. Nu este oferit niciun avantaj economic unităților de învățământ preuniversitar, întrucât acestea nu desfășoară activități economice.

La nivelul furnizorilor de echipamente, pentru a exclude elementele de natura ajutorului de stat, se va organiza o procedură de licitație transparentă, deschisă, nediscriminatorie, astfel încât să fie plătit prețul pieței.

Grup țintă:

Elevii și cadrele didactice din învățământul preuniversitar de stat.

Perioada de realizare a investiției: până în Q2 2024

Buget: 600 milioane euro, din care 60 mil reprezintă investițiile în resursele digitalizate didactice aferente laboratoarelor și cabinetelor școlare (microscopie, softuri diverse, în general componenta IT a dotărilor laboratoarelor și cabinetelor școlare modernizate).

I12. Schema de granturi pentru consorții școlare rurale (Alocare: 29,97 mil. Euro)

Provocări adresate:

Din cauza disparităților la scară largă în ceea ce privește accesul la educație de calitate și factorii socioeconomiци, părăsirea timpurie a școlii este ridicată îndeosebi în zonele rurale (22,4%). La evaluarea națională din anul 2020 de la sfârșitul clasei a opta, 24% dintre candidați nu au obținut nota minimă de 5, dintre aceștia, 15% proveneau din zonele urbane și 38% din zonele rurale. Rezultatele în ceea ce privește învățarea elevilor din medii defavorizate și zone rurale sunt semnificativ mai scăzute decât media națională. În același timp, atragerea cadrelor didactice extrem de motivate să lucreze în școli defavorizate, inclusiv în zonele rurale, rămâne una dintre principalele provocări. Criza COVID 19 riscă să îi afecteze cel mai mult pe elevii vulnerabili, inclusiv pe cei care provin din medii socio-economice modeste și pe cei cu nevoi educaționale speciale, precum și pe cursanții din zonele rurale sau izolate. Pentru a aborda provocările legate de reducerea numărului de elevi și de calitatea scăzută a educației în anumite școli de dimensiuni mici, majoritatea situate în zone rurale, este necesară regândirea rețelei de școli, inclusiv prin organizarea unor consorții școlare moderne care să deservească mai multe unități administrativ teritoriale rurale asociate în urma deciziei comunităților și interesate să își pună în comun și, astfel, să își eficientizeze propriile investiții în educație din bugetele locale.

Obiective:

O1. Îmbunătățirea accesului elevilor din satele și comunele asociate în trei Grupuri de Acțiune Locală la educație de calitate în consorții școlare rurale moderne ca răspuns la declinul demografic al micro-regiunilor.

Implementare:

Ca urmare a discrepanțelor identificate între învățământul din mediul rural și mic urban, atât la nivel de facilități, cât și la nivel de pregătire a cadrelor didactice, propunem crearea a 3 consorții școlare rurale (CSR), care să lucreze la consolidarea mediului educațional rural, prin asigurarea unor condiții optime de desfășurare a cursurilor și care să asigure principiul echității sociale. În acest sens, pentru a asigura infrastructura necesară desfășurării actului educațional, se propune crearea unui campus modern, cu o capacitate minima de 300 locuri. Acestea vor fi prevăzute cu facilități educaționale moderne, spații pentru activități de tip after-school, săli și terenuri de sport, spații pentru ateliere de practică, laboratoare, facilități pentru desfășurarea activităților nonformale, bucătărie și facilități de cazare pentru elevi și cadrele didactice, facilități pentru cadrele didactice. Campusurile vor dispune și de un parc auto pentru a asigura transportul zilnic al elevilor și pentru excursiile școlare. Mai mult, principiile care vor sta la baza creării acestor campusuri sunt: smart, green, digital. Propunem, de asemenea, și colaborarea cu cadre didactice specializate în IT și robotică, care se faciliteze accesul la informația din acest domeniu și să asigure un nivel optim de pregătire al elevilor din mediul rural. Cheia acestui pilot constă în implicarea mai multor actori în procesul de luare a deciziilor legate de dezvoltarea și funcționarea campusurilor: Grupurile de Acțiune Locală, UAT-urile de pe raza consorțiului, mediul de afaceri local și societatea civilă, Consiliile Județene.

Implicarea partenerilor în stabilirea curriculumului la decizia școlii, astfel încât elevii să aibă pregătirea necesară pentru piața muncii, va fi în acord cu competențele elevilor și așteptările/ nevoile mediului de afaceri local și regional. CSR vor avea capacitate minimă de 300 de locuri și vor asigura un pas foarte important pentru construirea egalității de șanse a elevilor din mediul rural și mic urban. CSR vor putea fi organizate de la clasa 0 până în clasa a XII-a.

Modalitatea de finanțare a celor trei consorții va fi printr-o schemă de granturi administrată de către Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene care va selecta cele trei GAL sau asocieri de GAL ce vor îndeplini cel puțin două criterii: demonstrează declinul demografic al microregiunii pe o perioadă de min 7 ani, pot prezenta un acord ferm al autorităților publice locale arondate proiectului de CSR.

Clădirile nou construite vor respecta solicitarea privind necesarul de energie primară cu cel puțin 20% mai mic decât cerința pentru clădirile al căror consum de energie este aproape egal cu zero (NZEB).

Asistență tehnică: nu este cazul

Ajutor de stat:

Dat fiind că, în România, învățământul public este integral finanțat și controlat de stat, acesta nu poate fi considerat o activitate economică și, prin urmare, prezenta măsură, în ceea ce privește aceste entități, nu reprezintă ajutor de stat.

Astfel, această investiție nu cade sub incidența ajutorului de stat, întrucât activitatea în aceste campusuri va fi gratuită (finanțată exclusiv surse de stat) sau elevii sau părinții lor vor plăti contribuții financiare (taxe de înscriere sau de studii) care reprezintă doar o fracțiune din costurile reale ale serviciului.

Prin urmare, măsura nu intră sub incidența ajutorului de stat, întrucât entitatea (consorțiul) nu va desfășura activități economice, finanțarea acordată având doar scopul de a asigura condiții optime de desfășurare a cursurilor (a se vedea pct. 28 și 29 din Comunicarea Comisiei privind noțiunea de ajutor de stat astfel cum este menționată la articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene). Infrastructura creată prin sprijin public va fi utilizată strict în scop educational și nu pentru desfășurarea vreunei activități economice.

În plus de aceasta, în condițiile în care este vorba despre consorții școlare la nivel rural (comune aflate în declin demografic), lipsa elementelor de ajutor de stat este dată și de neafectarea comerțului cu statele membre, impactul acestei măsuri fiind cel mult local.

La nivelul furnizorilor de echipamente, pentru a exclude elementele de natura ajutorului de stat, va fi organizată o procedura de licitație transparentă, deschisă, nediscriminatorie, astfel încât să fie plătit prețul pieței.

Grup țintă:

Preșcolari și/sau școlari din comune aflate în declin demografic, membre ale GAL.

Perioada de realizare a investiției: până în Q2 2026

Buget: 29,97 milioane euro

Governanța sistemului de învățământ preuniversitar

R7. Reforma guvernancei sistemului de învățământ preuniversitar și profesionalizarea managementului

Provocări:

Conform Strategiei România Educată (<http://www.romaniaeducata.eu/wp-content/uploads/2019/01/Rapoarte-grupuri-de-lucru-Romania-Educata.pdf>) s-au identificat în sfera managementului educațional următoarele probleme cu caracter general: absența standardelor profesionale pentru funcțiile de conducere de la nivelul unităților de învățământ; absența unui profil bine definit al directorului, care să rezulte din standardele profesionale, competențele, rolurile și responsabilitățile acestuia, precum și o clarificare a situațiilor de incompatibilitate; ocuparea funcției de director se face fără o pregătire inițială adecvată în domeniul managementului educațional; inexistența unui traseu predefinit de dezvoltare profesională; politizarea funcției de conducere a unităților de învățământ.

Cauzele problemelor din sfera managementului educațional sunt următoarele: absența unei viziuni unitare și coerente la nivelul sistemului de învățământ în ceea ce privește rolul și profilul unui director și imposibilitatea alinierii sistemelor de formare inițială și continuă, precum și a celor de evaluare, la acestea; existența în mediul educațional a mentalității potrivit căreia directorul este unicul răspunzător pentru

evoluția școlii – în ciuda specificatiilor legale privitoare la rolul Consiliului de Administrație sau la atribuțiile autorităților publice locale; absența pregătirii în management – general sau specific domeniului educației - a membrilor consiliilor de administrație din școli; absența unei delimitări clare a drepturilor și responsabilităților care revin autorității publice locale – în ceea ce privește managementul școlii – sau a sancțiunilor ce decurg din neîndeplinirea acestora; absența unor baze de date colectate coerent și consecvent, care să permită fundamentarea politicilor manageriale pe dovezi, precum și lipsa competențelor directorilor de școli de a interpreta aceste date, pentru a le folosi în îmbunătățirea procesului decizional; dificultățile în atingerea indicatorilor de performanță instituțională, derivate din lipsa unei autonomii reale a instituției privind selecția resursei umane sau utilizarea resurselor financiare sau materiale; lipsa unui profil adecvat de competențe al persoanelor care ocupă funcții de conducere în unitățile de învățământ.

Obiectivul reformei:

O1. Unitățile de învățământ vor beneficia de un management mai eficient și o autonomie crescută. Reforma guvernantei va crește capacitatea, la nivel de unitate de învățământ, de a implementa toate reformele propuse pentru educație.

Implementare:

Ministerul Educației va realiza o analiza sistemică a funcționării guvernantei sistemului de educație, prin implicarea unui corp de experți, selectați în cadrul contractului de asistență tehnică. Analiza va reprezenta baza restructurării administrației sistemului și a stabilirii noului cadru de management al sistemului preuniversitar, în condițiile unei autonomii sporite a școlilor. Analiza va conține un set de recomandări de restructurare sistemică și un plan de măsuri pentru operaționalizarea acestora. Creșterea calității actului educațional și atingerea obiectivelor de învățare propuse în școli depind de mediul de formare din acestea, deci implicit de managementul școlar. Există tot mai multe dovezi că managementul școlar are un impact puternic asupra rezultatelor educaționale. În România, directorii școlilor au atribuții mai ales administrative, practică înlocuită în majoritatea statelor OCDE cu un management axat preponderent pe atribuții cu impact direct asupra conținutului procesului educațional. Directorii moderni ai unităților de învățământ trebuie să-și asume o serie de roluri de conducere, inclusiv definirea obiectivelor unității de învățământ, urmărirea lecțiilor la clasă, pentru a oferi sfaturi pe care cadrele didactice le pot utiliza pentru a-și consolida practica, sprijinirea dezvoltării profesionale și colaborarea cu cadrele didactice și părinții în vederea îmbunătățirii procesului de învățare al elevilor. Pentru a îmbunătăți calitatea educației prin modernizarea și transformarea managementului școlar, se va alcătui un Plan de măsuri de reformare a guvernantei, care va include, printre altele:

A. Dezvoltarea de standarde pentru managementul școlar

- Identificarea de competențe cheie necesare managerilor școlari necesare pentru buna organizare a procesului educațional
- Reflectarea specificului local și/sau regional în formarea managerilor școlari.

- Dezvoltarea capacității de implementare efectivă, prin dezvoltarea de instrumente de evaluare a performanței.

B. Întărirea selecției inițiale și a formării managerilor școlari

- Crearea unui model de selecție a managerilor școlari

- Dezvoltarea de programe de formare pentru manageri școlari centrate pe crearea unei calificări distincte de lider/manager școlar, care să fie definită de achiziția unor competențe relevante.

C. Dezvoltarea profesională continuă a managerilor din educație prin crearea unui cadru divers de experiențe de formare pentru managerii școlari.

D. Dezvoltarea unei rețele de 60 școli în care se va pilota noul management descentralizat.

Pornind de la analiza funcțională a sistemului educațional în ansamblu, Ministerul Educației va reorganiza ISJ-urile, pentru a le eficientiza activitatea și pentru a permite o mai bună colaborare între acestea și conducerea unităților de învățământ preuniversitar. La nivelul guvernantei sistemului de educație se vor restructura atribuțiile unora din instituțiile subordonate ME, prin înființarea Direcțiilor Județene de Asigurare a Calității și Inspecție Școlară (în subordinea ARACIP), care vor avea atribuții de inspecție școlară și evaluare instituțională, autorizare și acreditare și a Centrelor Județene pentru Învățământ Preuniversitar (fostul ISJ), care vor funcționa ca structuri cu atribuții de administrare a sistemului preuniversitar, în vederea:

1. creșterii treptate a autonomiei unităților de învățământ,
2. îmbunătățirii managementului procesului educațional, prin renunțarea la cel preponderent administrativ,
3. separării rolului de inspecție școlară (instituțională, a cadrelor didactice sau a managementului) de rolul asociat atribuțiilor de coordonare, îndrumare, administrare și sprijin.

Această reorganizare, cumulată cu nevoia profesionalizării managementului instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat, prin separarea procesului administrativ de cel educațional, prin metodologii de evaluare și examinare a managerilor din educație și training specializat, va conduce la creșterea capacității manageriale de răspuns la toate tipurile de provocări apărute și va crește reziliența sistemului.

Obiectul pilotării celor 60 școli îl constituie intervenții educaționale inovative, modele curriculare și de carieră didactică, practici inovative care pun în valoare viziuni și practici profesionale experimentate și împărtășite, cu impact asupra școlii ca organizație, care învață: elemente inovative la nivel de curriculum (noi modele/tipuri de teste/subiecte/itemi din structura examenelor/evaluărilor naționale, modalități de organizare/predare-învățare a unor discipline de studiu din trunchiul comun, o nouă disciplină în oferta de curriculum la decizia școlii, o nouă disciplină de studiu care propune abordări transversale, alte documente curriculare care necesită calibrare); variante de organizare a programului școlar de predare-învățare; modalități de dezvoltare profesională a cadrelor didactice sau de evoluție în carieră; strategii didactice, resurse educaționale, inclusiv din domeniul învățării de tip blended learning/online; intervenții inovative în domeniul managementului școlar și al dezvoltării culturii organizaționale; modalități de evaluare a

rezultatelor școlare; intervenții inovative bazate pe date de cercetare psihosocială, pentru integrarea optimă în comunitate, pe piața muncii și în societate, în general; abordări inovative și tendințe de dezvoltare a științelor educației. Criteriile de selecție pentru școlile pilot vor avea în vedere, în primul rând, o structură instituțională adecvată aplicării tipului de intervenție stabilit de Ministerul Educației, resursele umane calificate/specializate în raport cu intervenția pilotată, existența unui proiect de strategie de pilotare și a unui plan de acțiune care să reflecte:

- viziunea unității de învățământ cu privire la intervenția care urmează a fi pilotată;
- analiza de nevoi la nivelul unității de învățământ, care va evidenția motivația acestora de a se implica în intervenția pilotată, inclusiv punctele tari, oportunitățile și beneficiile pentru elevi etc.;
- analiza implicațiilor etice și modalitățile prin care se asigură respectarea drepturilor copilului, conform legislației în vigoare, în acord cu codul de etică și conduită al unității;
- modalitățile de evaluare a calității educației (internă și/sau externă);
- analiza riscurilor de implementare și a planului de management al riscurilor.

Implementare:

Reforma guvernanței va avea la baza analiza funcțională a sistemului de educație și formare profesională și se va realiza pe 2 paliere:

I. Reforma managementului

Stabilirea standardelor profesionale pentru managerii școlari de către ME va permite dezvoltarea unui sistem deschis de selecție a directorilor, în care școlile au un rol fundamental de decizie (implicând toți beneficiarii comunității școlare – elevi, profesori, părinți, parteneri) prin descentralizarea selecției managerilor educaționali, iar contractul de management este supus negocierii în funcție de nevoile și specificul fiecărei unități de învățământ. Standardele profesionale manageriale vor fundamenta un management eficient al informației și al resurselor umane și financiare, corelat cu obiectivele locale, cu politicile naționale (de sistem) și cu recomandările/practicile educaționale internaționale. Corpul profesional al managerilor educaționali va fi responsabil și de asigurarea calității managementului educațional, inclusiv de monitorizarea, evaluarea și respectarea principiilor etice și a conduitei deontologice a managerilor educaționali. Reformarea politicilor de resurse umane / recrutare a managerilor educaționali se va realiza etapizat prin: 1. Revizuirea metodologiei de concurs pentru directori / de ocupare a funcției de rector astfel încât să se coreleze cu metodologia de evaluare a managerilor educaționali și să contribuie la creșterea atractivității funcției de director/rector în rândul profesioniștilor. Selecția se va face pe baza evaluării competențelor (definite în baza unor standarde naționale de competențe) precum și a verificării îndeplinirii obligativității de parcurgere a programelor de formare inițială; 2. Flexibilizarea criteriilor de intrare în corpul managerial se va realiza concomitent cu degrevarea managerilor educaționali de norma didactică, dar cu menținerea obligației ca printre responsabilitățile directorului de studii să se numere acea de a participa pentru observare la ore și de a contribui, astfel, la îmbunătățirea lor permanentă; 3. Reformarea traseului profesional al unui manager educațional cu definirea unui sistem de dezvoltare profesională. 4. Instituirea unui sistem de monitorizare

și evaluare periodică a politicilor din domeniul managementului educațional și de îmbunătățire a acestora pe baza dovezilor (atât pentru învățământul preuniversitar, cât și pentru cel universitar.

II. Descentralizare

Conform OM 4811/2020 privind aprobarea Metodologiei-cadru de înființare, organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar cu statut de unități pilot, I, astfel încât să se asigure șanse egale tuturor elevilor la examene/evaluări naționale și să se asigure condițiile minime care ar putea permite transferul de la o unitate pilot către o unitate de învățământ de masă pe parcursul derulării proiectului sau la finalul acestuia.

Asistență tehnică: descrierea se regăsește la investiția I18.

Ajutor de stat:

Modificările legislative descrise nu implică măsuri de ajutor de stat. Pentru investițiile aferente acestei reforme, vă rugăm să aveți în vedere analiza incidenței prevederilor de ajutor de stat din cadrul secțiunilor specifice.

Grup țintă:

Unitățile de învățământ preuniversitar de stat, inspectoratele școlare județene, membrii Consiliilor de administrație.

Riscuri și soluții:

Risc: Rezistența la schimbare a sistemului

Soluție: Realizarea analizei modalității de răspuns a guvernantei actuale, pentru a evidenția specificul problemelor și provocărilor diferite.

Risc: Întârzieri în aplicarea măsurilor din cadrul Planului de creșterea capacității administrative a instituțiilor cu rol în guvernanta sistemului de educație

Soluție: O planificare coerentă a etapelor aplicării măsurilor de reformă.

Perioada de realizare: până în Q1 2023.

I18. Programul de formare și îndrumare pentru managerii și inspectorii școlari (Alocare: 30,72 mil. Euro)

Provocări adresate:

Pandemia a afectat profund educația și a agravat inechitățile sociale existente. Conform studiului UNICEF, *Crearea unor sisteme de educație reziliente în contextul pandemiei de COVID-19: Considerente pentru factorii de decizie de la nivel național, local și de unitate școlară*, școlile nu sunt doar un loc pentru educație academică, ci și pentru învățarea abilităților sociale și emoționale, interacțiune și sprijin social. Închiderea școlilor nu numai că a perturbat procesul de educație a copiilor, ci și accesul la mese oferite în cadrul școlii, sprijin pentru bunăstare și acces la servicii medicale și sociale de bază. Provocarea care îi

așteaptă pe profesori, directori de școli, responsabili din sistemul de educație și factori de decizie de la nivel local și național este semnificativă. Dacă nu se va face față acestei provocări, impactul asupra copiilor, tinerilor, familiilor, comunităților și societăților la un nivel mai larg se va resimți pe tot parcursul vieții, atât din punct de vedere social, cât și economic.

Deși cadrul normativ legal permite încă din 2011, până în prezent în România nu a existat nicio pilotare a politicilor publice cu impact real în domeniul educațional. Ca urmare a acestui fapt, ajustarea politicilor publice s-a făcut cu efect direct asupra tuturor beneficiarilor, ducând la bulversarea sistemului, din cauza lipsei de predictibilitate. Ineficiența actualului curriculum național este susținută și de datele obținute de România la testările PISA din anul 2018. Conform Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, România se află sub media statelor care participă la PISA, decalajele fiind de 59 de puncte la citire și matematică și de 63 de puncte la științe. Astfel, în acest moment analfabetismul funcțional în rândul elevilor de 15 ani este de 44%, marcând o creștere cu 5% față de anul 2015.

Obiective:

O1. Îmbunătățirea rezilienței sistemului educație, prioritate maximă pentru construirea unui învățământ mai bun, care sa se adapteze noilor provocări.

O2. Pilotarea unui nou model centrat pe management descentralizat, inclusiv prin modificări curriculare în cadrul fiecărei școli pilot în parte (curriculum oferit de școală, alcătuit din trunchi comun și curriculum la decizia elevilor din oferta școlii), în acord cu valorile, profilul absolventului, competențele-cheie și ariile de învățare definite de Ministerul Educației, precum și a unui nou model de carieră didactică, proiectat pe opțiuni orizontale echivalente, începând cu anul școlar 2022-2023.

Implementare:

I. În vederea creșterii capacității sistemului de management al sistemului de educație și creșterea autonomiei școlilor va fi elaborat un plan de măsuri. Planul va operationaliza recomandările rezultate din analiza functionala sistemica.

II. Pe baza recomandărilor planului se va concepe un program de formare pentru directori, managerii școlari și inspectorii cu funcții de conducere, pentru profesionalizarea managementului educațional. Formarea inspectorilor cu funcții de conducere și a managerilor școlari va urmări promovarea unor elemente de leadership și management instituțional, financiar și de resurse umane, de administrație și de legislație, pentru a contribui la dezvoltarea capacității instituției de învățământ pe care o conduc de a crește performanțelor elevilor pentru profesionalizarea managementului eficient al informației și al resurselor umane și financiare, vizând dezvoltarea instituțională. Programul de formare și coaching pe management pentru manageri și inspectorii cu funcții de îndrumare și control va urmări în mod special crearea acelor competențe necesare administrării sistemului de educație într-un mediu descentralizat, prin intermediul furnizorilor acreditați de formare profesională se va derula cu experți în HR, o perioadă de un an și jumătate.

III. Pe baza recomandărilor din planul de măsuri se vor stabili reperele pilotării în 60 școli a noilor modele de guvernanta școlară. Unitățile de învățământ cu statut de unități pilot pot aplica la clasă arhitecturile

curriculare diferite de actualele planuri cadru în vigoare, pentru a testa impactul unor modificări sistemice, cu scopul de a le ajusta, corecta și adapta în funcție de nevoi, înainte de scalarea acestora. Școlile pilot sunt selectate de către Ministerul Educației, în contextul unor intervenții sistemice, în diverse domenii - curriculum, etică și integritate, evaluare și examinare, combaterea și prevenirea violenței în mediul școlar, inclusiv combaterea și prevenirea bullying-ului, asigurarea accesului la educație prin suport alimentar, prin dispozitive electronice adecvate învățării în sistem blended learning/online etc. Unitățile pilot vor funcționa după noi modele de normare, salarizare și parcurs al carierei didactice, tocmai pentru a le face compatibile cu modelul curricular pilotat. Derogările de la curriculumul național și de la normele privind organizarea și funcționarea unității de învățământ vor fi realizate printr-un regulament, aprobat prin ordin al ministrului educației, care va deroga de la acte normative cu aceeași forță juridică. Lista unităților pilot va fi stabilită de ME, pe baza opțiunilor școlilor implicate, și publicată. Pilotarea managementului descentralizat și a curriculumului adaptat în școli va fi monitorizată și evaluată permanent de ME, care se va asigura ca participarea elevilor la intervenții/proiecte de cercetare educațională pilotate nu afectează în niciun mod drepturile lor de a beneficia de acte de studiu, de a se transfera la altă unitate de învățământ, de a continua studiile sau de a participa la evaluări și examene naționale.

Începând cu anul școlar 2020-2021, în sistemul de învățământ preuniversitar pot funcționa unități de învățământ cu statut de unități-pilot a noilor modele de guvernanta școlară, cu scopul de a mari gradul de autonomie al școlilor și de a conferi o flexibilitate mai mare curriculei, în sensul unei ponderi mai mari a curriculei la decizia școlii (CDS) bazat pe analizele de nevoi ale elevilor. Unul din elementele esențiale ale acestui proiect presupune descentralizarea managementului școlar și definirea acestuia, în sensul în care se muta la nivelul școlii o serie de decizii privind organizarea și conținutul procesului educațional. Astfel, școlile pilot pot stabili:

- elemente inovative la nivel de curriculum (noi modele/tipuri de teste/subiecte/îtemi din structura examenelor/evaluărilor naționale, modalități de organizare/predare-învățare a unor discipline de studiu din trunchiul comun, o nouă disciplină în oferta de curriculum la decizia școlii, o nouă disciplină de studiu care propune abordări transversale, alte documente curriculare care necesita calibrare);
- variante de organizare a programului școlar de predare-învățare;
- modalități de dezvoltare profesională a cadrelor didactice sau de evoluție în carieră;
- strategii didactice, resurse educaționale, inclusiv din domeniul învățării de tip blended learning/online;
- intervenții inovative în domeniul managementului școlar și al dezvoltării culturii organizaționale;
- modalități de evaluare a rezultatelor școlare; intervenții inovative bazate pe date de cercetare psihosocială, pentru integrarea optimă în comunitate, pe piața muncii și în societate, în general;
- abordări inovative și tendințe de dezvoltare a științelor educației.

Rețeaua creată a școlilor pilot va permite aplicarea noilor atribuții descentralizate ale unităților de învățământ, precum și inovarea unor arhitecturi curriculare, a unor proiecte de cercetare educațională, în conformitate cu documentele strategice sectoriale, rețeaua fiind coordonată de Ministerul Educației prin:

- Aplicarea mecanismelor de finanțare care reduc inegalitățile în rezultatele educației dintre elevi și școli și permit școlilor să răspundă rapid nevoilor în schimbare.
- Reformarea mecanismelor de asigurare a calității, inclusiv a cadrelor de autoevaluare și de monitorizare a performanței.
- Profesionalizarea profesiei didactice, inclusiv prin integrarea sistematică a tehnologiei, programe actualizate și abordări de evaluare, disponibilitatea infrastructurii și a unui sprijin adecvat pentru elevii defavorizați și cei cu nevoi speciale.

După ce vor fi testate în școlile pilot, noile modele ar putea fi scalate la nivelul întregului sistem de învățământ.

Complementaritate:

Investiția este complementara cu proiectele ME care vizează îmbunătățirea performanțelor administrației din sectorul educației prin implementarea următoarelor proiecte finanțate prin POCA:

- Noi perspective în educație (NPE), proiect ce are ca obiectiv optimizarea și creșterea calității serviciilor oferite de administrația publică din domeniul educației, prin crearea unui cadru normativ predictibil și stabil și prin dezvoltarea unei politici publice bazată pe orientările strategice în învățământul preuniversitar și universitar la orizontul 2030;
- Sistem de management al calității pentru Ministerul Educației și structuri subordonate (CAF), proiect ce are drept obiectiv realizarea sistemului de management al calității pentru ME și structurilor subordonate. În cadrul acestui proiect, a fost finalizată o analiză a bunelor practici la nivel european în ceea ce privește sistemele și instrumentele de management al calității în educație, cu accent pe procesul de implementare a CAF;
- Dezvoltarea de reglementări instituționale privind etica, integritatea și anticorupția în sistemul de educație al cărui obiectiv este creșterea capacității instituționale a ME de aplicare a normelor, mecanismelor și procedurilor în materie de etică, integritate și anticorupție la nivelul activității sale manageriale și administrative, în concordanță cu Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice.

Asistență tehnică: 4 milioane euro

Ajutor de stat:

Această investiție nu cade sub incidența ajutorului de stat, nefiind vizate activități economice sau întreprinderi, beneficiari fiind conducerile unităților de învățământ preuniversitar de stat și inspectorii școlari. Investiția vizează îmbunătățirea calitativă a pregătirii corpului uneia dintre autoritățile publice responsabile cu administrarea sistemului de învățământ (inspectoratele școlare). Prin urmare, nu se pune problema sprijinirii unei activități economice, ci doar de exercitarea prerogativelor statului în ceea ce privește administrarea procesului educațional la nivel național.

Grup țintă:

Conducerea unităților de învățământ preuniversitar de stat și inspectorii școlari; pentru componenta de pilotare - elevi, cadre didactice din învățământul primar și gimnazial, manageri școlari, experți în educație

care pot aduce plusvaloare în dezvoltarea și aplicarea unui curriculum relevant, adaptat mediilor de învățare, în special celor digitale.

Perioada de realizare a investiției: până în Q12026

Buget: 30,72 milioane euro